

Rapport 2020:03

Bebyggda områden med eventuellt behov av allmänna vattentjänster

Omslagsbild

Foto: Mostphotos, Anki Höglund.

Utgiven av

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Mars 2020

Författare

Anita Lundmark, Andreas Ekberg, Adina Grälls, Joakim Olsson Syväluoma,
Jenny Sjöberg och Viktor Tsiamis.

Rapportnummer

2020:03

Diarienummer

567-4620-2019

Ingår i serien Rapporter från Länsstyrelsen i Dalarnas län, ISSN

1654-7691

Rapporten kan laddas ner från Länsstyrelsens webbplats
www.lansstyrelsen.se/dalarna/publikationer

Rapporten kan beställas från Länsstyrelsens webbplats
www.lansstyrelsen.se/dalarna/bestall-publikationer

Rapport: 2020:03

Bebyggda områden med eventuellt behov av allmänna vattentjänster

Förord

God kvalitet på dricksvatten och hållbart omhändertagande av avloppsvatten är viktiga pusselbitar i samhällsplaneringen för att människor ska ha en bra hälsa och miljön skyddas.

Varje kommun har skyldighet att ordna vatten- och avloppsförsörjning till dem som, i ett större sammanhang, har behov av det utifrån skydd för människors hälsa eller miljön.

Kommunen kan få stöd av Länsstyrelsen i sitt strategiska arbete med långsiktiga vatten- och avloppsplaner. Länsstyrelsen utövar även tillsyn över att kommunerna fullgör sina skyldigheter enligt lagstiftningen.

Denna rapport har tagits fram för att vara ett stöd för kommunerna i deras långsiktiga vatten- och avloppsplanering och i utvecklingen av VA-planer.

En fullständig bedömning av ett områdes behov av allmänna vattentjänster kräver ett flertal kunskapsunderlag och god lokalkännedom.

Falun 25 mars 2020

Anna Carlsson

Chef Avdelningen för miljö och samhällsplanering

Innehållsförteckning

Förord.....	3
1 Sammanfattning	5
2 Ordlista	6
3 Inledning	8
4 Metod för bedömning	14
5 Resultat	19
6 Slutsatser	22
7 Kommunvis bedömning av eventuellt behov	25
8 Referenser	95
Bilaga 1 - Projektets mål och organisation.....	96
Bilaga 2 - Metod för bedömning.....	97
Bilaga 3 - Förfrågan till kommunerna 2019.....	111
Bilaga 4 - Bedömningsparametrar som inte ingår i modellen	113
Bilaga 5 - GIS-lager	118

1 Sammanfattning

Länsstyrelserna har i uppdrag att stödja kommunerna i arbetet med att utveckla strategiska vatten- och avloppsplaner. Som en del av uppdraget har Länsstyrelsen i Dalarnas län under 2019 genomfört ett projekt. Syftet har varit att öka förståelsen för allmänna vattentjänster och att ta fram underlag som kan underlätta såväl kommunernas långsiktiga VA-planering som kommunernas tillsyn och Länsstyrelsens tillsyn och tillsynsvägledning.

I projektet har Länsstyrelsen identifierat och beskrivit 798 områden i länet med samlad bebyggelse som kan utgöra större sammanhang. Områdena identifierades genom digital analys av geografisk information. Länsstyrelsen har poängsatt områdena enligt en framtagen bedömningsmodell.

Bedömningsmodellen som använts innehåller 24 parametrar. Underlag för hälften av parametrarna levererades av respektive kommun efter förfrågan från Länsstyrelsen. Underlag för resterande parametrar har Länsstyrelsen direkt tillgång till. Resultaten presenteras kommunvis i kartor och i tabeller med poäng för bedömningsparametrarna och sammanlagd poäng för vart och ett av områdena.

De resultat som redovisas i rapporten kan användas som ett underlag för kommunernas långsiktiga planering av dricksvattenförsörjning och avloppsrening. Resultaten kan även utgöra underlag för tillsyn över små avlopp. Om kommunen bedömer att resultaten är relevanta kan de användas tillsammans med andra underlag vid bedömning av eventuellt behov av utbyggnad av allmänna vattentjänster. Resultaten är inte ett ställningstagande från Länsstyrelsen angående kommunernas ansvar att förse bebyggelsen med allmänna vattentjänster enligt gällande lagstiftning.

Länsstyrelsen kan använda resultaten vid granskning av kommunala planer, i tillsynen enligt lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412) och vid tillsynsvägledning.

Resultaten i rapporten ska inte användas för jämförelser mellan kommuner. Sådana jämförelser är inte relevanta eftersom de bedömningsunderlag som tillhandahållits av kommunerna skiljer sig åt beroende på kommunens tolkning av förfrågningsunderlaget samt lokalkännedom och tillgång till kunskapsunderlag hos de som svarat i respektive kommun. Det är de viktigaste förklaringarna till att poängsummorna är mycket olika i länets kommuner.

Av samma skäl är det inte relevant att påstå att ett eventuellt behov av allmänna vattentjänster finns i områden som har uppnått en viss poängsumma i bedömningen. Analysen av vilka områden som har ett sådant behov behöver göras separat av varje kommun.

Resultaten kommer under år 2020 att åskådliggöras i GIS-lager som kommer att vara tillgängliga via Länsstyrelsens digitala planeringsunderlag. Användningen av GIS-lagren ska utvärderas inför en eventuell uppdatering.

2 Ordlista

Begrepp/ förkortning	Definition/förklaring
Allmänna vatten-tjänster	Dricksvattenförsörjning och avlopp som en kommun svarar för.
Allmän VA-anläggning	En VA-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt LAV.
Avlopp	Vatten som avleds i rörledning: spillvatten, processvatten, kylvatten, dränvatten, dagvatten och inläckage.
Avtalslösning	Ett avtal mellan kommunen och en enskild part om tillhandahållande av dricksvatten och/eller avlopp utan att kommunen har beslutat om ett verksamhetsområde för den fastighet som avses i avtalet.
BDT-avlopp	Avlopp som enbart innehåller bad-, disk- och tvättvatten.
Dagvatten	Vatten som tillfälligt avrinner från markytan eller från annan konstruktion, till exempel regnvatten, smältvatten, spolvatten eller framträngande grundvatten.
Dricksvatten	Vatten avsett för dryck, matlagning eller beredning av livsmedel.
Dräneringsvatten Dränvatten	Grundvatten och nedträngande vatten från regn och snösmältning som avleds i dräneringsledning, dräneringsskikt eller dike.
Enskilt vatten	En anläggning eller annan anordning för dricksvattenförsörjning som försörjer en- eller tvåfamiljsfastighet och som inte är, eller ingår i, en allmän VA-anläggning eller en gemensamhetsanläggning.
Gemensamhetsanläggning	En anläggning inrättad med stöd av anläggningslagen (SFS 1973:1149) i syfte att vara av väsentlig betydelse för flera fastigheter. Vanliga gemensamhetsanläggningar är dricksvatten, avlopp, vägar och båtplatser. Förkortas ofta GA.
Hus	Bostadsbyggnad (åretruntbostad eller fritidshus) i Lantmäteriets GIS-lager med byggnader baserat på fastighetsregistret. Som bostadsbyggnad räknas småhus och flerfamiljshus, men även enklare hus såsom fäbodstugor och kolonistugor utan dricksvatten och avlopp. Även byggnader för samhällsfunktioner och industrier kan ingå.
LAV	Lagen (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster. Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att dricksvattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.
LAV-ärende	Avser här ett tillsynsärende enligt § 6 LAV om kommuners skyldighet att vid behov tillgodose bebyggelse med allmänna vattentjänster.
LIS	Landsbygdsutveckling i strandnära läge. Område med lättnader i strand-skydd.
MB	Miljöbalk (SFS 1998:808) där den centrala miljölagstiftningen finns samlad.
Miljö kvalitetsnorm MKN	Dessa kan utformas på olika sätt, men är bindande gränser för tillståndet i miljön som enligt miljöbalken inte får överträdas efter ett visst datum. Myndigheter eller kommuner får inte ta beslut som äventyrar möjligheten att uppnå en miljö kvalitetsnorm.
Olägenhet	En störning som kan utgöra en risk för människors hälsa eller miljön.
Område	I projektet/rapporten den yta med samlad bebyggelse som Länsstyrelsen genom GIS-analys identifierat. Geografiskt sammanhängande yta med ≥ 20 hus och högst 150 meter mellan husen.
PBL	Plan- och bygglagen (SFS 2010:900).

Begrepp/ förkortning	Definition/förklaring
pe	Förkortning för <i>personekvivalenter</i> . Beskriver belastningen från allmän verksamhet, industri och från hushåll på t.ex. en reningsanläggning eller ledningsnät. Pe är ett mått på mängden syre som går åt för att bryta ned det organiska material som en människa producerar på ett dygn. Måttet anges som BOD ₇ och beräknas vara 70 gram/person och dygn.
Permanentningsgrad	Andelen permanentboende. Beräknas som andelen hus använda som åretruntbostad av det totala antalet hus (åretruntbostad + fritidshus).
Recipient	Recipient avser här det vattendrag eller den sjö som avloppsvatten leds till, utan eller efter eventuell rening.
SCB	Statistiska centralbyrån. Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning.
SFS	Svensk författningssamling, en sammanställning av Sveriges författningar, som utgörs av lagar och förordningar.
Små avlopp	Även <i>enskilt avlopp</i> . Avser avloppslösningar som omfattas av 13 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899). Små avlopp får högst ta emot en belastning som motsvarar 200 pe. Den kommunala miljönämnden prövar och utövar tillsyn över dessa anmälningspliktiga eller tillståndspliktiga anläggningar.
Spillvatten	Förorenat vatten från hushåll, industrier, serviceanläggningar o dyl.
Status	Syftar här till vattenförekomsternas (sjöars, vattendrags, grundvattenförekomsternas) statusklassning inom vattenförvaltningsarbetet (införlivandet av Vattendirektivet). Alla vattenförekomster är klassade utifrån <i>kemisk status</i> (god, uppnår ej god), ytvattenförekomster är även klassade utifrån <i>ekologisk status</i> (hög, god, måttlig, otillfredsställande, dålig).
VA	Vatten och avlopp (inkluderar dricksvatten, spillvatten och dagvatten).
VA-anläggning	En anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse. Den kan inkludera vattenverk, reservoarer, pumpstationer, ledningar och avloppsreningsverk.
VA-huvudman	Den som äger en allmän VA-anläggning.
VA-plan	VA-planen beskriver kommunens planer för VA-försörjningen i hela kommunen. Den innefattar bland annat dricksvattenförsörjning, spillvattenhantering och i förekommande fall dagvattenhantering både inom och utanför verksamhetsområdet.
VA-utbyggnadsplan Utbyggnadsplan VA	Plan för utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen utanför nuvarande verksamhetsområde inom en angiven planeringsperiod.
Vattenförekomst	Här används definitionen enligt Vattendirektivet (Artikel 2). För att pekas ut som vattenförekomst ska sjöar vara större än 1 km ² , vattendrag ha ett tillrinningsområde större än 10 km ² och en grundvattenförekomst ge minst 10 m ³ vatten per dygn eller kunna förse minst 50 personer med dricksvatten. Vattenförekomster har miljö kvalitetsnormer.
Vattentjänster	Dricksvattenförsörjning och avlopp (VA).
Verksamhetsområde VO	Geografiskt område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats/ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. Området fastställs av kommunen och av beslutet ska framgå vilka fastigheter som omfattas.

3 Inledning

3.1 Bakgrund

Dricksvattenförsörjning och avloppsrening – vattentjänsterna – utgör grundläggande samhällstjänster som kommunen behöver långsiktigt planera och ordna för. Enligt vattentjänstlagen ska kommunen säkerställa att vattentjänsterna ordnas ur ett långsiktigt perspektiv med hänsyn till människors hälsa och miljön.

När vattentjänster tillhandahålls genom en allmän VA-anläggning är de allmänna vattentjänster. Endast kommunala anläggningar kan vara allmänna VA-anläggningar.

Kommunen kan överlåta ansvaret för de allmänna vattentjänsterna på ett kommunalt bolag eller ett kommunalförbund som då är VA-huvudman. Men kommunen ska ändå ha beslutande- och äganderätt över tjänster, anläggningar, avgifter, verksamhetsområden och ABVA¹. Vanligt är att två eller flera kommuner går samman och bildar kommunägda bolag som svarar för VA-tjänsterna, men var och en av kommunerna måste ta sina egna beslut.

Det finns områden med brister i tillgång på dricksvatten eller dess kvalitet. I vissa områden med befintlig eller planerad bebyggelse i ett större sammanhang behöver utsläpp från avloppsanläggningar begränsas för att inte dricksvatten och badplatser ska förorenas av smittämnen och miljögifter och för att bevara eller förbättra sjöars, vattendrags och grundvattenförekomsternas status. Det är kommunens ansvar att bedöma vilka dessa områden är och där vid behov tillhandahålla allmänna vattentjänster.

Länsstyrelserna har i uppdrag från Sveriges regering att:

- stödja kommunerna i deras arbete med att utveckla strategiska vatten- och avloppsplaner och
- genomföra tillsyn enligt 51 § lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412).

Som en del av uppdraget har Länsstyrelsen i Dalarnas län under 2019 genomfört ett projekt för att ta fram underlag som kan underlätta såväl kommunernas långsiktiga VA-planering som kommunernas och Länsstyrelsens tillsynsarbete. Projektets mål och organisation framgår av Bilaga 1.

3.2 Syfte

Syftet med projektet har varit att, utifrån kommunernas och Länsstyrelsens kunskapsunderlag, sammanställa och beskriva befintliga områden i Dalarnas kommuner med samlad bebyggelse som kan utgöra större sammanhang där det eventuellt kan vara aktuellt att införa allmänna vattentjänster.

Syftet med projektet och med den här rapporten är att bidra till:

- en ökad förståelse för allmänna vattentjänster och en ökad användning av lagen om allmänna vattentjänster för skydd av människors hälsa och miljön,
- att underlätta kommunernas långsiktiga VA-planering, bedömning av behov av allmänna vattentjänster och tillsyn av små avlopp samt

¹ ABVA = Allmänna Bestämmelser VA. Bindande föreskrifter/bestämmelser som fastställs av kommunen för användningen av den allmänna VA-anläggningen.

- att underlätta Länsstyrelsens granskning av kommunala planer, tillsynsvägledning och tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster.

3.3 Avgränsningar

Det arbete som redovisas i rapporten har inkluderat:

- områden med 20 hus (åretruntbostäder och/eller fritidshus) eller fler utanför beslutade verksamhetsområden (GIS-analys),
- bedömning av eventuellt behov av allmän dricksvattenförsörjning och avloppsrening i dessa områden med hänsyn till skyddet för människors hälsa och/eller miljön,
- bedömning av eventuellt behov av allmän vattenförsörjning och avloppsrening i dessa områden baserat på problem med att anlägga små avlopp,
- jämförelse med fastställda kommunala VA-planers dokumenterade bedömning av behov av allmänna vattentjänster i områden med samlad bebyggelse samt eventuell tidplan för utbyggnad,
- jämförelse med beslut i tidigare ärenden enligt 6 § lagen om allmänna vattentjänster.

Arbetet har inte inkluderat:

- kvalitetssäkring av underlag/information till projektet från kommunerna – för detta ansvarar uppgiftslämnarna,
- bedömning av risker för översvämning,
- bedömning av eventuellt behov av allmänna dagvattentjänster,
- eventuell påverkan från miljöfarlig verksamhet,
- bedömning av befintliga VA-anläggningars status och kapacitet,
- ekonomiska förutsättningar och finansieringsmöjligheter,
- tillgång till mark,
- förutsättningar i samhällsplanering,
- tekniska förutsättningar,
- olika restriktioner (utöver skyddad natur),
- övriga möjligheter att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster utöver vad som framgår ovan.

3.4 Lagstiftning och andra styrmedel

Vattentjänsterna styrs av ett flertal olika regelverk, framför allt lagen om allmänna vattentjänster, plan- och bygglagen och miljöbalken (Havs- och vattenmyndigheten 2015). Andra relevanta styrmedel är vattenmyndigheternas åtgärdsprogram, miljömål och den kommunala VA-planeringen.

3.4.1 Lagen om allmänna vattentjänster (LAV)

LAV (SFS 2006:412), eller vattentjänstlagen, gäller från 1 januari 2007. Den lag som gällde dessförinnan (SFS 1970:244) kan fortfarande gälla exempelvis om en fastighet anslöts innan LAV trädde i kraft. LAV är en speciallag, vilket innebär att dess regler gäller före allmänna lagar som kommunallagen eller skadeståndslagen.

LAV finns för att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas ur ett långsiktigt perspektiv. Lagen innebär ett ökat ansvar för kommunen. Enligt 6 § LAV är kommunerna skyldiga att vid behov ordna vattentjänster och hänsyn ska tas inte bara till skyddet för människors hälsa, utan även till skyddet för miljön. Bestämmelser om skälighetsavvägningar saknas – om behovet finns ska kommunen ordna vattentjänster oavsett kostnad.

6 § LAV

Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Länsstyrelsen har tillsyn över att kommunerna fullgör sina skyldigheter enligt 6 § LAV och tillsynen ska inriktas mot kommunernas VA-planering snarare än mot enstaka områden. Kommunerna behöver planera för hållbar VA-utbyggnad och god vattenstatus.

Vid ett föreläggande ska Länsstyrelsen bevisa kommunens skyldighet. Kommunen, men inte berörda fastighetsägare, kan överklaga föreläggandet. Där det föreligger behov av allmänna vattentjänster är det VA-huvudmannens ansvar att avgöra lämpligaste lösning och teknik. Det prövas enligt miljöbalken vid en tillståndsansökan.

Beslut att inte förelägga kommunen kan inte överklagas. Enskilda fastighetsägare kan väcka talan mot VA-huvudman hos mark- och miljödomstolen.

Större sammanhang

Vad som menas med större sammanhang är en bedömningsfråga från fall till fall, men en samlad bebyggelse med 20–30 hus kan anses utgöra ett större sammanhang, oavsett om det är åretruntbostäder eller fritidshus. Även färre hus kan vara samlad bebyggelse i de fall olägenheter kan uppstå. Det finns heller inget bestämt mått på avstånd mellan husen i en samlad bebyggelse, även det är en bedömningsfråga.

Skydd för människors hälsa

Om dricksvattenförsörjning inte går att lösa enskilt, i ett större sammanhang, är kommunen skyldig att tillgodose behovet. Behovet av kommunal dricksvattenförsörjning kan uppstå i de fall då dricksvattnet i ett område är otjänligt och/eller det råder brist på vatten.

Bristfälliga avloppsanläggningar kan göra att dricksvattentäkter eller badplatser förorenas. I vissa fall kan bristfälliga små avlopp åtgärdas genom kommunens tillsyn och förelägganden.

Faktorer som kan motivera allmän avloppsrening kan vara förekomst av vattenskyddsområden, ytvattentäkter, känsliga grundvattenförekomster och återkommande översvämningar.

Skydd för miljön

Under förutsättning att enskilda VA-lösningar inte är möjliga och då en allmän anläggning för avloppsrening förhindrar eller motverkar olägenheter för miljön, exempelvis förorening av vattendrag och sjöar, ska kommunen ordna med denna vattentjänst. Det ska finnas en konstaterad olägenhet för miljön, till exempel genom påvisad känslighet hos närliggande sjö eller vattendrag och/eller dess statusklassning.

3.4.2 Plan- och bygglagen (PBL)

PBL (SFS 2010:900) innehåller bestämmelser om planläggningen av mark och vatten och om byggande. Lagen syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Enligt PBL ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämplig vad gäller möjligheterna att bland annat ordna vattenförsörjning och avlopp och förebygga vattenföroreningar. Översiktsplanen (ÖP) är kommunens viktigaste verktyg för att ta ställning till den långsiktiga bebyggelseutvecklingen utifrån bland annat möjligheterna till VA-försörjning. En helhetsbild behövs – det är inte långsiktigt hållbart att bedöma förutsättningar och VA-lösningar för ett område i taget. Är befintliga VA-anläggningars kapacitet otillräcklig för planerad bebyggelse behöver ÖP redovisa principer för hur det ska lösas.

Genom detaljplanens (DP) karta/planbestämmelser ska kommunen pröva ett områdes lämplighet för bebyggelse, beskriva vilken VA-lösning som förespråkas för planerad bebyggelse och redovisa en motivering till VA-lösningen. Förespråkas enskild gemensam VA-anläggning ska det framgå hur anläggningen ska utformas. Om kommunen är skyldig att ordna allmänna vattentjänster kan det aldrig skrivas bort med planbestämmelser eller genom avtal.

Länsstyrelsen ska överpröva en DP till exempel om den kan innebära att beskrivna VA-lösning inte är långsiktigt hållbar, inte tillgodoser behov av skydd för människors hälsa eller inte följer miljöbalkens miljö kvalitetsnormer.

3.4.3 Miljöbalken (MB)

Syftet med MB (SFS 1998:808) är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer kan leva i en hälsosam och god miljö. Lagen genomsyras av begreppet hållbar utveckling, fokuserar på den ekologiska hållbarheten med ett miljöskydds- och hälsoskyddsperspektiv.

Enligt MB är det en olägenhet för människors hälsa att inte ha tillgång till rent dricksvatten och ansvaret vilar på fastighetsägaren. Tillstånd för uttag av dricksvatten måste sökas hos mark- och miljödomstolen, vilket dock inte gäller en- och tvåfamiljsfastigheter.

Av MB framgår att utsläpp av avloppsvatten är miljöfarlig verksamhet, att lämpliga avloppsanordningar ska utföras och att avloppsvatten ska omhändertas utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Med avloppsvatten avses såväl hushållspillvatten som spillvatten från industri. Termen avlopp inkluderar dock även dagvatten och dränvatten från bebyggelse, begravningsplats eller vatten som använts för kylning.

Enligt de allmänna hänsynsreglerna i MB är en verksamhetsutövare skyldig att ha kunskap om sin anläggning och dess effekt på människors hälsa och miljö, att vidta lämpliga försiktighetsåtgärder och att välja den lokalisering där risken för störning är som minst.

Avloppsreningsanläggningar indelas i tre kategorier beroende på belastning:

- Anläggningar dimensionerade för 1–200 pe är antingen tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga enligt 13 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899). Här avses små – eller

enskilda – avlopp och det är fastighetsägaren (verksamhetsutövaren) som har ansvar för att spillvattnet genomgår tillräcklig rening.

- Anläggningar avsedda för att ta emot och rena spillvatten med en föroreningsmängd som motsvarar 201–1999 pe. Dessa avlopp är anmälningspliktiga C-anläggningar enligt 28 kap. 4 § i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251). Verksamhetsutövaren är skyldig att sköta driften av och underhålla avloppsanläggningen för att motverka och förhindra risk för människors hälsa eller miljön.
- Anläggningar som tar emot och renar spillvatten för minst 2000 pe. Avloppsreningsverken är tillståndspliktiga B-anläggningar enligt 28 kap 1–2 §§ i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251) och prövas av Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation. Verksamhetsutövaren, t.ex. en VA-huvudman, är skyldig att upprätthålla ett aktuellt egenkontrollprogram med skriftliga rutiner för kontroll och underhåll av anläggningen.

3.4.4 Miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram

År 2000 antog alla medlemsländer i EU ett ramdirektiv för vatten (2000/60/EG²) vilket innebär en helhetssyn och ett systematiskt arbete för att bevara och förbättra Europas vatten. Enligt ramdirektivet fastställde Sveriges fem vattenmyndigheter år 2016 miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten. Enligt förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (SFS 2004:660) ska samtliga vattenförekomster ha hög eller god status. Som ett generellt krav i MKN får vattenförekomstens status inte försämrats.

MKN med tillhörande åtgärdsprogram, har stor betydelse i arbetet med allmänna vattentjänster. Åtgärdsprogrammet beskriver vad som behöver göras, och av vem, för att god status ska uppnås och bibehållas i vattenförekomsterna. Enligt MB ska myndigheter och kommuner säkerställa att MKN alltid beaktas vid planering och planläggning, handläggning av miljöärenden, tillsyn och i föreskrifter. Enligt MB är myndigheter och kommuner inom sina ansvarsområden skyldiga att vidta åtgärder som krävs enligt åtgärdsprogram. Under perioden 2016–2021 måste åtgärder utföras för att begränsa utsläpp av fosfor och kväve till vatten med betydande påverkan från små avlopp. Dessutom ska kommunerna upprätta och utveckla VA-planer och genomföra planläggning och provning så att MKN för vatten kan följas.

3.4.5 Övrig lagstiftning

Dricksvattenföreskrifter

Kvaliteten på det vatten som är avsett för dryck, matlagning eller beredning av livsmedel regleras i dricksvattenföreskrifterna (SLVFS 2001:30). Reglerna gäller för anläggningar som använder dricksvatten inom offentlig verksamhet samt för dricksvattenanläggningar som i genomsnitt tillhandahåller >10 m³ dricksvatten/dygn eller försörjer >50 personer med dricksvatten. Detta berör bland annat gemensamhetsanläggningar för dricksvatten. Vid problem med dricksvattenkvaliteten kan den kommunala nämnden förelägga om åtgärder.

Anläggningslagen

Enligt anläggningslagen (SFS 1973:1149) kan exempelvis anläggningar för avlopp eller dricksvatten inrättas som är gemensamma för flera fastigheter och som tillgodoser ändamål av stadigvarande betydelse för dem. En

² Syftar till att skydda och förbättra alla vatten inom EU. Har införlivats i svensk lagstiftning genom 5 kap. MB, förordning om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (SFS 2004:660) och förordning med länsstyrelseinstruktion (SFS 2017:868).

gemensamhetsanläggning får inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Lantmäteriet prövar och beslutar om gemensamhetsanläggning.

3.5 Miljömål

Sveriges miljömål innebär att till nästa generation lämna över ett samhälle där de flesta av de stora miljöproblemen är lösta. Utmaningarna är ofta globala, men det är i regel i kommuner och regioner som globala åtaganden om-sätts i praktisk handling.

Av de nationella miljö kvalitetsmål som riksdagen antagit är det framför allt *Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag* och *Grundvatten av god kvalitet* som har tydlig koppling till kommunens VA-arbete. Regionala miljömål för Dalarnas län finns på Sveriges Miljömåls webbplats³.

Kommunerna har betydelsefulla uppgifter i arbetet för att nå miljö kvalitetsmålen. Nationella och regionala miljömål som översätts till lokala mål och åtgärder blir redskap för den lokala politiken. Kommunerna kan integrera miljömålen i pågående lokala processer med stor betydelse för miljön, till exempel planering av långsiktigt hållbar vattenförsörjning och avloppshantering.

3.6 Vatten- och avloppsplanering

Dricksvattenförsörjning och avloppsrening utgör grundläggande samhällstjänster som kommunen behöver planera för. Kommunen är planmyndighet, fastighetsägare, VA-huvudman, tillståndsmyndighet, tillsynsmyndighet och ytterst ansvarig för de allmänna vattentjänsterna. Kommunen har ansvar för att ha tillgång till kunskap och kompetens som krävs för att fullgöra skyldigheterna enligt LAV.

En tydlig, långsiktig och väl förankrad VA-plan är kommunens eget styrmedel. Den syftar till att åtgärder ska genomföras på ett effektivt sätt för en hållbar VA-försörjning som främjar god hälsa och en bra miljö både inom och utanför verksamhetsområdet. VA-planen innefattar bland annat dricksvattenförsörjning, spillvattenhantering och i förekommande fall dagvattenhantering (Länsstyrelsen Dalarnas län 2018). Vilka delar som ska ingå i VA-planen avgörs av kommunens förutsättningar och behov. Rimligt tidsperspektiv för en VA-plan är 12 år och för att den ska fungera som ett långsiktigt planeringsverktyg behöver den integreras i kommunens översiktsplan. Arbetet med VA-planering berör flera kommunförvaltningar och ett fungerande samarbete inom kommunen är avgörande.

Länsstyrelserna granskar regelbundet kommunala VA-planer i sin tillsyn av kommunens lagstadgade skyldighet att ordna allmänna vattentjänster. En god VA-planering som genomförs enligt planen minskar risken för att Länsstyrelsen beslutar om föreläggande att inrätta verksamhetsområde.

³ sverigemiljomal.se

4 Metod för bedömning

Här ges en sammanfattande beskrivning av den metod som använts för bedömning av eventuellt behov av allmänna vattentjänster i områden med samlad bebyggelse som kan utgöra större sammanhang. En utförlig beskrivning av metoden finns i Bilaga 2.

4.1 Identifiering av områden

Områden med samlad bebyggelse i länets kommuner som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster identifierades genom digital analys av geografisk information med ESRI ArcGIS. Analysen gjordes i mars 2019. Följande GIS-lager användes för analysen (ansvarig myndighet inom parentes):

- hus och fritidshus⁴ (Lantmäteriet),
- kommungränser (Lantmäteriet),
- beslutade kommunala verksamhetsområden för vattenförsörjning (Länsstyrelsen) och
- beslutade kommunala verksamhetsområden för avloppsanläggningar (Länsstyrelsen).

I Lantmäteriets GIS-lager med byggnader, som baserats på fastighetsregistret, ingår förutom åretruntbostäder och fritidshus även enklare hus såsom fåbodstugor och kolonistugor utan dricksvatten och avlopp. I GIS-lagret ingår även byggnader för samhällsfunktioner och industrier, men sådana byggnader antas stå för en marginell del av antalet hus i de aktuella områdena.

I GIS-analysen angavs följande kriterier för identifiering och avgränsning av områden med samlad bebyggelse:

- minst 20 hus (hus/fritidshus) per område,
- högst 150 meter mellan husen och
- utanför beslutat kommunalt verksamhetsområde för vattenförsörjning och/eller avloppsanläggningar.

Grundläggande information om samtliga områden med samlad bebyggelse (ID-nummer, kommunnamn, antal hus och centrumkoordinater) exporterades till Excel för efterföljande bedömning. Varje område tilldelades ett namn utifrån närliggande ort eller annan geografisk benämning på topografisk karta.

4.2 Kunskapsunderlag

Bedömningen av ett eventuellt behov av allmänna vattentjänster har grundats dels på kunskapsunderlag som Länsstyrelsen har direkt tillgång till, dels på underlag som inhämtats från var och en av Dalarnas 15 kommuner.

4.2.1 Länsstyrelsens underlag

För bedömning av eventuellt behov av allmänna vattentjänster i de identifierade områdena med samlad bebyggelse har följande kunskapsunderlag som Länsstyrelsen har direkt tillgång till använts:

- Beslutade kommunala verksamhetsområden för vattenförsörjning/avloppsanläggningar (GIS)
- Beslutade vattenskyddsområden (GIS)

⁴ Ingen hänsyn har tagits till permanentningsgraden, dvs. om husen är åretruntbostäder eller fritidshus, då denna inte beaktas i lagen om allmänna vattentjänster.

- Större gemensamma vattentäkter (>50 personer eller >10 m³/dygn) (GIS, internt Länsstyrelsen)
- Förorenade områden, inventerade och riskklassade enligt MIFO (GIS)
- Vattenförekomster och deras statusklassning (GIS)
- Skyddad natur i naturreservat och Natura 2000-områden (GIS)
- Av kommunerna fastställda VA-planer (dokument)
- Beslut i tidigare ärenden enligt 6 § LAV (dokument)

Dessutom har projektets resultat jämförts med det nationellt framtagna GIS-stödet för provning och tillsyn av små avlopp (jfr 5.2.2).

4.2.2 Kommunernas underlag

Bred kunskap om områden med samlad bebyggelse är avgörande för en riktig bedömning av behovet av allmänna vattentjänster. Följaktligen förutsätter en sådan bedömning tillgång till underlag och lokalkännedom som finns i kommunerna. Därför har vissa underlag efterfrågats från kommunerna i form av frågor om identifierade områden med samlad bebyggelse (Bilaga 3).

Frågorna skickades till miljöförvaltningen, plan/byggnadsförvaltningen och VA-huvudmannen i respektive kommun. Varje kommun valde själv om man fördelade ansvaret för att besvara frågorna mellan förvaltningarna eller besvarade dem gemensamt. Kommunerna ombads besvara frågorna utifrån kunskap hos befintlig personal utan extra utredning eller arkivstudier. Bristande underlag/kunskaper om bebyggda områden liksom den svarandes tolkning av förfrågningsunderlaget påverkar emellertid i hög grad bedömningen av eventuellt behov av allmänna vattentjänster.

Kommunerna ombads korrigera områdenas namn så att de bättre överensstämmer med kommunens egen benämning. Kommunerna ombads också komplettera med eventuella ytterligare kända områden med samlad bebyggelse som inte identifierats i Länsstyrelsens GIS-analys.

4.3 Bedömningsparametrar i modellen

Ett flertal modeller har tidigare använts av kommuner för att prioritera områden för utbyggnad av kommunalt VA. En bruttolista med ett hundratal parametrar upprättades utifrån tidigare genomförda behovsbedömningar (Havs- och vattenmyndigheten 2014, Kalmar kommun 2016, Karlstads kommun 2015, Kotiranta Lundberg 2013, Länsstyrelsen Västmanlands län 2009 & 2018, Malung-Sälens kommun 2018, Norrtälje kommun 2018, Piteå kommun 2016, Umeå kommun 2016).

Med utgångspunkt från bruttolistan formulerades 24 parametrar för bedömningen av varje enskilt områdes eventuella behov av allmänna vattentjänster (Tabell 4). Urvalet av parametrar styrdes av att bedömningen skulle utgå från de kriterier som beskrivs i 6 § LAV. En utförlig beskrivning av varje parameter finns i Bilaga 2. De parametrar som valdes för modellen beskriver:

- risker för människors hälsa,
- risker för miljön,
- förutsättningar för små avlopp,
- naturvärden som kan påverkas av vatten- och/eller avloppshantering,
- eventuell bedömning som kommunen gjort och
- eventuell tidigare bedömning av Länsstyrelsen.

De parametrar som ingår i modellen kan indelas i följande grupper: områdets storlek, bebyggelsestryck, grundvatten, dricksvatten, förorenade områden, badvatten, avlopp, ytvatten, annat skyddsvärde och övrigt (Tabell 1).

4.4 Bedömningsparametrar som inte ingår i modellen

Den bedömningsmodell som använts tar inte hänsyn till förutsättningar och möjligheter för allmänna vattentjänster då LAV inte innehåller bestämmelser om skälighetsavvägningar. Om ett behov av allmänna vattentjänster finns enligt LAV ska kommunen tillhandahålla dem oavsett kostnad. Det finns emellertid ett flertal parametrar som kan vara relevanta för kommunen vid planering av utbyggnad av allmänt VA. I Bilaga 4 finns en förteckning över parametrar som utesluts ur den valda bedömningsmodellen, exempelvis parametrar för:

- befintliga VA-anläggningars status och kapacitet,
- ekonomi och finansiering,
- tillgång till mark,
- samhällsplanering och
- olika restriktioner (utöver skyddad natur).

4.5 Poängsättning

Enligt den valda bedömningsmodellen har 22 parametrar vid bedömningen tilldelats poäng enligt en given poängskala (Tabell 4). Principerna vid poängsättning redovisas för varje enskild parameter i Bilaga 2.

För varje enskilt identifierat område med samlad bebyggelse har poäng för samtliga parametrar summerats och resulterat i en totalpoäng för området. Ju högre poäng desto större kan ett eventuellt behov av allmänna vattentjänster vara.

Den högsta möjliga poängen för en parameter/parametergrupp avgörs av hur viktig just den är i den samlade bedömningen. Viktningen av parametrar/parametergrupper fastställdes i flera omgångar med hjälp av den samlade kompetensen i projektets styr-, referens- och projektgrupp (Tabell 1).

Tabell 1. Parametergrupper och antal parametrar i respektive grupp samt varje parametergrupps viktning i procent i den samlade bedömningen.

Parametergrupp (antal parametrar)	Viktning (%)
Områdets storlek (1)	10
Bebyggelsestryck (1)	3
Grundvatten (1)	3
Dricksvatten (7)	33
Förorenade områden (1)	10
Badvatten (1)	7
Avlopp (6)	17
Ytvatten (3)	13
Annat skyddsvärde (1)	3
Övrigt (2)	–

Vid bedömningen av eventuellt behov av allmänna vattentjänster ska, enligt viktningen, parametrar som beskriver förutsättningar för **dricksvatten** väga allra tyngst, framför allt de som beskriver *kända problem med tillgång/kvalitet på dricksvatten* (parameter nr 9 & 10) och *avstånd till större gemensam vattentäkt* (nr 8) som kan ge max 3 poäng vardera. Därefter kommer parametrar som beskriver förutsättningar för **avlopp**, främst parametern som beskriver *kända problem med att anlägga små avlopp* (nr 18) som kan ge max 3 poäng. Därefter kommer parametrar för **ytvatten, områdets storlek, förorenade områden** och **badvatten**. Minst vikt i bedömningen har parametrar för **bebyggelsestryck, grundvatten** och **annat skyddsvärde**.

Parametrar som kan ha poängen –1 kan innebära ett mindre behov av allmänna vattentjänster. Ett exempel är om området redan har *kommunalt vatten/avlopp genom avtalslösningar* (nr 5 och 14).

Två av parametrarna (nr 23: VA-plan & nr 24: LAV-ärenden) har inte tilldelats poäng utan enbart kommenterats för områden där det är aktuellt. Parametrarna ingår i modellen eftersom de bedöms bidra med relevant information vid den slutliga bedömningen av ett område.

4.6 Felkällor

Felkällor för respektive parameter beskrivs i Bilaga 2.

4.6.1 Länsstyrelsens underlag

Underlagens aktualitet är avgörande för bedömningens kvalitet. Ett flertal GIS-baserade underlag har använts för identifiering av områden med samlad bebyggelse och vid bedömningen (4.1 & 4.2.1). En viktig felkälla är GIS-lager som inte uppdaterats med aktuell information.

Exempelvis är aktualiteten hos Länsstyrelsens GIS-lager för beslutade kommunala verksamhetsområden för vattenförsörjning/avloppsanläggningar (spillvatten) beroende av rapportering från kommunerna. Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. Därefter har kommunerna Falun, Mora, Smedjebacken, Säter och Älvdalen rapporterat till Länsstyrelsen nya beslutade verksamhetsområden. De nya verksamhetsområdena saknades således i Länsstyrelsens GIS-lager vid tidpunkten för analysen och har därför inte kunnat beaktas i rapporten. De kommer att finnas med vid en eventuell kommande uppdatering av GIS-lagren (Bilaga 5). Konsekvensen är att det sannolikt finns områden med samlad bebyggelse vars eventuella behov av allmänna vattentjänster bedömts i projektet som redan omfattas av kommunala verksamhetsområden.

4.6.2 Kommunernas underlag

Länsstyrelsen har inte granskat kvaliteten på underlag som lämnats av kommunerna. Samma frågor sändes till samtliga kommuner och besvarades av alla. Enligt anvisningarna ombads kommunen besvara frågorna utifrån kunskap hos befintlig personal och kommunen utsåg vem/vilka som svarade.

Feltolkning av förfrågningarna eller om tillgängligt material, kunskaper och/eller erfarenheter varit otillräckliga hos den personal som svarat kan ha inneburit felaktiga eller ofullständiga svar, vilket i hög grad påverkat den samlade bedömningen. I de fall kommunen utelämnat svar eller svarat *Vet inte* har dessa svar vid bedömningen hanterats som *Nej* vilket är en felkälla.

Två av de frågor som ställdes till kommunerna⁵ var formulerade så att det var svårt att tolka svaren så som det var avsett i modellen. Tack vare förtydligande kommentarer från många kommuner har det ändå varit möjligt att tolka svaren. Hur poängsättningen av parametrarna 5 & 14 respektive 6 & 15 påverkats av detta framgår av Bilaga 2.

Den bedömningsmodell som använts visar om ett område har, eller har haft, problem med att anlägga avlopp och/eller problem med dricksvattenkvalitet men ger ofullständig information om vad problemen beror på samt hur allvarliga och hur utbredda problemen är.

Länsstyrelsens bedömning och poängsättning av parametrar utifrån kommunernas svar har kvalitetsgranskats två gånger internt, men det friskriver inte det slutliga materialet från fel.

⁵ – Finns kommunalt dricks-/spillvatten med avtalslösningar.
– Mer än hälften av bostäderna har enskild gemensam dricks-/spillvattenanläggning.

5 Resultat

Resultat av identifiering av områden med samlad bebyggelse och bedömning av varje områdes eventuella behov av allmänna vattentjänster redovisas per kommun i kapitel 7. Här redovisas övergripande resultat.

5.1 Identifiering av områden

Den inledande GIS-analysen resulterade i totalt 821 områden i Dalarnas län som uppfyllde de angivna kriterierna (4.1). Av dessa plockades 38 områden bort, då det under bedömningen visade sig att de ingår i beslutade kommunala verksamhetsområden för vattenförsörjning och avlopp.

Dessutom har 15 områden med samlad bebyggelse lagts till. Det är dels områden som kommunerna själva har påpekat bör vara med, dels områden som Länsstyrelsen valt att lägga till utifrån kommunernas prioriteringar av utbyggnadsområden i fastställda VA-planer. Dessa områden har endast lagts till om de har ≥ 20 hus. Det slutliga antalet områden som ingick i bedömningen var 798. Tabell 2 visar fördelningen av områden per kommun.

Tabell 2. Antal identifierade områden med samlad bebyggelse i Dalarnas län som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster inom respektive utanför verksamhetsområde (VO) för vattenförsörjning och/eller avloppsanläggning redovisade per kommun.

Kommun	Antal områden utanför VO för vatten och avlopp	Antal områden inom VO för enbart avlopp	Antal områden inom VO för enbart vatten	Totalt antal områden för bedömning av eventuellt behov
Avesta	29	1	1	31
Borlänge	29	0	13	42
Falun	110	0	2	112
Gagnef	30	3	0	33
Hedemora	11	0	3	14
Leksand	68	0	3	71
Ludvika	47	0	1	48
Malung-Sälen	68	8	4	80
Mora	109	0	1	110
Orsa	37	6	1	44
Rättvik	65	1	1	67
Smedjebacken	33	0	0	33
Säter	25	0	2	27
Vansbro	13	0	0	13
Älvdalen	67	0	6	73

Antalet identifierade områden med samlad bebyggelse är mycket olika i Dalarnas kommuner. Kommunens folkmängd kan självklart ha betydelse för skillnaderna, men även andra faktorer såsom olikheter i bebyggelsestruktur, VA-historik och VA-infrastruktur. Skillnaderna är väsentliga när det gäller hur stor del av befolkningen som har kommunal respektive enskild dricksvatten- och avloppsförsörjning (uppgifter för år 2015 i Tabell 3).

Tabell 3. Antal personer totalt och med enskild avlopps- och vattenförsörjning redovisat per kommun. Uppgifterna är hämtade från SCB (www.statistikdatabasen.scb.se) och avser år 2015. *Enskilt WC-avlopp* (små avlopp) avser att avloppsfrågan är löst på annat sätt än genom kommunalt WC-avlopp, t.ex. trekammarbrunn eller septiktank. *Enskilt vatten året om* avser anläggning för dricksvattenförsörjning som inte är kommunal.

Kommun	Folkmängd	Enskilt WC-avlopp	Enskilt vatten året om
Avesta	22 639	1 949	1 814
Borlänge	51 015	1 780	951
Falun	57 060	4 672	4 936
Gagnef	10 060	450	760
Hedemora	15 199	1 831	1 608
Leksand	15 299	2 423	2 606
Ludvika	26 322	1 940	1 837
Malung-Sälen	9 972	3 684	4 420
Mora	20 057	1 557	1 812
Orsa	6 746	1 393	1 829
Rättvik	10 777	2 353	2 535
Smedjebacken	10 763	1 842	1 717
Säter	11 009	1 609	1 329
Vansbro	6 704	947	1 015
Älvdalen	7 048	2 249	2 413

5.2 Bedömning av områden

Resultatet av bedömningen presenteras kommunvis i tabeller med poäng för bedömningsparametrarna och sammanlagd poäng för vart och ett av de bedömda områdena (kapitel 7).

5.2.1 Gemensamhetsanläggningar och avtalslösningar

I områden där enskilda lösningar för dricksvatten och/eller avlopp inte fungerar tillfredsställande kan problemen ibland lösas med gemensamhetsanläggningar som försörjer flera fastighetsägare och förvaltas gemensamt. Ett annat alternativ är att kommunen tillhandahåller dricksvatten och/eller avlopp genom avtal med varje enskild fastighetsägare.

Gemensamhetsanläggningar och avtalslösningar bedöms innebära mindre risk för hälsa och miljö än undermåliga enskilda anläggningar. Ett eventuellt behov av allmänna vattentjänster bedöms vara mindre i områden med sådana lösningar vilket avspeglas i poängsättningen.

Mycket tyder på att man i områden där problem finns – eller har funnits – med dricksvatten och/eller anläggande av små avlopp ofta har löst problemen genom gemensamhetsanläggningar eller avtalslösningar. En översiktlig analys av resultaten visar att så kan vara fallet samt att områden med gemensamhetsanläggningar/avtalslösningar ofta fått en relativt sett lägre totalpoäng trots identifierade problem med dricksvatten/avlopp. Den lägre poängen kan, åtminstone delvis, vara en konsekvens av poängsättningen då gemensamhetsanläggningar/avtalslösningar ger minuspoäng.

Även i områden med avtalslösningar eller gemensamhetsanläggningar kan dock, om behov uppstår, kommunen vara skyldig att inrätta verksamhetsområde och ordna med allmänna vattentjänster.

5.2.2 GIS-stöd för små avlopp

Projektets resultat har jämförts med ett nationellt framtaget GIS-stöd för prövning och tillsyn av små avlopp⁶ (Hjelmqvist et al. 2018, Länsstyrelsen i Jönköpings län 2018). GIS-stödet, utformat för bedömning av skyddsnivå för små avlopp, består av kartor med risk för påverkan från fosfor, kväve och hälsoskydd. Exempelvis utgör SGU:s jordartskarta underlag för stödet.

Jämförelsen med projektets resultat visar ingen generell koppling mellan områden med hög poäng för eventuellt behov av allmänna vattentjänster och områden med hög riskklass i GIS-stödet. Förklaringen är sannolikt att parametrar som gett höga poäng i den bedömningsmodell som använts i projektet är baserade på kommunernas lokalkännedom om områdets förutsättningar och eventuella problem, medan det nationella GIS-stödet är utformat utifrån nationella kvalitetssäkrade dataunderlag.

⁶ <https://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/miljo-och-vatten/vatten--och-avlopps-forsorjning/gis-stod-for-provning-och-tillsyn-av-sma-avlopp.html>. GIS-stödet, som utvecklats av WSP Sverige AB med medel från Havs- och vattenmyndigheten, förvaltas av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

6 Slutsatser

6.1 Användning av resultaten

Resultaten kan användas som ett underlag för kommunernas långsiktiga planering av VA-försörjning och vid utveckling av VA-planer. Resultaten kan även utgöra underlag för tillsyn över små avlopp. Om kommunen bedömer att resultaten är relevanta kan de användas tillsammans med andra underlag vid bedömning av behov av utbyggnad av allmänna vattentjänster.

Materialet kan vara underlag för dialog mellan kommunen och Länsstyrelsen om exempelvis VA-planering, bedömning av behov av allmänna vattentjänster och åtgärder. Resultaten är inte ett ställningstagande från Länsstyrelsen angående kommunernas ansvar att förse områden med samlad bebyggelse med allmänna vattentjänster enligt gällande lagstiftning.

I den långsiktiga VA-planeringen är det kommunens egna bedömningar och prioriteringar som är viktigast. Kommunen behöver göra en egen analys av behov av, och förutsättningar för, allmänna vattentjänster i områden med befintlig eller planerad samlad bebyggelse. Tydliga skäl behöver anges till de prioriteringar kommunen gör för utbyggnad av allmänna vattentjänster.

Resultat som presenteras i rapporten kommer att ligga till grund för GIS-lager (Bilaga 5). Kommuner som tar fram en ny VA-plan kan använda materialet som ett av flera underlag. Kommuner som har en fastställd VA-plan kan använda resultaten för jämförelse och eventuellt komplement. Vid revidering av befintliga VA-planer kan materialet utgöra ett av flera underlag.

Länsstyrelsen kan använda resultaten som ett underlag vid granskning av kommunala planer och i tillsynen enligt LAV. Resultaten kan även användas i Länsstyrelsens tillsynsvägledning.

6.2 Kommunernas rapportering till Länsstyrelsen

Under arbetets gång har det framkommit att planeringsunderlag hos Länsstyrelsen innehåller inaktuell information. Det finns ingen skyldighet för kommunerna att hålla Länsstyrelsen uppdaterad med beslutade kommunala verksamhetsområden för dricksvattenförsörjning, spillvatten och dagvatten. Det finns heller ingen skyldighet för Länsstyrelsen att upprätthålla ett sådant planeringsunderlag. Förutsatt att dessa GIS-lager även framgent ska ingå i planeringsunderlagen behöver rutiner ses över för kommunernas löpande inrapportering till Länsstyrelsen av beslutade verksamhetsområden.

6.3 Metoden

Metoden resulterar i ett planeringsunderlag, men ger inte ett slutligt svar på vilka områden med samlad bebyggelse som behöver allmänna vattentjänster. Det underlaget behöver tas fram av respektive kommun.

Metoden som beskrivs fungerar, med några justeringar, för en första bedömning av eventuellt behov av allmänna vattentjänster i ett område med samlad bebyggelse av viss storlek (≥ 20 hus). Metoden innehåller parametrar som beskriver behovet utifrån kriterier för kommunernas ansvar enligt 6 § LAV.

Metoden ger inte möjlighet att jämföra olika kommuner med varandra. Däremot kan materialet användas för jämförelse av eventuellt behov av allmänna vattentjänster i områden inom en kommun.

De justeringar som behövs av metoden, inför kommande uppdateringar av GIS-lager, gäller framför allt detaljer i formuleringar och svarsalternativ i den förfrågan om underlag som lämnas till kommunen (Bilaga 5).

6.4 Behov av allmänna vattentjänster

I ett område med samlad bebyggelse kan inte behovet av allmänna vattentjänster avgöras enbart utifrån den metod som använts här (kapitel 4 & Bilaga 2). Kommunen behöver göra en bedömning för varje enskilt område efter att all relevant information och kunskap om området har sammanställts.

6.4.1 Enskilt dricksvatten och små avlopp

Det finns många områden med samlad bebyggelse där det i nuläget inte finns behov av allmänna vattentjänster. Det behöver framgå av kommunens långsiktiga VA-planering i vilka av dessa områden dricksvatten och avlopp även framgent bör ordnas enskilt. I sådana områden behöver kommunen säkerställa att fastighetsägarna tar ansvar för de enskilda VA-anläggningarna med hänsyn till skyddet för hälsa och miljö. Om anläggningarna missköts kan det leda till problem som gör att kommunen i ett senare skede blir skyldig att tillhandahålla allmänna vattentjänster.

6.4.2 Problem med tillgång på dricksvatten

Vattentillgången är en viktig faktor för att bedöma behovet av allmänna vattentjänster. Av de områden med samlad bebyggelse som identifierats i projektet är det knappt en tjugondel som, enligt underlag från kommunerna, har återkommande problem med tillgången på dricksvatten. Problemen kan gå att lösa genom att anlägga en djupare brunn eller öka tillrinningen i en bergborrad brunn genom högttrycksspolning. Går inte problemen att lösa på annat sätt kan kommunen bli skyldig att ordna allmän vattenförsörjning.

6.4.3 Problem med dricksvattenkvalitet

Orsaken till dålig vattenkvalitet har alltid stor betydelse vid bedömning av behovet av allmänna vattentjänster. Av de områden med samlad bebyggelse som identifierats i projektet är det ungefär en femtedel som, enligt underlag från kommunerna, har eller har haft problem med dricksvattenkvalitet. Av underlagen framgår inte alltid problemens karaktär och omfattning.

Kvalitetsproblem som orsakas av berggrundens eller grundvattnets sammansättning kan ofta åtgärdas med filter eller annan rening. De problem som beror på närliggande undermåliga små avlopp kan gå att åtgärda genom tillsyn och föreläggande enligt miljöbalken. Kvalitetsproblem som orsakats av andra markföroreningar kan dock i vissa fall vara svåra att åtgärda.

Under perioden 2007–2016 rapporterades i Dalarna att ca 9 % av de enskilda brunnarna har otjänligt dricksvatten och 24 % tjänligt med anmärkning med avseende på mikrobiologiska parametrar. Motsvarande för kemiska parametrar var ca 4 % otjänligt och 56 % tjänligt med anmärkning⁷.

6.4.4 Problem att anlägga små avlopp

Att små avlopp i ett område med samlad bebyggelse är bristfälliga behöver inte vara ett skäl för att kommunen ska ordna med allmänna vattentjänster. Undermåliga små avlopp kan i många fall åtgärdas genom tillsyn och föreläggande enligt miljöbalken. Är detta inte en framkomlig väg kan det finnas behov av allmänna vattentjänster.

⁷ <http://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/enskilda-brunnars-vattenkvalitet/>

Det kan finnas behov av allmänna vattentjänster i områden med samlad bebyggelse där mark- och/eller terrängförhållanden medför problem att anlägga små avlopp som uppfyller nödvändiga krav på rening. Det kan exempelvis vara områden med berggrund med sprickbildning, grunda jordlager, täta jordarter, höga grundvattennivåer eller översvämningensrisk.

6.4.5 Gemensamhetsanläggningar och avtalslösningar

I områden med samlad bebyggelse där flera enskilda dricksvattenlösningar eller små avlopp inte fungerar tillfredsställande kan problemen ibland lösas med gemensamhetsanläggningar för dricksvatten och/eller avlopp. Sådana anläggningar försörjer flera fastigheter och förvaltas ofta av en samfällighetsförening som är beroende av enskilda personers kunskap och engagemang.

Ett annat alternativ är att kommunen – utan att inrätta verksamhetsområde – försörjer fastigheterna i området med dricksvatten och/eller avlopp genom tecknade avtal med varje enskild fastighetsägare, så kallade avtalslösningar.

Såväl gemensamhetsanläggningar som avtalslösningar kan betraktas som metoder att försöka lösa problem med dricksvatten och/eller avlopp. De bedöms därför ibland innebära mindre risk för hälsa och miljö än flera undermåliga enskilda anläggningar i ett och samma område med samlad bebyggelse. Gemensamhetsanläggningar omfattas av miljöbalkens bestämmelser och Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter vilket ger tillsynsmyndigheten möjlighet att kräva åtgärder om problem uppstår.

Områden med gemensamhetsanläggningar och avtalslösningar ligger utanför kommunalt verksamhetsområde. Kommunen har i dessa områden inte samma ansvar för VA som inom beslutat verksamhetsområde vilket kan innebära större risk för hälsa och miljö. I områden med avtalslösningar eller gemensamhetsanläggningar kan, om behov uppstår, kommunen vara skyldig att inrätta verksamhetsområde och ordna med allmänna vattentjänster.

6.4.6 Olika parametrars betydelse för bedömning av eventuellt behov

Ett stort antal parametrar har betydelse vid bedömning av ett områdes behov av allmänna vattentjänster. Rekommendationen är att använda en bedömningsmodell som beaktar ett flertal av de parametrar som granskats här.

En enkel analys har genomförts av poängsättningen för parametrarna nr 1–22 hos de 5 områden som fått högst totalpoäng i respektive kommun (totalt 75 områden). Analysen visar – inte oväntat – att merparten (ca 90 %) av de områden som eventuellt kan ha störst behov av allmänna vattentjänster inte redan löst eventuella problem på annat sätt, dvs. med verksamhetsområde för en av vattentjänsterna, avtalslösningar eller gemensamhetsanläggningar.

Ca 50 % av de 75 områdena har problem med dricksvattenkvalitet, har problem att anlägga små avlopp, har relativt stor andel små avlopp med markbaserad rening och ligger på grundvattenförekomster med MKN.

Ca 40 % av de 75 områdena har ≥ 80 hus, har ett förväntat ökat bebyggelsetryck, har många bristfälliga små avlopp och närhet till förorenade områden.

Mer än 70 % av de 75 områdena ligger inte inom vattenskyddsområde, inte nära vattentäkt, inte nära annat skyddsvärde och har inte problem med tillgång på dricksvatten eller problem med badvattenkvalitet.

Ca 80 % av de 75 områdena ligger nära en recipient, men ca 80 % av dessa recipienter uppvisar inte övergödningsproblem.

7 Kommunvis bedömning av eventuellt behov

Bedömningen är gjord utifrån en metod som beskrivs i kapitel 4 och Bilaga 2. Resultaten presenteras kommunvis i kartor och i tabeller med poäng för bedömningsparametrarna och sammanlagd poäng för vart och ett av de identifierade områdena med samlad bebyggelse.

7.1 Läsanvisningar

I tabellerna redovisas, för varje område med samlad bebyggelse som identifierats i kommunen, poäng för var och en av de 22 poängsatta bedömningsparametrarna samt den sammanlagda poängen för området. Områden med samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning utan inbördes rangordning.

I tabellerna anges det namn som Länsstyrelsen i projektet har tilldelat området, om inte kommunen har korrigerat namnet – då anges det namn kommunen uppgett. För att undvika missförstånd om vilket område som avses finns områdets centrumkoordinater (SWEREF99_TM) angivna i tabellerna.

I vissa fall har GIS-analysen identifierat ett större sammanhängande område som det visat sig att kommunen hanterat som flera separata områden. I sådana fall har den indelning i områden som gjordes vid GIS-analysen behållits. I andra fall har GIS-analysen identifierat flera separata områden som det visat sig att kommunen hanterat som ett större sammanhängande område. Även i sådana fall har den indelning i områden som gjordes vid GIS-analysen behållits. Det är i regel förklaringen till att flera områden i tabellen kan ha samma namn men olika centrumkoordinater.

7.2 Hur resultaten kan användas

Resultaten i denna rapport kan användas som ett underlag för kommunernas långsiktiga VA-planering och vid utveckling av VA-planer. Resultaten kan även utgöra underlag för tillsyn över små avlopp. Om kommunen bedömer att resultaten är relevanta kan de användas tillsammans med andra underlag vid bedömning av behov av utbyggnad av allmänna vattentjänster.

Kommunen behöver göra en egen analys av behov av, och förutsättningar för, allmänna vattentjänster i områden med befintlig eller planerad samlad bebyggelse. Kommunens egna bedömningar och prioriteringar är viktigast. De resultat som sammanställts här är inte ett ställningstagande från Länsstyrelsen angående kommunernas ansvar att förse bebyggelsen med allmänna vattentjänster enligt gällande lagstiftning.

Resultaten ska inte användas för jämförelser mellan olika kommuner. Sådana jämförelser är inte relevanta eftersom hälften av bedömningsunderlagen har tillhandahållits av kommunerna. Underlagen skiljer sig mycket från varandra beroende på kommunens tolkning av förfrågningsunderlaget samt erfarenhet, lokalkännedom och tillgång till kunskapsunderlag hos den/de som svarat och hur mycket tid kommunen lagt på att besvara frågorna.

Inom en och samma kommun visar höga totalpoäng för ett område på ökad sannolikhet för att det kan finnas behov av allmänna vattentjänster jämfört med ett område med låga poäng. Det är dock inte relevant att påstå att ett eventuellt behov av allmänna vattentjänster finns i områden som har uppnått en given poängsumma i bedömningen. Analysen av vilka områden som har behov av allmänna vattentjänster behöver göras av respektive kommun. De resultat som presenteras här kan behöva både kvalitetssäkras och kompletteras med andra parametrar.

Tabell 4. I tabellen visas samtliga 24 bedömningsparametrar som ingår i den använda modellen samt poängskala för varje parameter. Parametrar vars underlag tillhandahållits direkt av kommunerna är markerade med färg. (* Riskklass enligt MIFO: 3–4 & ej klassad, 2 respektive 1.)

Parametergrupp	Nr	Bedömningsparameter	Poäng				
			-1	0	1	2	3
Områdets storlek	1	Antal hus		<20	20–49	50–79	>79
Bebyggelse-tryck	2	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t.ex. med anledning av DP, ÖP, FÖP och/eller LIS-plan.		Nej	Ja		
Grundvatten	3	På grundvattenförekomst med miljö kvalitetsnorm (MKN)		Nej	Ja		
Dricks- vatten	4	Område inom verksamhetsområde för avlopp som saknar allmänt vatten	Ja	Nej			
	5	Finns kommunalt dricksvatten med avtalslösningar	Ja	Nej			
	6	Mer än hälften av husen har enskild gemensam dricksvattenanläggning	Ja	Nej			
	7	Ligger helt eller delvis inom beslutat vattenskyddsområde		Nej	Ja		
	8	Avstånd (0–300 m) från större gemensam vattentäkt (>50 personer/>10 m ³ /dygn)		Nej	300–100	99–50	<50
	9	Kända problem med tillgång på dricksvatten		Nej			Ja
	10	Kända problem med dricksvattenkvalitet		Nej			Ja
Förorenade områden	11	Riskklassat MIFO-objekt inom eller <50 m från området		Nej	3–4*	2*	1*
Badvatten	12	Finns eller riskerar att bli problem med badvattenkvaliteten kopplat till små avlopp		Nej		Ja	
Avlopp	13	Område inom verksamhetsområde för vatten som saknar allmänt avlopp	Ja	Nej			
	14	Finns kommunalt spillvatten med avtalslösningar	Ja	Nej			
	15	Där mer än hälften av husen har enskild gemensam spillvattenanläggning	Ja	Nej			
	16	Mer än hälften av husen har WC-avlopp med markbaserad rening		Nej	Ja		
	17	Mer än hälften av de små avloppen, med WC anslutet, är bristfälliga		Nej	Ja		
	18	Kända problem med att anlägga små avlopp.		Nej			Ja
Ytvatten	19	Vattenförekomst/recipient inom 100 m från området		Nej	Ja		
	20	Vattenförekomst/recipient med övergödningsproblematik		Hög/ God	Måttlig	Dålig	Otillfreds- ställande
	21	Ytvatten med känd eller misstänkt näringspåverkan från t.ex. avlopp		Nej		Ja	
Annat skyddsvärde	22	Annat skyddsvärde som kan påverkas av vatten- och/eller avloppshantering		Nej	Ja		
Övrigt	23	Prioriterat i fastställd VA-plan	År/period för planerad utbyggnad				
	24	Länsstyrelsens beslut/motivering i tidigare LAV-ärenden	År för beslut/Pågå				

7.3 Avesta kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Avesta kommun identifierades 31 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Projektets GIS-analys har identifierat flera separata områden som det visat sig att kommunen hanterar som ett större sammanhängande område (ex. Färjan).

7.3.1 Fastställd VA-plan

Avesta kommun fastställde 2018 en VA-plan för perioden 2019–2022. I VA-översikten identifieras och beskrivs 82 VA-utredningsområden. I utbyggnadsplan för allmänt dricksvatten och avlopp nämns endast området Sonnboviken där utökning av verksamhetsområde och VA-utbyggnad ska vara genomförd 2021–22. Sonnboviken var inledningsvis med bland de identifierade områdena, men plockades bort efter besked från kommunen att utbyggnad av allmänt VA beslutats 2018.

7.3.2 Ärenden enligt 6 § LAV

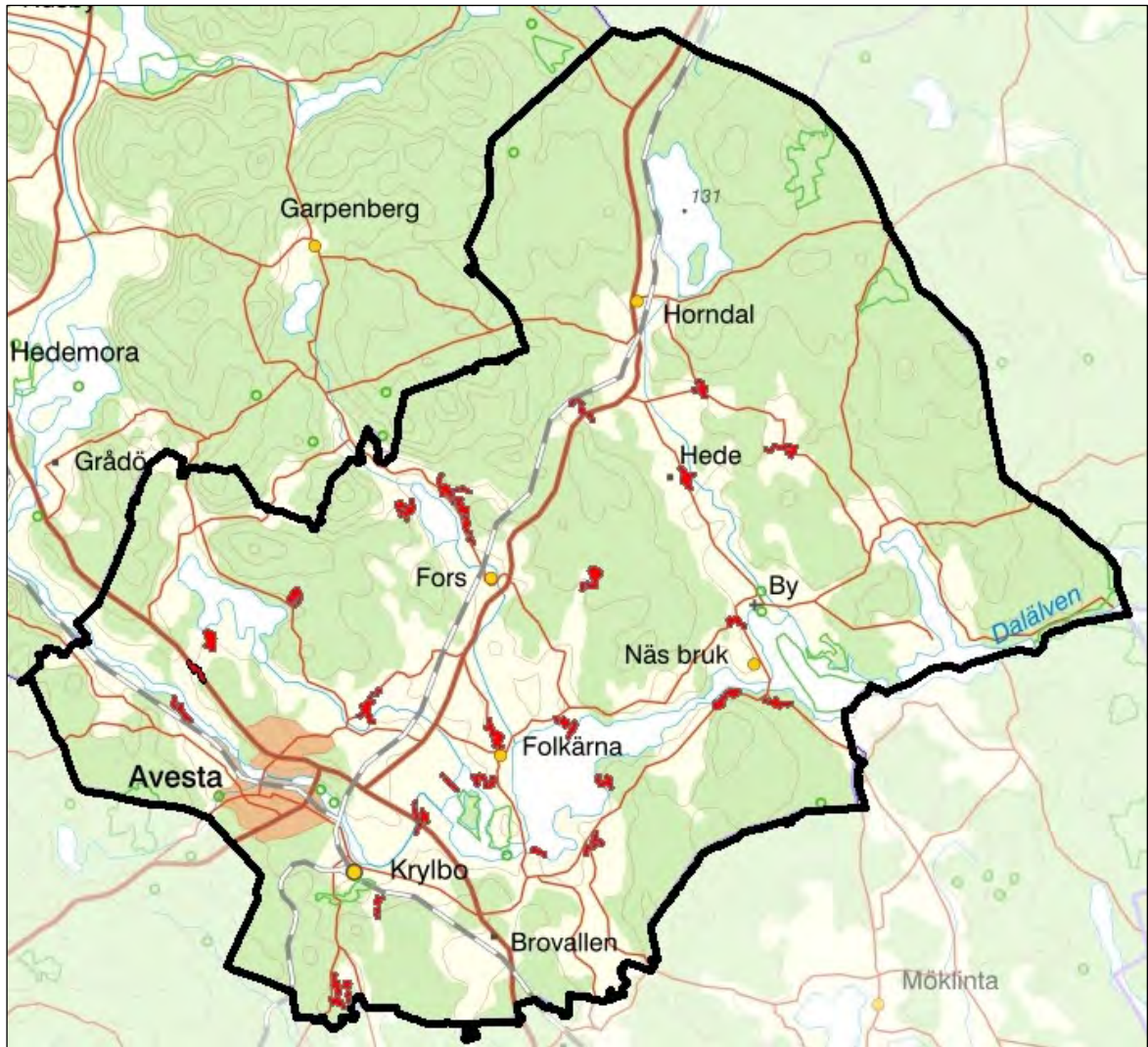
Bredgrind

LAV-ärende med beslut 2013. Ärendet initierades av miljöförvaltningen i Avesta kommun med anledning av avloppssituationen. Miljönämnden hade förelagt den förening som drev gemensamhetsanläggningen om förbud mot utsläpp. Länsstyrelsen beslutade att ej förelägga kommunen att förse området med allmänna vattentjänster. Motiveringen var att det kommunala VAbolaget Avesta Vatten och Avfall AB var positiva till att ansluta området till den allmänna anläggningen och ett föreläggande bedömdes överflödigt.

Hede

LAV-ärende med beslut 2018. Ärendet initierades av enskilda fastighetsägare som befarade att dricksvattenbrunnarna i området skulle sina. Ärendet avsåg enbart dricksvatten då spillvattnet leds till det kommunala reningsverket i Horndal. Länsstyrelsen beslutade att inte förelägga kommunen att förse området med allmänna vattentjänster med motiveringen att dricksvattenförsörjningen ordnats med en större enskild gemensamhetsanläggning och sällskapsförening. Vidare fanns goda utsikter att dricksvattennivåerna skulle återhämta sig.

En gemensamhetsanläggning är dock ingen garanti för att inte kommunen, om behov uppstår, kan vara skyldig att tillhandahålla allmän vattenförsörjning, vilket avspeglas i den totalpoäng området har fått i den bedömning som gjorts här.

Figur 1. Avesta kommun – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

7.4 Borlänge kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Borlänge kommun identifierades 42 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Projektets GIS-analys har identifierat flera separata områden som det visat sig att kommunen hanterar som ett större sammanhängande område (Viksö)

7.4.1 Fastställd VA-plan

Borlänge kommun har tagit fram en VA-plan med utbyggnadsplan som varit föremål för samråd under januari–februari 2020. Utbyggnadsplanen omfattar perioden 2019–2034. I samrådsversionen av VA-utbyggnadsplanen bedöms 15 områden omfattas av ett kommunalt VA-ansvar och ytterligare 7 områden behöver utredas ytterligare.

Flera av de områden som ingår i förslaget till utbyggnadsplan har identifierats inom projektet. Områden med <20 hus ingår inte i projektet, men ingår i kommunens utbyggnadsplan. För Borlänge kommun saknas dock uppgifter för parameter 23 (VA-plan) då VA-planen ännu inte är fastställd.

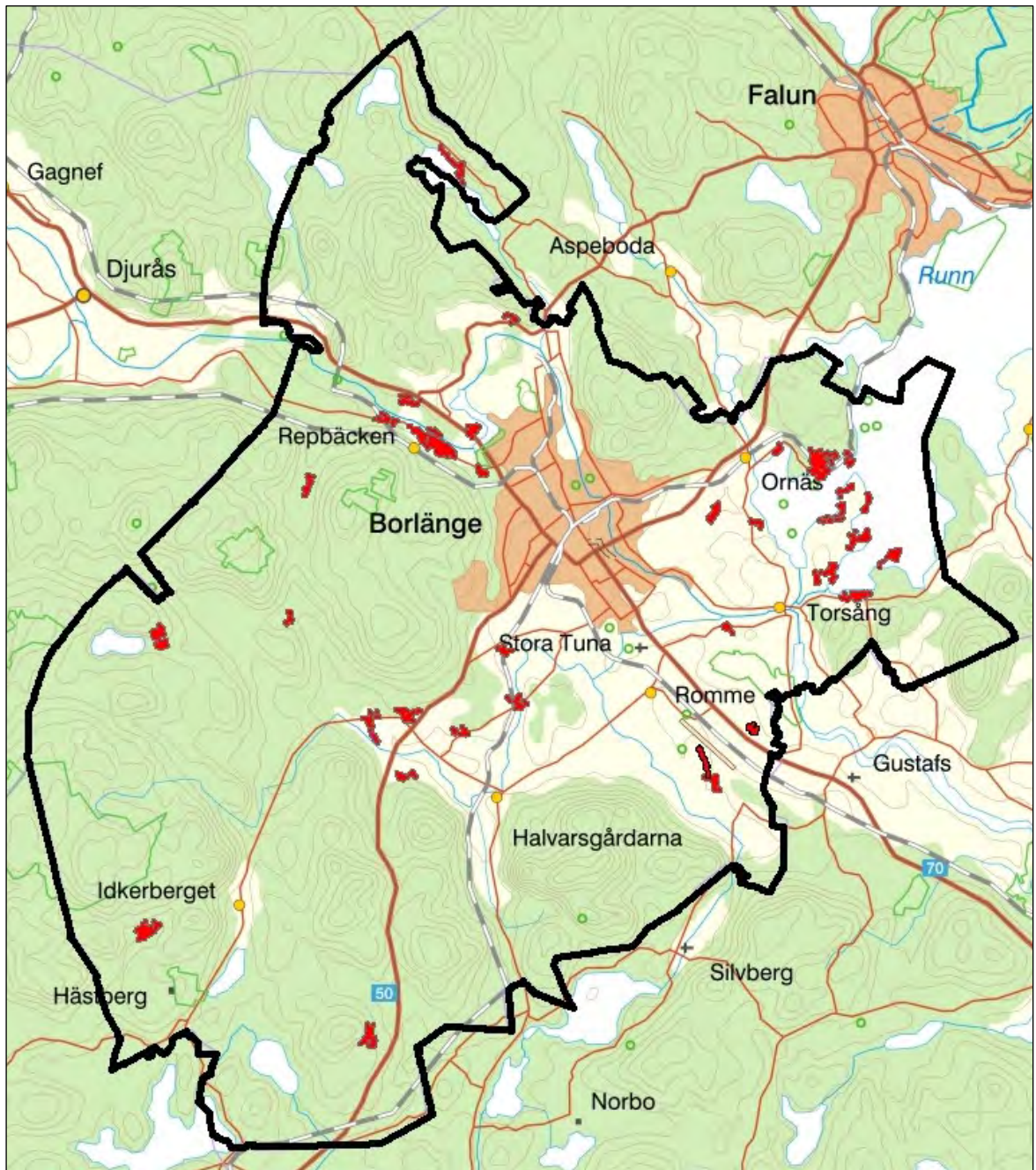
7.4.2 Ärenden enligt 6 § LAV

Lennheden/Repbäcken

LAV-ärende med beslut 2015 och 2017. Det är oklart hur ärendet initierades. Länsstyrelsen beslutade 2015 att förelägga kommunen att ordna kommunalt verksamhetsområde för spillvatten och 2017 beviljades förlängd tid för genomförandet. Första etappen ska vara klar senast 2021 och den andra etappen ska vara klar senast 2025.

Båtsta

LAV-ärende med beslut 2018. Ärendet initierades av enskilda fastighetsägare som yrkade på att Länsstyrelsen skulle förelägga kommunen att inrätta verksamhetsområde för spillvatten. Länsstyrelsen beslutade att inte förelägga kommunen att förse området med allmänna vattentjänster. Motiveringen var att kommunen hade för avsikt att komplettera befintligt verksamhetsområde för dricksvatten i området med verksamhetsområde för spillvatten. Länsstyrelsen såg inte behov av att påskynda processen, framförallt då ingen olägenhet förelåg. Behovet av allmän avloppsanläggning i området kvarstår tills utbyggnaden är genomförd, vilket avspeglas i den totalpoäng området har fått i den bedömning som gjorts här.

Figur 2. Borlänge kommun – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 6. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Borlänge kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWEREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärendet) är för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																						Totalpoäng				
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		23	24		
Repbäcken	360	519042	6708788	3	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	9	
Finnäset	5813	534533	6704948	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	7	
Färjenäs	6334	520346	6709233	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	7	
Kyna	6242	532168	6708131	3	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	7	
Strandarna	6318	519069	6709191	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	7	
Båtsta	352	520655	6707839	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	1	0	2018	6
Spånsfäbodarna	4086	509311	6692296	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	6	
Rämshyttan	3362	512345	6685497	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5	
Gimsbärke	6896	514069	6712832	1	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	4	
Lennheden/Repbäcken	6383	517418	6709614	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	
Långsjö	249	528203	6698027	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	4	
Valshed	8004	517653	6721265	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	
Båthusen/Dyvik	7405	514290	6716741	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3	
Lindan (Baggarvet)	5385	521444	6701773	1	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Morbygge fäbodar	6114	514778	6707395	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Myggsjön	3714	516849	6688680	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Norr Amsberg/Solbacka	6459	518188	6710247	1	0	1	0	-1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Trollarudden	5880	533423	6705576	2	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Täkt	5125	521886	6700022	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3	
Långsjö	4735	528507	6697323	1	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	
Murbo	4755	518094	6697529	1	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	
Rönningshagen/Mellan-Valsan	7587	519750	6718229	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	
Sandvik	3795	525486	6689396	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	
Skräcka (väster om Skräckasjön)	3586	518293	6687818	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
Viken	5988	532703	6706418	1	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	

7.5 Falu kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Falu kommun identifierades 112 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Därefter har Falu kommun rapporterat till Länsstyrelsen om nya beslutade verksamhetsområden. Den information som lagts till i GIS-lagren efter mars 2019 har inte beaktats i denna rapport, men kommer att vara med vid uppdatering av GIS-lager (Bilaga 5). Konsekvensen är att det sannolikt finns områden med samlad bebyggelse vars eventuella behov av allmänna vattentjänster bedömts i projektet som redan omfattas av kommunala verksamhetsområden.

Projektets GIS-analys har identifierat flera separata områden som det visat sig att kommunen hanterar som ett större sammanhängande område (ex. Aspeboda, Hillersboda).

7.5.1 Fastställd VA-plan

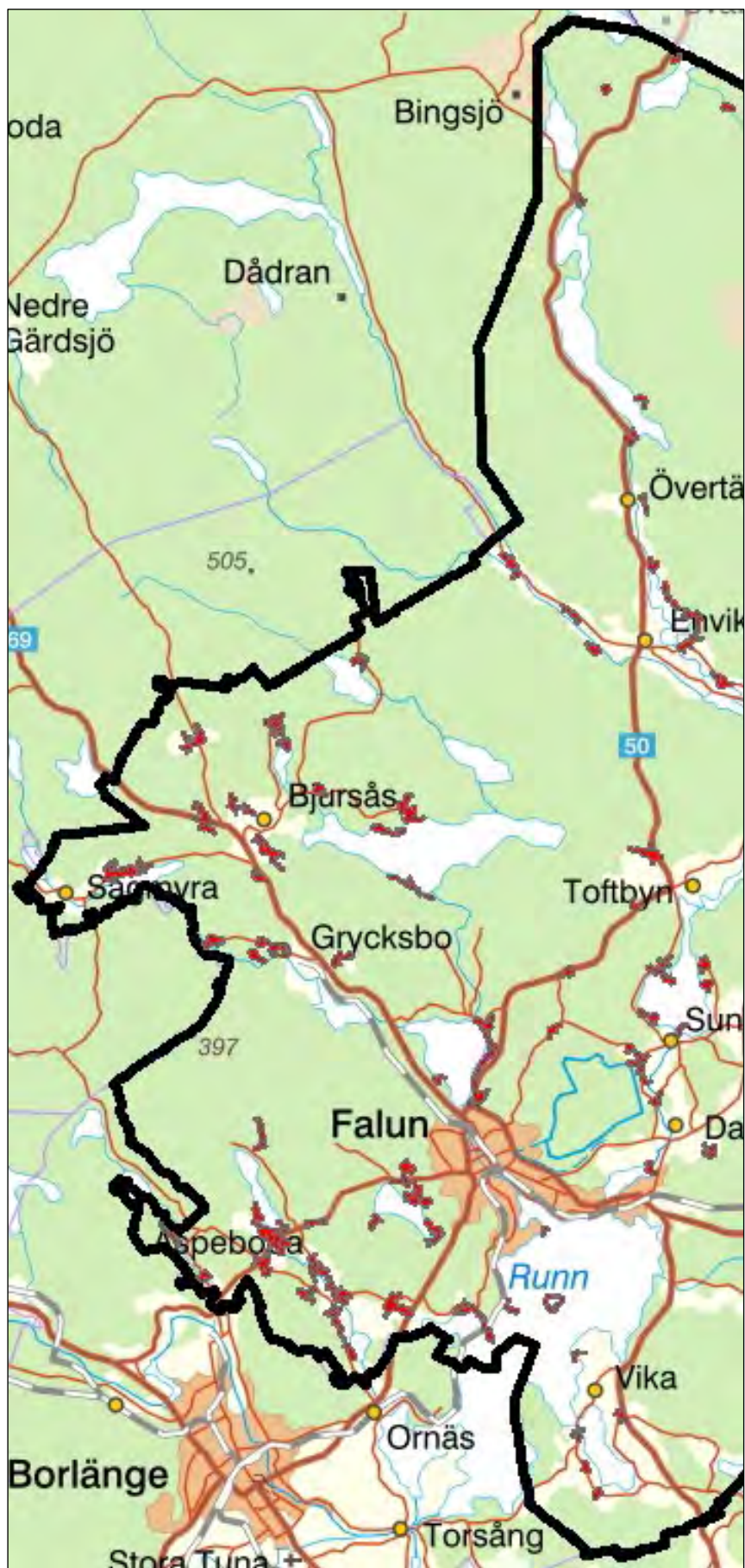
Falu kommun fastställde 2014 en VA-plan med utbyggnadsplan. Utbyggnadsplanen har uppdaterats två gånger och den senaste versionen från 2016 innehåller beskrivning/prioritering av 20 VA-utbyggnadsområden där utbyggnadsstart planeras 2016–2035. Av dessa 20 områden har 11 identifierats i projektets GIS-analys. Flertalet av de återstående 9 utbyggnadsområdena i kommunens utbyggnadsplan ingår i beslutade verksamhetsområden.

7.5.2 Ärenden enligt 6 § LAV

Kavelmora, Stråtenbo och Smedsbo

LAV-ärende med beslut 2014. Ärendet initierades av en enskild fastighetsägare i Smedsbo som menade att kommunen behövde ta ett helhetsgrepp över dricksvatten och avlopp i de tre områdena Kavelmora, Stråtenbo och Smedsbo. Länsstyrelsen beslutade att inte förelägga kommunen att förse dessa områden med allmänna vattentjänster. Efter yttrande från den kommunala miljönämnden motiverade Länsstyrelsen beslutet med att de små avloppen kunde åtgärdas med stöd av miljöbalken.

Alla tre områdena har enligt den bedömning som gjorts här delvis löst problemen med att anlägga små avlopp med gemensamhetsanläggningar. Gemensamhetsanläggningar är dock ingen garanti och om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att förse områdena med allmänna vattentjänster, vilket avspeglas i den totalpoäng Stråtenbo och Smedsbo har fått i den bedömning som gjorts här.

Figur 3. Falu kommun (västra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Figur 4. Falu kommun (östra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 7. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Falu kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWEREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärende) är för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																				Totalpoäng					
	E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		21	22	23	24	
Aspeboda 4	7102	527852	6713812	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	1	0	2	0	2026-2035	15	
Österå	8372	534492	6725015	2	1	0	0	0	0	0	0	0	3	1	2	0	0	0	0	1	3	1	0	0	0	2021-2025	15	
Aspeboda 2	6877	527902	6712480	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	1	3	1	0	2	0	2026-2035	14	
Larsarvet/Juskbo/Tanshöjd	8769	525133	6728637	2	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	0	1	3	1	0	0	0	2026-2035	14	
Aspeboda 5	7156	526933	6714709	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3	1	0	2	0	2026-2035	13	
Risänget	8670	543929	6727864	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3	1	2	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0		13	
Varpans östra strand/Uggelvikén/Kopparbergs-Hökviken	8181	534166	6722721	3	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	1	2021-2025	13
Bäckebergen/Näset	8075	532377	6722876	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	2026-2035	12
Vintjärn	10508	557229	6744302	2	0	1	0	0	-1	0	3	0	3	1	0	0	0	-1	1	0	3	0	0	0	0	0		12
Folkarbyn	5916	538785	6705949	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	2	0	0		11
Olsbacka/Åkern	6949	530540	6712977	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	2	0		11
Riset/Toftänget	8545	544051	6726981	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	-1	0	0	3	1	0	0	0		11
Österbyn	9601	552700	6735317	1	0	1	0	0	-1	0	3	0	3	0	0	0	0	-1	1	0	3	1	0	0	0	0	2026-2035	11
Aspeboda 3	6993	526683	6713505	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	2	0	0	2026-2035	10
Biörsberg	9940	525409	6738060	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0		10
Lumsheden 2	9062	567958	6731232	3	0	1	0	0	-1	0	0	0	3	1	2	0	0	-1	1	0	0	1	0	0	0	0		10
Önsbacken	7569	530765	6718436	1	1	0	0	-1	0	0	0	0	3	1	0	0	-1	0	1	0	3	1	1	0	0	0	2021-2025	10
Hinsnoret/Klippudden	6762	534521	6711844	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3	1	0	0	0	0		9
Kärvatet	7640	531046	6719022	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	0	0		9
Rog	9557	531093	6734589	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0		9
Smedsbo	7173	524776	6714846	2	1	0	0	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	2	0	0	2014	9
Stråtenbo	7298	525213	6716045	3	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	-1	0	0	0	3	1	1	0	0	0	2014	9
Sunnanhaga	5789	539300	6704833	1	1	1	0	0	-1	0	1	0	0	0	0	0	-1	1	0	3	1	0	2	0	0	0		9
Västanberg	9304	524995	6732810	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	1	2021-2025	9

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																								Total-poäng
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Aspeboda 1	6654	528474	6711096	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	1	0	0	2026-2035	8
Borånget/Sveden	9391	548289	6733881	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	-1	1	1	3	0	0	0	0	0	8
Herrgårdsviken-Sundet	6109	538438	6707418	1	1	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	0	3	1	0	2	0	Start 2015	8
Kalkhussveden	9119	546609	6731745	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	0	8
Marnäs	10597	535535	6745302	2	0	1	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	-1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	8
Norsbo	6909	533682	6712817	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	0	8
Svardsjö-Kvarntäkt	9266	541506	6732717	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	2026-2035	8
Södra Vällan	7305	532148	6716177	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	0	0	8
Vallmora	7077	522167	6714286	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	8
Vällgården	7327	529580	6716655	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	1	0	0	0	8
Andersbo	9893	521704	6737689	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	7
Björkboda	10418	538130	6743182	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	7
Gopa	9187	518423	6731923	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	7
Grånäs	8320	542915	6725057	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	7
Hillersboda 1	8924	551377	6730213	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	2	0	2026-2035	7
Hillersboda 2	9053	550617	6731201	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	1	0	0	2026-2035	7
Holms kvarn	7638	541593	6718986	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	7
Lustebo	8774	522537	6728878	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	7
Ryggen Norr	7451	551993	6717597	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	7
Slättberg	9605	527217	6735472	1	0	0	0	0	-1	1	0	0	3	0	0	0	0	0	-1	1	0	3	0	0	0	0	0	7
Storsveden	8765	548247	6728747	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	1	0	0	0	7
Tansbo/Gullnäs	8707	524454	6728226	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	0	7
Trumsveden	6732	531757	6711840	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	0	0	7
Vika-Sörbo	6213	540328	6708190	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	7
Ön	9487	551106	6734596	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	7
Fonsnäs	8399	541558	6725572	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	6
Götgården	7427	531819	6717516	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	0	0	6
Hobborn/Kolbergsbo	8126	541275	6723045	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	6
Hobborn/Sundborns Boda	8223	540953	6723900	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	6

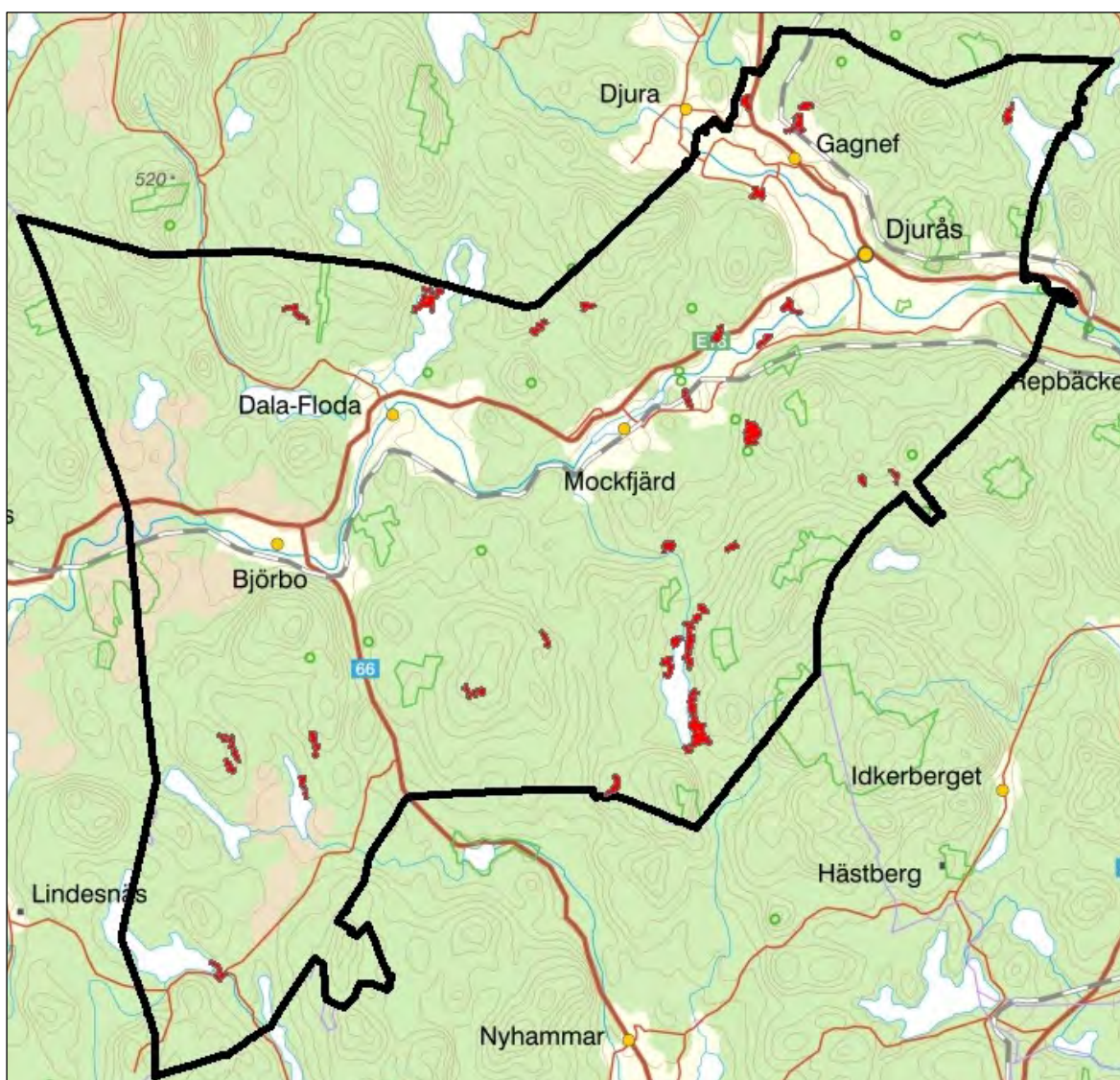
Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																								Totalpoäng
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Korsgården/Lilltorpet	7540	531311	6717852	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	-1	-1	0	0	3	1	0	0	0	0	6
Liljansnäs	8976	549112	6730549	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	0	0	6
Lurbo	10402	543437	6743063	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	6
Nedre Rostberg	8629	538034	6727530	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	6
Rexbo	9514	522155	6734211	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	6
Skuggarvet	8321	537383	6725009	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	6
Yttertänger norra	10583	541694	6745295	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	6
Österkvarnen	9509	553429	6734652	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	6
Östra Gopa	9206	519499	6732139	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	6
Berggården	7308	527024	6716617	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	5
Dalvik	5823	536535	6705006	1	1	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	3	1	0	0	0	0	5
Fjällgröcksbo	10214	528969	6741110	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	5
Karlsby fåbodar	8086	551909	6722853	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	5
Kavelmora	7393	524476	6717040	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	3	1	0	0	0	2014	5
Korså bruk	8105	562569	6723060	1	0	0	0	0	-1	0	0	0	3	1	0	0	0	0	-1	1	0	0	1	0	0	0	0	5
Lamborn	11936	538481	6761218	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	5
Stensarvet	7758	544170	6719768	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	5
Yttertänger södra	10497	542408	6743922	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	5
Gammelfåboden	9916	557410	6738323	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	4
Kårtåks fåbodar	8238	564282	6724363	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	4
Näset (Bjursås)	9121	524489	6731746	1	0	0	0	-1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	4
Näset (Vika)	6542	538461	6710876	1	1	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	3	1	0	0	0	0	4
Ramsnäsudden	8585	542366	6727248	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	4
Storsveden/Östra Boda	9059	548430	6731433	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	4
Bjärmsnäs	6921	535514	6712928	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3
Brusala	6994	523415	6713572	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
Finngårdet	8074	546856	6722829	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3
Framby Udde	7271	536990	6716264	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	-1	-1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
Gårdviksbo	12224	544949	6765244	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3
Harnäsudden/Rogsdammen	9078	531203	6731278	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3

7.6 Gagnefs kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Gagnefs kommun identifierades 33 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

7.6.1 Fastställd VA-plan

Gagnefs kommun har tagit fram en VA-plan som var föremål för samråd under oktober–december 2019. I remissversionen av planen nämns 2 VA-utredningsområden varav det ena har identifierats i projektets GIS-analys. För Gagnefs kommun saknas dock uppgifter för parameter 23 (VA-plan) då VA-planen ännu inte är fastställd.

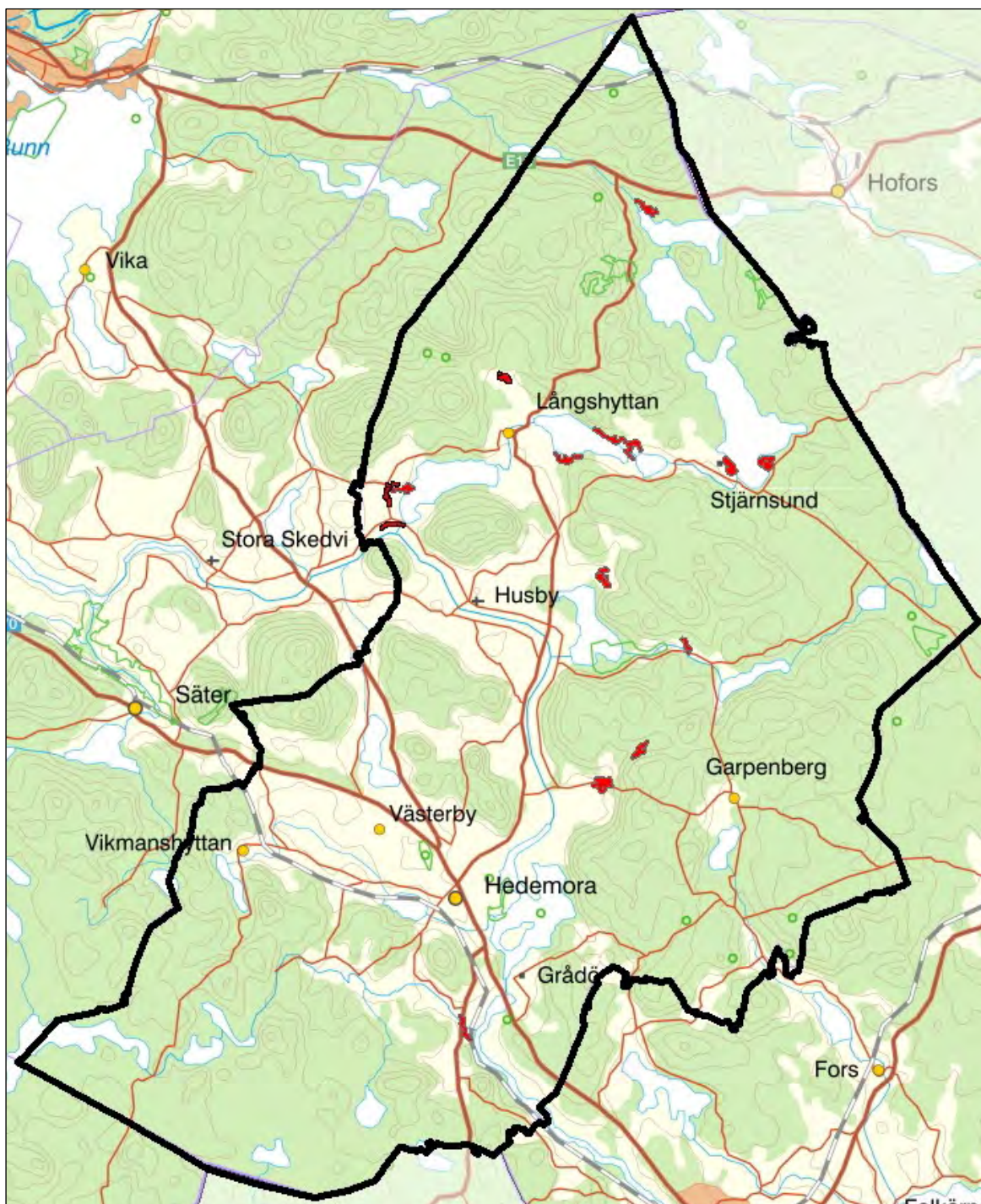
Figur 5. Gagnefs kommun – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

7.7 Hedemora kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Hedemora kommun identifierades 14 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

7.7.1 Fastställd VA-plan

Hedemora kommun saknar fastställd VA-plan.

Figur 6. Hedemora kommun – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 9. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Hedemora kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärende) är för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																			Totalpoäng					
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		20	21	22	23	24
Olshyttan, Borsbo, Tjälbo	3544	560994	6687661	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	0	0	0	9
Långsåsen	5482	561782	6702016	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	6
Hinshyttan	5772	556855	6704742	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2	0	0	0	5
Kloster	4221	564506	6693484	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2	0	0	0	5
Rönäsudd	287	567872	6701174	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	5
Vikhyttan	3756	562568	6689096	1	1	1	0	0	-1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	5
Bergsveden	5329	559494	6701352	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	4
Myckelby södra	4893	552122	6698552	1	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2	0	0	0	0	4
Nås	52	555166	6677410	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	4
Vikarbyn/Hansbyn	4630	561030	6696347	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	4
Myckelby	5136	552023	6699927	1	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	3
Storhagen i Myckelby	5121	552652	6700059	1	1	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	3
Klacklandet	286	566335	6700998	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Ängelsfors	6744	562854	6711866	1	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1

7.8 Leksands kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Leksands kommun identifierades 71 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Projektets GIS-analys har identifierat flera separata områden som det visat sig att kommunen hanterar som ett större sammanhängande område (ex. Lima, Tällberg södra)

7.8.1 Fastställd VA-plan

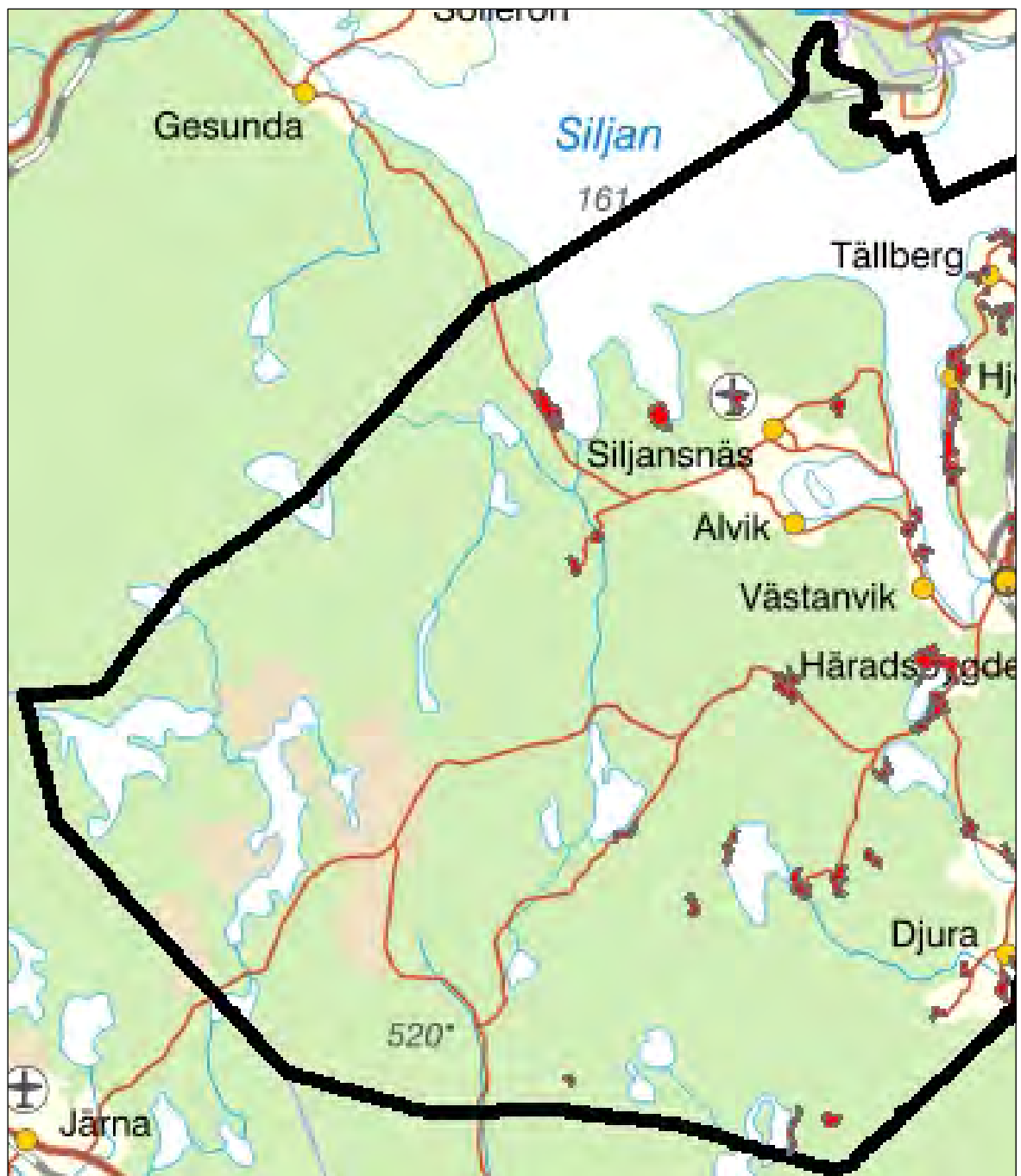
Leksands kommun fastställde 2016 en VA-plan. I VA-översikten identifieras och beskrivs 41 VA-utredningsområden. Enligt VA-utbyggnadsplan för perioden 2016–2025 är 5 av dessa områden plus 3 exploateringsområden aktuella för utbyggnad. I utbyggnadsplan för perioden 2025–2035 är ytterligare 4 områden aktuella för utbyggnad. Av de sammanlagt 12 områden som finns med i utbyggnadsplanen har 9 identifierats i projektets GIS-analys.

7.8.2 Ärenden enligt 6 § LAV

Olsnäs

LAV-ärende med beslut 2010. Ärendet initierades av Länsstyrelsen efter att kommunens beslut om att lämna tillstånd för en enskild gemensamhetsanläggning överklagades. Länsstyrelsen beslutade att inte förelägga kommunen att förse området med allmänna vattentjänster. Beslutet motiverades bl.a. med att det inte förelåg en risk för människors hälsa eller miljön samt att parterna (kommunen och samfällighetsföreningen) var överens om en lösning med gemensamhetsanläggning.

Det resultat som redovisas här visar att det förekommit problem med dricksvattenkvaliteten. En gemensamhetsanläggning är ingen garanti och om behovet uppstår kan kommunen vara skyldig att förse området med allmänna vattentjänster.

Figur 7. Leksands kommun (västra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Figur 8. Leksands kommun (östra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 10. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Leksands kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWEREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärende) är för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr. (se Tabell 4)																			Totalpoäng						
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		20	21	22	23	24	
Laknäs/Östanhol	10550	500754	6744430	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	2	0	2016-2025	16
Överboda	10055	502135	6738787	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1	0	0	0	0	1	1	3	1	1	0	0		14
Rönnäs	8914	507299	6729885	3	0	0	0	0	-1	0	3	3	1	0	3	1	0	0	-1	1	0	0	1	0	0	0	0		13
Hjortnäs/Summanäng 2	10183	498452	6740443	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	2016-2025	10
Kanngårdarna	7613	498692	6718891	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	3	1	0	2	0		10
Styrsjöbo	8917	497655	6729800	3	1	1	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	1	3	1	1	0	0	2016-2025	9	
Backen	8035	494210	6722082	2	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	1	3	0	0	0	0	0		8
Björkberg	9778	504204	6736925	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0		8	
Hjortnåsheden	9861	498178	6737114	3	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	1	1	3	1	0	0	0	2016-2025	8	
Mon	9993	494197	6738975	1	0	1	0	0	-1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	1	3	0	0	0	0	0		8
Olnäs	9969	487866	6738591	3	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	3	3	0	0	0	-1	0	0	0	1	0	0	0	0	2010	8
Skeberg	8014	492821	6721897	1	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	1	3	1	0	0	0		8	
Stenbygården	10453	502126	6743865	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0		8
Såtra	10130	502421	6740002	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	0	1		8
Söder Bergsäng	10370	503977	6741613	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	0	0		8
Fors	7575	500068	6718293	1	0	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	1	1	3	1	1	0	0		7	
Gråda	7688	501675	6719446	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	1	1	3	1	0	0	0		7	
Nybyingsbo	9445	485600	6734312	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0		7
Östanmor	8089	495427	6722851	1	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	1	3	0	0	0	0	0		7
Bastberg	9619	505803	6735655	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	0	0		6
Lundbjörken	10014	483883	6738845	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0		6
Tällberg	10311	499968	6742099	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1		6
Västgårds	10198	506263	6741009	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	0	0		6
Ytteråkerö	8862	503324	6729593	1	0	1	0	-1	-1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	1	3	1	0	0	0	2025-2035	6	
Helgbo	8302	511050	6724848	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0		5
Mårtanbergshyttan	10307	514833	6742188	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0		5
Åkersbodarna 2	8735	497729	6728346	2	0	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	1	0	1	0	1	0	0		5

7.9 Ludvika kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Ludvika kommun identifierades 48 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

7.9.1 Fastställd VA-plan

Ludvika kommun fastställde 2017 en VA-plan. I VA-översikten identifieras och beskrivs 13 VA-utredningsområden. Enligt VA-utbyggnadsplan för perioden 2016–2025 är 7 av dessa områden aktuella för kommunal VA-försörjning och under perioden 2025–2035 ytterligare 6 områden. Av de sammanlagt 13 områden som finns med i utbyggnadsplanen har 11 identifierats i projektets GIS-analys.

7.9.2 Ärenden enligt 6 § LAV

Dröverka

LAV-ärende med beslut 2013 och 2015. Ärendet initierades av Dröverka sällskapsförening som på grund av brister i en gemensamhetsanläggning för dricksvatten önskade kommunalt VA. Flera boenden trodde vattnet var bidragande orsak till magproblem. Anmärkningar fanns på halterna av mangan och koppar i dricksvattnet. I området fanns endast slutna tankar enligt bestämmelser i detaljplanen. Länsstyrelsen beslutade att förelägga kommunen att förse området med allmänna vattentjänster. Beslutet motiverades med antalet bebyggda tomter (78), nämnda dricksvattenproblem och närhet till recipienten Väsman. Kommunen överklagade till Statens VA-nämnd som 2015 upphävde Länsstyrelsens beslut med motivering att det inte bevisats att dricksvattnet innebar olägenhet för människors hälsa. Utredningen visade inte heller källan till mangan och koppar som enligt VA-nämnden tros komma från de boendes egna vattenledningar. Det var inte påvisat att de slutna avloppstankarna hade läckt och närheten till sjön innebar att ett eventuellt läckage skulle påverka Väsman snarare än dricksvattnet.

I den bedömning som gjorts här har kommunen inte redovisat några problem med dricksvatten eller små avlopp. Dessutom finns området med i kommunens VA-plan för planerad utbyggnad under perioden 2016–2025.

Persbo östra

LAV-ärende pågår. Länsstyrelsen utreder för närvarande behovet av allmänna vattentjänster i området. Eftersom ärendet pågår lämnas ingen ytterligare beskrivning här.

Figur 9. Ludvika kommun (västra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Figur 10. Ludvika kommun (östra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 11. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Ludvika kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWEREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärende) år för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																				Totalpoäng				
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		21	22	23	24
Gonäsleden	1034	503719	6666899	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	3	0	0	0	-1	1	1	3	0	0	2	0	2025-2035		12	
Södra Saxdalen	1076	499713	6667018	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	3	0	0	0	-1	1	1	3	0	0	2	0	2016-2025		12	
Norra Saxdalen	1372	498485	6669616	2	0	1	0	0	-1	0	0	3	3	0	0	0	-1	1	0	3	0	0	0	0			11	
Norrвик	2017	506198	6674335	3	0	1	0	0	-1	0	0	3	3	0	0	0	-1	1	1	3	1	0	0	0			11	
Brittsand, Sjöfallet	1273	505779	6668994	1	1	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	2025-2035		10	
Burens	1512	509270	6671085	1	1	0	0	0	-1	0	0	3	3	0	0	0	-1	1	0	3	0	0	0	0			10	
Sörvik övre	1702	508673	6672455	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	1	0	0	0	-1	1	1	3	1	1	0	0			10	
Gränsberg, norra delen	2306	512296	6676891	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	2	0	0	0	-1	1	1	3	0	0	0	0	2025-2035		9	
Snöklinten	1145	503935	6667864	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	3	0	0	0	-1	1	0	3	0	0	0	0			9	
Västansjö	2540	497188	6678961	3	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	-1	0	1	3	1	0	0	0	2016-2025		9	
Ågården	1156	506542	6667786	3	0	0	0	-1	0	0	0	0	1	0	0	0	-1	0	0	3	1	3	0	0			9	
Halvarsområdet	1343	504214	6669581	2	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	1	3	0	0	0	0	2016-2025		8	
Laxsjön	3674	505861	6688651	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	1	3	1	0	0	0			8	
Prästbodarna	2474	500763	6678128	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	1	3	1	0	0	0			8	
Botåker	2241	497637	6676361	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	3	0	0	0	-1	1	0	0	1	0	0	0			7	
Dröverka	1920	505147	6673405	3	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2015		7	
Märrhagen	2385	496545	6677457	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	1	3	0	0	0	0			7	
Norhyttan	1956	493291	6674410	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	0	3	1	0	0	0			7	
Persbo östra	1995	512908	6674806	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	1	3	0	0	0	0		Pågår	7	
Rämsbyn	3337	510727	6685768	3	1	0	0	0	-1	0	0	3	1	0	0	0	-1	0	0	1	0	0	1	0	0	2025-2035		7
Skyttsveden	2109	500198	6675639	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	0	3	1	0	0	0			7	
Storslätten	3255	506667	6685121	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	0	3	1	0	0	0			7	
Ullnäsnoret	1564	499014	6671390	1	0	0	0	0	-1	0	0	3	0	0	0	0	-1	1	0	3	1	0	0	0			7	

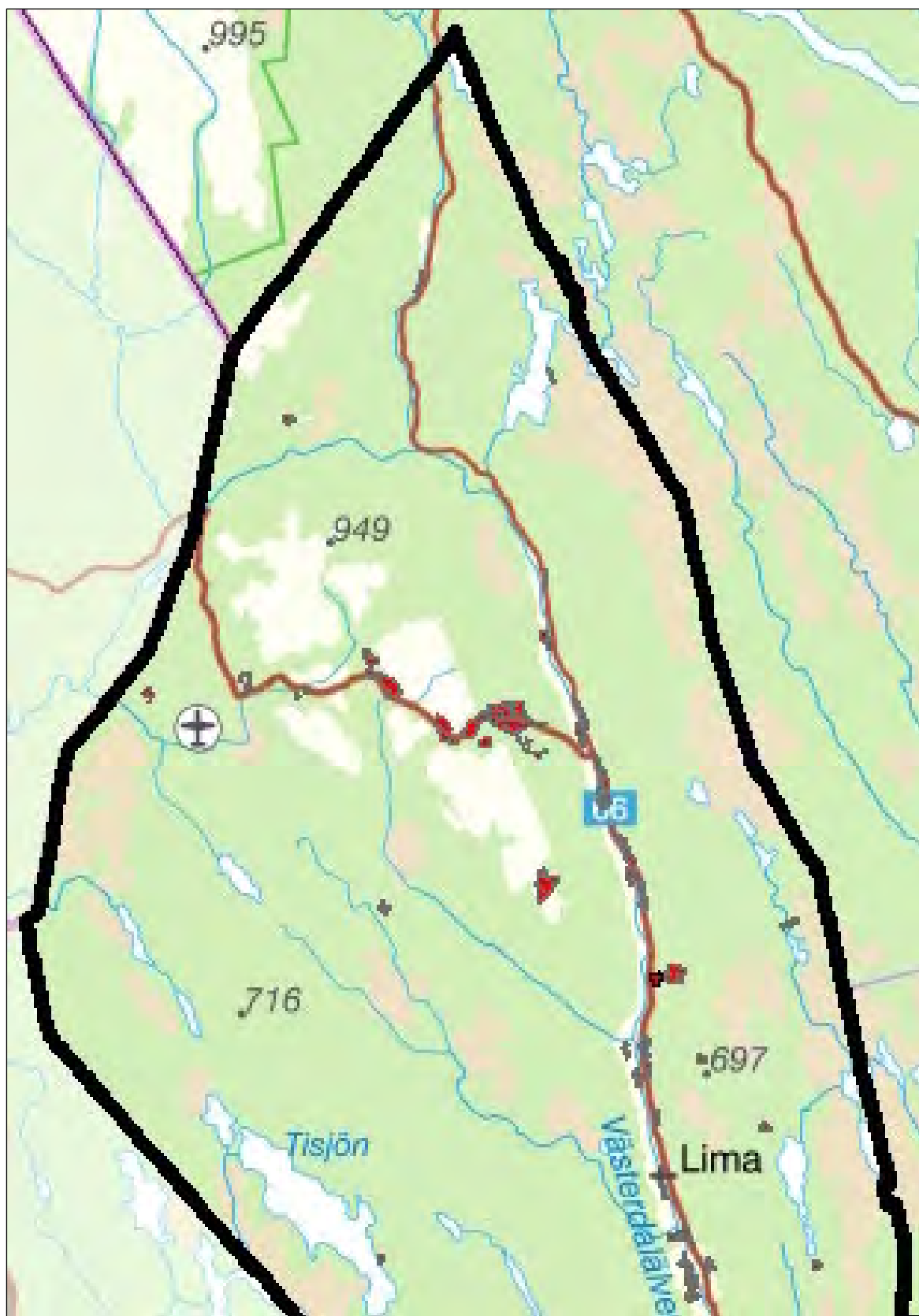
7.10 Malung-Sälens kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Malung-Sälens kommun identifierades 80 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Projektets GIS-analys har identifierat flera separata områden som det visat sig att kommunen hanterar som ett större sammanhängande område (ex. Gubbmyren, Kläppen).

7.10.1 Fastställd VA-plan

Malung-Sälens kommun fastställde 2018 en VA-plan där man analyserat behov och ekonomiska möjligheter för VA-försörjning i 83 områden med samlad bebyggelse. Enligt VA-utbyggnadsplan för perioden 2017–2035 har 15 av dessa områden prioriterats för anslutning till kommunalt VA. Av dessa 15 utbyggnadsområden har 13 identifierats i projektets GIS-analys.

Figur 11. Malung-Sälens kommun (norra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuell behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Figur 12. Malung-Sälens kommun (södra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 12. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Malung-Sälens kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWEREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärendet) är för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																								Totalpoäng	
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
Köarskår	51	400024	6782571	3	1	1	-1	0	-1	1	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2025+	14
Gubbmyren 1	53	401520	6783434	3	1	1	-1	0	-1	0	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2025+	13	
Gubbmyren 2	54	402545	6783494	3	1	1	-1	0	-1	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2025+	10	
Åkra	11494	410846	6755766	1	1	1	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	10	
Hånäset 2	9479	437854	6734065	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	2030-2035	8	
Kläppen 1	33	410503	6768015	3	1	1	-1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2021	8	
Kläppen 2	34	411506	6768285	3	1	1	-1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2021	8	
Myrflodammen	55	393996	6786423	3	1	1	-1	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	
Tyngsjö_Lugnet	3117	438640	6883753	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	8	
Garpsättern	13743	404130	6787451	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	7	
Gusjösättern 1 (inklusive Flatfället)	13625	395149	6784857	3	1	1	0	0	-1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2021	7
Hånäset 1	9329	436503	6733303	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	2030-2035	7	
Högfällsbyarna/ Högfällshotellet	47	398416	6781864	3	1	1	-1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2024	7
N Brändan	13132	407265	6778258	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	7	
Närsjön	13622	386923	6785231	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	7	
Röen	13494	406165	6783166	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	2025+	7
Öje-Brånan	10297	438893	6742105	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	2030-2035	7
Nya Sälffällstangen		400545	6781567	2	1	1	-1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2025+	6
Olmspågården	13382	406110	6782004	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	6	
Sälffällstorget/ Lindvallen		402712	6782350	3	1	1	-1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2019-2025	6
Transtrand västra	465	408917	6773943	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	6	
Ö Långstrand	13262	407437	6779403	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	6	
Heden 2	11079	412167	6751437	1	1	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	3	1	0	0	0	2030+	5	
Hemfällstangen	464	404013	6773423	3	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2035+	5

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																								Totalpoäng
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Jägra	9061	424148	6730814	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	5
Sörnäs	12019	409351	6762327	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	5	
Östra Årnäs	11256	412240	6753305	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5	
Branäs	12633	418087	6771180	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	
Brunntjärnsåsen		381264	6784531	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	4	
Heden 1	10958	412533	6750173	1	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	2030+	4
Lån	10329	427862	6742325	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	
Lännaviken	9712	437398	6736537	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	
Vallerås	9139	424986	6731658	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	
Västra Årnäs	11208	411606	6753205	1	1	1	0	-1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	
Berga-Östvall 1	467	408934	6774943	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2030+	3
Berga-Östvall 2	12918	408557	6775789	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2030+	3
Gammalselen	9173	411341	6731916	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Gråheden	12157	409800	6764290	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Gusjöatern 2 (inklusive Flatfjället)	13633	394040	6785551	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2021	3
Hammarby	12125	408733	6763860	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Hoppnåset	7629	424206	6718891	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Kvillselen	9950	426337	6738460	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Källan	12765	409693	6772820	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Lekåsen	14445	388548	6807209	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Persbo	14317	404421	6802612	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Sjöändan	11028	419616	6751555	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Storagen	14484	396868	6808030	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Tallmyrslingen	13370	397958	6782357	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Tisjölandet	11060	394614	6751865	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
V Tandö	10660	413636	6746496	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Vallerås norra	9228	423552	6732393	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Västra Utsjö	8110	430667	6722904	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	
Östensbo	13868	404069	6791141	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	

7.11 Mora kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Mora kommun identifierades 110 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Därefter har Mora kommun rapporterat till Länsstyrelsen om nya beslutade verksamhetsområden. Den information som lagts till i GIS-lagret efter mars 2019 har inte beaktats i denna rapport, men kommer att vara med vid uppdatering av GIS-lager (Bilaga 5). Konsekvensen är att det sannolikt finns områden med samlad bebyggelse vars eventuella behov av allmänna vattentjänster bedömts i projektet som redan omfattas av kommunala verksamhetsområden.

Projektets GIS-analys har identifierat flera separata områden som det visat sig att kommunen hanterar som ett större sammanhängande område (ex. Kättbo, Selbäck)

7.11.1 Fastställd VA-plan

Mora kommun fastställde 2016 en VA-plan för perioden 2015–2019. Revidering av planen pågår. I VA-översikten finns en bedömning av behov och möjligheter för allmän dricksvatten- och avloppsförsörjning i 63 områden. Enligt utbyggnadsplan för allmänt VA är 9 av områdena prioriterade under perioden 2016–2025 och ytterligare 2 områden under perioden 2026–2035. Av dessa 11 utbyggnadsområden har 10 identifierats i projektets GIS-analys.

7.11.2 Ärenden enligt 6 § LAV

Kättbo

LAV-ärende med beslut 2017. Ärendet initierades av Kättbo Besparingsskog som påtalade problem med finansiering, ägande, förvaltning och skydd av den gemensamma dricksvattenförsörjningen. Detta i kombination med bristande dricksvattenkvalitet föranledde Länsstyrelsens beslut att förelägga kommunen att inrätta ett verksamhetsområde för allmänt dricks- och spillvatten senast 31 december 2024. Kommunen överklagade beslutet till mark- och miljödomstolen, som den 20 november 2018 meddelade att man upphävde Länsstyrelsens beslut. Motivet var att föreläggandet varit alltför ingripande och att det inte funnits tillräckliga hälso- och miljömässiga skäl att föregå den kommunala VA-planen enligt vilken utbyggnad planeras 2026–2035.

Utanmyra

LAV-ärende med beslut 2015. Ärendet initierades av en enskild fastighetsägare. Länsstyrelsen beslutade att inte förelägga kommunen att förse området med allmänna vattentjänster med motivet att kommunen avsåg att inom sex år ansluta området till kommunalt verksamhetsområde. Länsstyrelsen såg inte behov av att påskynda processen. Behovet av allmän avloppsanläggning i området kvarstår tills utbyggnaden är genomförd, vilket avspeglas i den totalpoäng området har fått i den bedömning som gjorts här. Området är prioriterat i kommunens VA-plan med planerad utbyggnad 2020–2021.

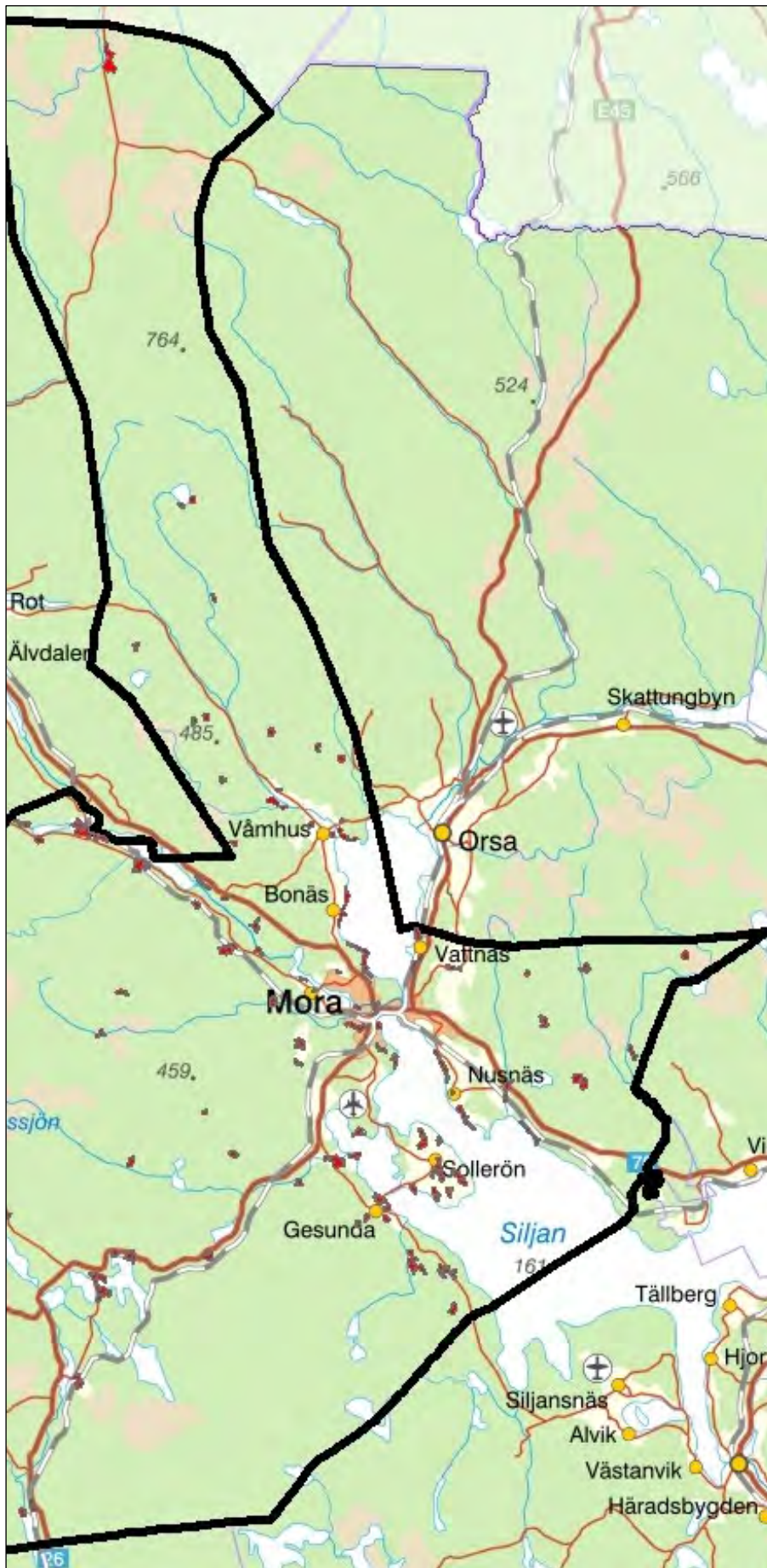
7.11.3 Interimistiskt vattenskyddsområde

I den bedömning som gjorts här beskriver en av parametrarna (nr 4) om ett identifierat område med samlad bebyggelse ligger helt eller delvis inom beslutat vattenskyddsområde. I Mora kommun finns ett interimistiskt vattenskyddsområde med stor geografisk utbredning som i analysen har hanterats som ett beslutat vattenskyddsområde, inom vilket många områden med samlad bebyggelse ligger. Det är inte en helt korrekt bedömning då det inte är

säkert att hela det interimistiska området, efter avslutad utredning, kommer att bli ett fastställt vattenskyddsområde.

Figur 13. Mora kommun (västra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Figur 14. Mora kommun (östra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 13. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Mora kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWEREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärendet) är för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																						Total-poäng					
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		23	24			
Kättbo 2	10601	456069	6745537	2	0	0	0	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	1	0	2	0	2026-2035	2017	15		
Fudalen	11768	484204	6758526	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	2	0			13		
Gopshus	12809	459002	6773948	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	2	1				12	
Kättbo 1	10533	456375	6744496	2	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	1	0	2	0	2026-2035	2017	12		
Isunda	11446	474033	6755553	1	1	1	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	1	3	1	0	2	0	2022				11	
Kräkbergslandet 1	12290	474624	6766029	1	1	1	0	-1	0	0	0	3	1	0	0	-1	0	0	0	1	3	0	0	2	0	2026-2035				11	
Kräkbergslandet 2	12319	474225	6766472	1	1	1	0	-1	0	0	0	3	1	0	0	-1	0	0	0	1	3	0	0	2	0	2026-2035				11	
Kräkbergslandet 3	12338	474294	6766733	1	1	1	0	-1	0	0	0	3	1	0	0	-1	0	0	0	1	3	0	0	2	0	2026-2035				11	
Kräkbergslandet 4	12466	474280	6767551	3	1	1	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	0	3	1	0	2	0	2026-2035				11	
Låde	12458	464968	6768168	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	2	1				11	
Häradsarvet	11247	479581	6753002	3	0	0	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	1	3	0	0	2	0	2025+				10	
Mångberg	10713	477855	6746511	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	2	0				10	
Bonäslandet		473178	6771593	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0					9	
Bramåbo	11151	480943	6752470	2	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	2025+				9
Gutdalen	12435	467147	6768027	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	2	0				9	
Selbäck 1	11876	469837	6760322	1	1	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0				9	
Skejsnäs 1	11393	486220	6755032	1	1	0	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	3	1	0	0					9	
Skejsnäs 2	11498	485517	6755868	1	1	0	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	3	1	0	0					9	
Utänmyra	11442	478386	6755060	2	0	1	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	1	3	0	0	2	0	2020-2021	2015			9	
Bodarna	11022	480249	6751465	1	0	0	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	1	3	0	0	2	0	2025+				8	
Bäcka	13030	475029	6777289	2	0	1	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	0	3	1	0	0	0					8	
Gruvorna	10700	463671	6747010	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	2	0				8	
Rullbodarna + Kulåra	11025	479298	6751307	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	1	0	2	0	2025+				8
Våmhus Djupvik		473303	6775857	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0					8	
Eldris	12175	468133	6764585	1	0	1	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1				7	
Råbäcken	10715	458309	6747021	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0					7	
Saxnäs	12039	475357	6762886	3	1	1	0	-1	0	0	0	0	0	3	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	1	0	0				7	

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																								Total-poäng
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Skeppshusviken		448982	6751200	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0		
Ulvsjön		456844	6829440	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0		
Finnbodarna	8825	450887	6729381	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0		
Fåsås	11807	489257	6759102	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0		
Indor		468136	6778354	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	1	1	3	1	0	0	0			
Kräggjärn 2	11578	443487	6757019	2	0	1	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	3	1	0	2	0		
Oxberg norra	12993	454971	6776430	3	0	1	0	-1	-1	0	0	0	1	0	0	-1	-1	0	0	0	0	3	1	0	0	1		
Rullbo 2	10927	449197	6750175	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0		
Selbäck 2	11971	469966	6761661	1	1	1	0	-1	0	0	0	0	3	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0	2	0		
Öndalen	10714	457217	6747245	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0		
Björka 2	10639	479851	6746078	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0		
Borsträs	11289	473762	6753966	1	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	1	1	3	1	0	0	0	2018	
Gävunda	9960	454708	6738425	1	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	1	1	3	1	0	0	0		
Hökberg	12636	462833	6771261	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	1		
Järpesbo	11227	447606	6753130	1	1	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	3	1	0	0	0		
Kräggjärn 1	11555	444194	6756916	1	0	1	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	3	1	0	2	0		
Sästjärn	12561	466918	6769807	2	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	3	1	0	0	0		
Vålan (Färnäs/Nusnäs)	11925	479784	6760162	3	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	3	1	0	0	0	2019	
Björka 1	10617	480515	6745856	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0		
Bösjön 1	14172	461799	6798749	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0		
Bösjön 2	14192	462594	6799144	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0		
Hemulsjö	12014	456263	6762361	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0		
Nusnäs Grönvik	11584	481281	6756636	3	1	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	-1	0	0	3	1	0	0	0		
Oxberg södra	12917	456185	6775879	1	0	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	-1	0	0	3	1	0	0	1		
Sjurby	12988	450924	6776828	1	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	3	1	0	0	0		
Zorngården	12104	475130	6763789	1	1	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	1	0	0	1		

7.12 Orsa kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Orsa kommun identifierades 44 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Projektets GIS-analys har identifierat ett större sammanhängande område (Vångsgärde) som kommunen hanterar som flera separata områden (Vångsgärde, Lisselhed, Holen, Sundbäck och Norra Vattnäs/Styversbacken).

7.12.1 Fastställd VA-plan

Orsa kommun fastställde 2016 en VA-plan för perioden 2017–2020. I VA-planen ingår bedömning av behov och möjligheter för utbyggnad av allmän dricksvatten- och avloppsförsörjning i 54 områden. Av dessa pekas 4 områden i södra Orsa ut som VA-utredningsområden. Eftersom kommunens VA-plan saknar tidplan för VA-utbyggnad finns inga uppgifter för parameter 23 (VA-plan).

7.12.2 Interimistiskt vattenskyddsområde

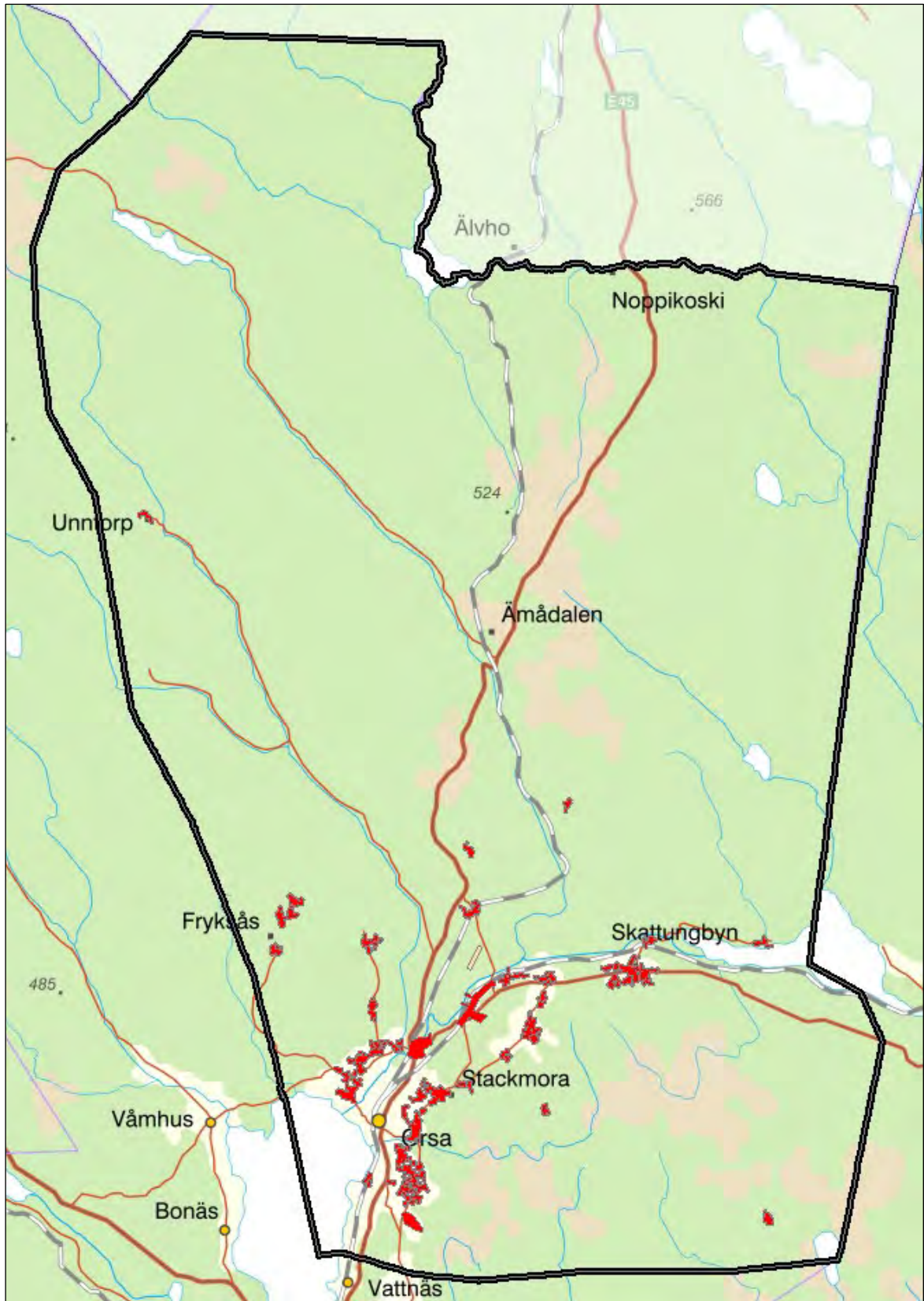
I den bedömning som gjorts här beskriver en av parametrarna (nr 4) om ett identifierat område med samlad bebyggelse ligger helt eller delvis inom beslutat vattenskyddsområde. I Orsa kommun finns ett interimistiskt vattenskyddsområde med stor geografisk utbredning som i analysen har hanterats som ett beslutat vattenskyddsområde, inom vilket många områden med samlad bebyggelse ligger. Det är inte en helt korrekt bedömning då det inte är säkert att hela det interimistiska området, efter avslutad utredning, kommer att bli ett fastställt vattenskyddsområde.

7.12.3 Ärenden enligt 6 § LAV

Lisselhed

LAV-ärende med beslut 2017 och 2018. Ärendet initierades av boende i Lisselhed på grund av avloppslukt i diken. Miljönämnden konstaterade vid inventering att många små avloppsanläggningar behövde förnyas. Länsstyrelsen beslutade år 2017 att förelägga kommunen att inrätta verksamhetsområde i Lisselhed med omnejd. Beslutet grundades i stor utsträckning på miljönamndens bedömning. Mark- och miljödomstolen upphävde 2018 Länsstyrelsens beslut. Domstolen ansåg att Länsstyrelsen inte påvisat konkreta hälsorisker och att kommunen i sin VA-plan inkluderat fortsatta åtgärder.

Området Lisselhed ingår i ett större sammanhängande område som identifierats i projektets GIS-analys och där benämns Vångsgärde.

Figur 15. Orsa kommun – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 14. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Orsa kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWEREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärende) är för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																								Totalpoäng	
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
Vångsgårde	12748	479624	6771960	3	1	1	0	0	0	3	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	2	0		2018	18
Skattungbyn 3	13517	492193	6783391	3	1	1	0	0	1	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0			13
Slättberg 1	12959	481631	6775877	3	1	1	0	0	-1	0	0	3	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	3	1	0	2	0			13
Hornberga	13606	479403	6784831	2	1	1	0	0	1	3	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			12
Stackmora 2	13080	482569	6777510	3	1	1	0	0	-1	1	1	0	3	1	0	0	-1	0	0	0	0	3	0	0	0	0			12
Skattungbyn 2	13426	491270	6782915	1	1	0	0	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0			11
Skattungbyn 4	13592	492959	6784899	1	1	1	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0			11
Åberga - Brändan	13304	487236	6780574	2	1	1	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0			11
Kallmora 1	13367	487759	6782056	1	1	1	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0			10
Urnåbron (fr Hansjö västra)	13220	480800	6779796	1	1	1	0	0	1	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0			10
Björken - Mässbacken	13465	486273	6783143	2	0	1	0	0	1	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0			9
Lunden	12756	479295	6773250	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	2	0			9
Oljonsbyn	12844	481358	6773508	3	1	0	0	0	-1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0			9
Sandhed (fr Hansjö västra)	40	478400	6777602	3	1	1	-1	0	-1	1	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0			9
Fryksås 1	490	474906	6784607	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	3	0	0	2	0			8
Fryksås 2	13575	474786	6784482	3	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0			8
Hansjö (fr Hansjö västra)	44	479250	6779237	3	1	1	-1	0	-1	1	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			8
Magås	12519	480931	6769319	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	0			8	
Hansjö västra 1	13120	478252	6778413	2	1	1	0	0	1	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			7
Heden		482010	6779877	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0			7
Kallmora 2	13447	487986	6783098	1	1	1	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			7
Stackmora 1	13042	481740	6777340	1	1	1	0	0	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	0	3	0	0	0	0			7
Tallhed	13693	484326	6786432	2	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0			7

7.13 Rättviks kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Rättviks kommun identifierades 67 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Projektets GIS-analys har identifierat flera separata områden som det visat sig att kommunen hanterar som ett större sammanhängande område (ex. Backa, Nittsjö).

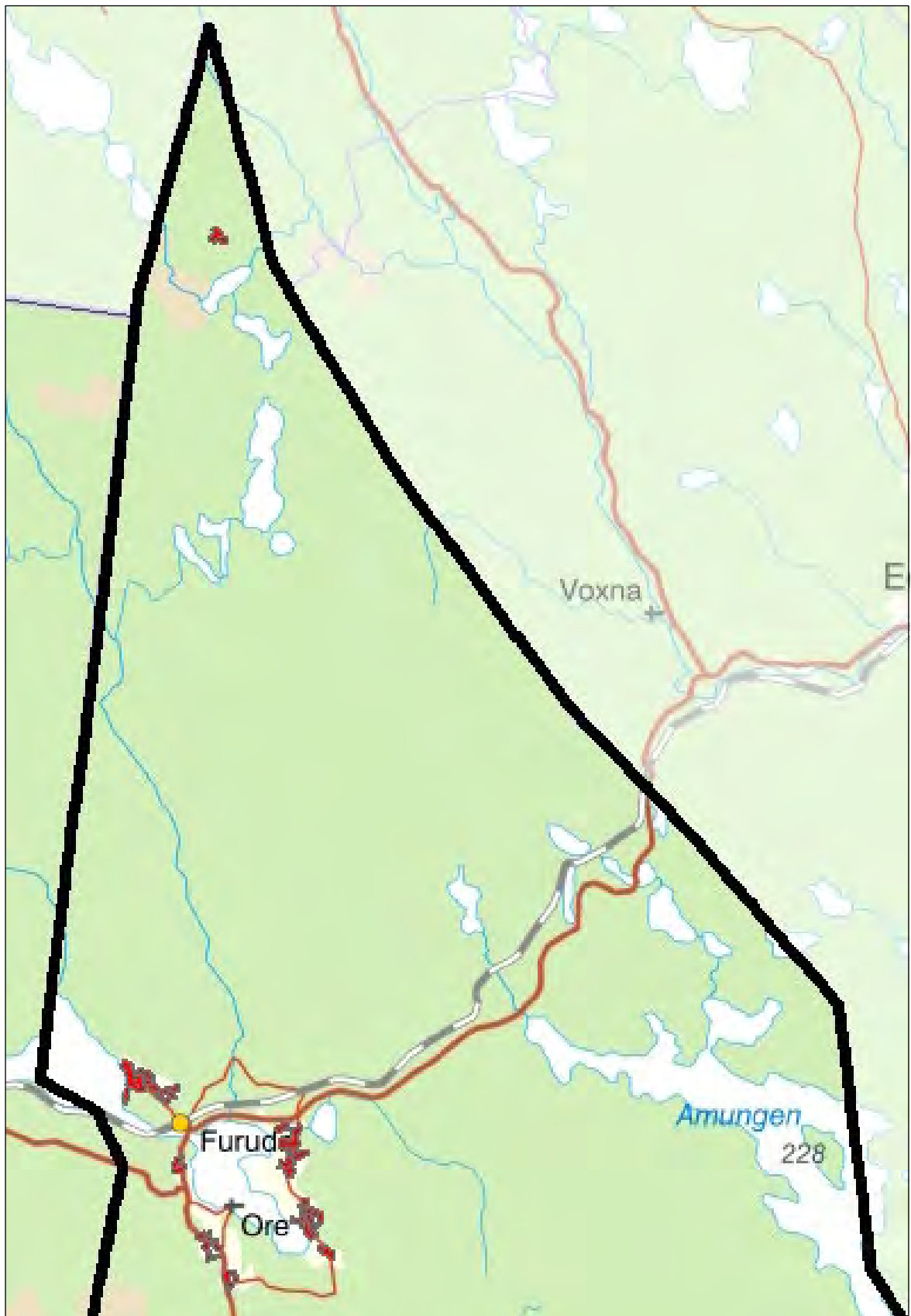
7.13.1 Fastställd VA-plan

Rättviks kommun fastställde 2016 en VA-plan för perioden 2016–2018. I VA-översikten finns förteckning och beskrivning av 32 VA-utredningsområden som potentiellt kan vara aktuella för utbyggnad av kommunalt VA. Enligt VA-utbyggnadsplan är 5 av områdena prioriterade under perioden 2016–2025 och ytterligare 7 områden under perioden 2025–2035. Av dessa 12 utbyggnadsområden har samtliga identifierats i projektets GIS-analys.

7.13.2 Ärenden enligt 6 § LAV

Backa 1 och Backa 2

LAV-ärende pågår. Länsstyrelsen utreder för närvarande behovet av allmänna vattentjänster i området. Eftersom ärendet pågår lämnas ingen ytterligare beskrivning här.

Figur 16. Rättviks kommun (norra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Figur 17. Rättviks kommun (södra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 15. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Rättviks kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWEREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärendet) år för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																				Totalpoäng						
	E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		21	22	23	24		
Born, östra byn	11731	515004	6758338	2	1	1	0	0	0	1	0	0	3	2	2	0	0	0	1	1	3	1	0	2	0	0	2025-2035	20	
Backa 1	11369	506243	6754265	3	0	1	0	0	0	0	0	0	3	1	2	0	0	0	1	1	3	1	3	0	0	0	2016-2025	Pågår	19
Stumsnäs Västra byn	10906	496624	6749285	3	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	1	1	3	1	0	2	0	0	2016-2025	17	
Änderåsen	12448	510560	6767526	3	0	1	0	0	0	0	0	0	3	1	2	0	0	0	1	1	3	0	0	2	0	0	2016-2025	17	
Nittsjö 2	11294	503914	6753831	2	0	1	0	0	0	1	0	0	3	1	0	0	0	0	1	1	3	1	1	0	0	0	2025-2035	15	
Backa 2	11405	506228	6755291	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	1	1	3	0	0	2	0	0	2016-2025	Pågår	14
Nittsjö 1	11250	503422	6753380	2	0	1	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	1	1	3	1	1	0	0	0	2025-2035	14	
Övre Gärdssjö	11515	513207	6755294	3	0	1	0	0	-1	1	0	0	3	1	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	0	2025-2035	14	
Röjersåsen	11571	498861	6756465	3	0	1	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	0	0	0	2025-2035	13	
Dalstuga	12565	537550	6769756	3	1	0	0	0	0	0	0	0	3	1	2	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0		12	
Östergrav	10540	507441	6744741	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	2	0	0	2025-2035	12	
Östbjörka och Gryssen 2	11861	507179	6759614	3	0	1	0	0	-1	0	0	0	3	1	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0		11	
Finnbacka	12532	530954	6769034	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	3	0	0	2	0	0		10	
Summanhed	13115	512397	6777762	3	0	1	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0		10	
Öja/Lillön och Storön	10988	499764	6751156	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	0	2025-2035	10	
Mårtanberg	10426	512470	6743280	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	2	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0		9	
Västergrav	10490	506646	6744267	1	0	0	0	0	-1	1	0	0	3	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	0	0	0		9	
Bingsjö	12285	534926	6765158	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0		8	
Boda/Silvberg	12253	511669	6765297	2	0	1	0	0	0	1	0	0	3	1	0	0	-1	0	1	0	0	0	0	0	0	0		8	
Kalkbacksvägen	11286	501157	6753658	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	0	0	0		8	
Vikarbyn, söder om järnvägen	11054	499840	6751746	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0		8	
Västbjörka	11337	499011	6754012	3	0	0	0	-1	-1	0	0	0	3	1	0	0	-1	0	1	0	3	0	0	0	0	0		8	
Öja	11132	499485	6752440	2	0	1	0	-1	0	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	1	0	3	0	0	0	0	0	2025-2035	8	

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																								Total-poäng	
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
		Born, västra byn	11699	513615	6758196	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0		0
Lenåsen, söder om bäck	12048	513354	6762579	1	0	1	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7
Stumsnäs Östra byn	10897	497820	6749405	2	1	1	0	-1	-1	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	2016-2025	7
Tånggården/Gärdet	11182	500272	6753166	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	3	0	0	0	0	0	0	7	
Dalbyn/Hemänget, Bondbacken, Härvermyren	12874	508996	6775149	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
Dalbyn/Lindorna	13012	508110	6776654	2	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
Furudal/ Näset 1	13455	506317	6783146	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
Kärvsåsen, södra delen	459	510485	6768233	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	-1	0	0	1	0	3	0	0	0	0	2016-2025	6	
Lenåsen, norr om bäck	12121	513330	6763731	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
Norra/Östra Blecket	11356	515001	6754226	3	0	1	0	0	-1	1	0	0	3	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
Västana	11920	511242	6760619	2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	6	
Gulleråsen, norra delen	12664	509731	6771624	1	0	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	5	
Hoppbäcken	11164	499978	6752768	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	5	
Håven	14789	508482	6820186	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
Långbryggan	10910	506078	6750119	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	5	
Werkmästergatan	10813	507098	6748732	1	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	1	0	3	0	0	0	1	0	0	5	
Arvet/Annalund	13249	506772	6780078	1	1	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	4	
Furudal/ Näset 3	13563	504771	6783770	3	1	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	
Getryggen	12955	536490	6776402	1	0	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	4	
Gulleråsen	35	509721	6770230	3	0	1	-1	0	-1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	
Harasviken	10954	498238	6750455	1	1	0	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	4	
Kärvsåsen, norra delen	12528	511014	6769248	1	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	4	
Rättviks gymnasium/ Campingplats	10947	505740	6750578	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	
Södra Blecket	11204	515171	6752938	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	4	
Östanvik	13325	511605	6780797	3	0	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	4	

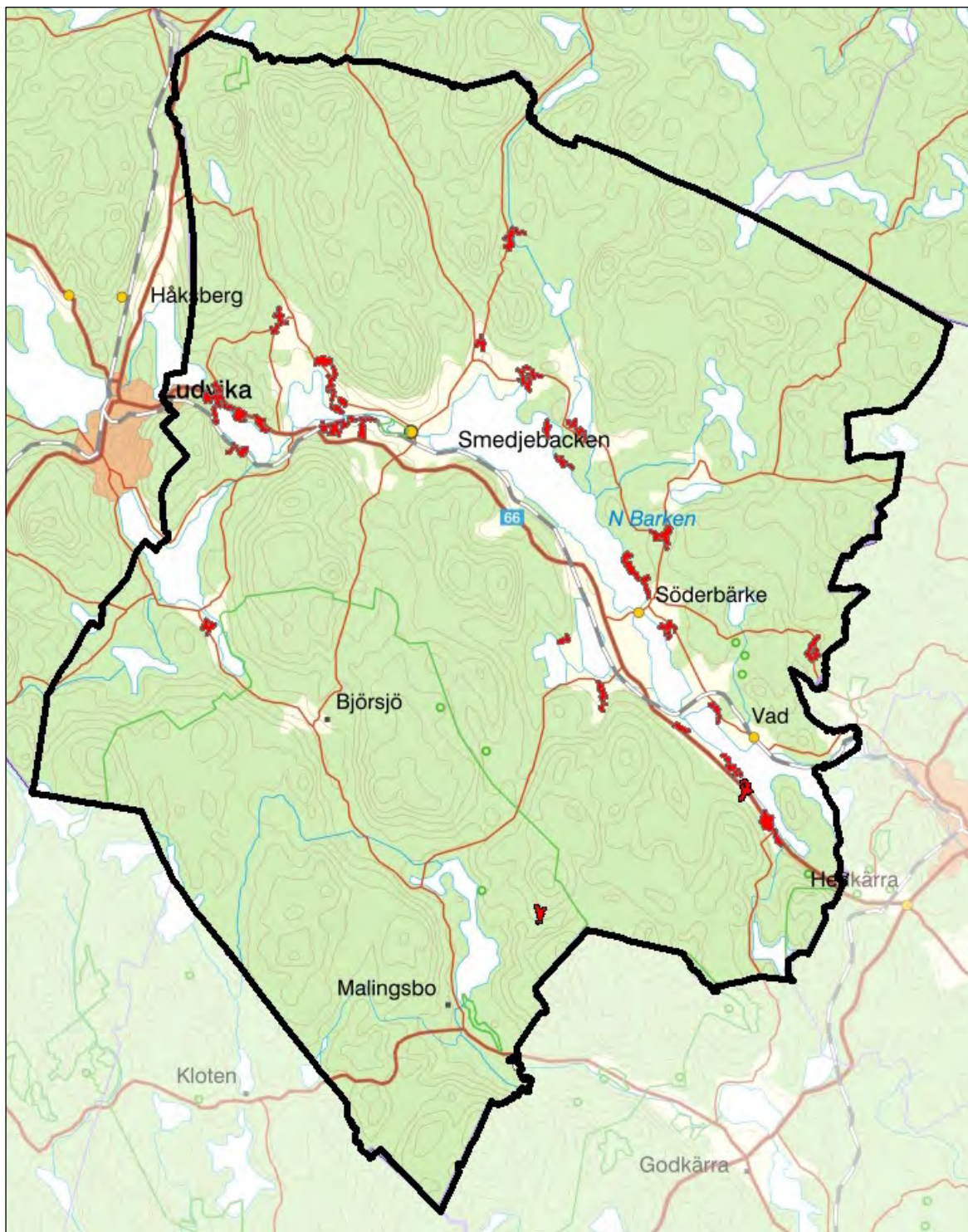
7.14 Smedjebackens kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Smedjebackens kommun identifierades 33 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Därefter har Smedjebackens kommun rapporterat till Länsstyrelsen om nya beslutade verksamhetsområden. Den information som lagts till i GIS-lagret efter mars 2019 har inte beaktats i denna rapport, men kommer att vara med vid uppdatering av GIS-lager (Bilaga 5). Konsekvensen är att det sannolikt finns områden med samlad bebyggelse vars eventuella behov av allmänna vattentjänster bedömts i projektet som redan omfattas av kommunala verksamhetsområden.

7.14.1 Fastställd VA-plan

Smedjebackens kommun fastställde 2013 en VA-strategi och en VA-åtgärdsplan för perioden 2013–2025. Åtgärdsplanen, som reviderades 2015, innehåller en lista med prioritering av områden för kommunal VA-försörjning och tidplan för bildande av verksamhetsområde för VA. Där nämns 23 områden som ännu inte hade byggts ut år 2015 och där den planerade lösningen är kommunalt VA. I 3 av områdena hade utbyggnaden påbörjats år 2015, i 12 av områdena planerades utbyggnad inom 1–7 år (2016–2022) och i ytterligare 8 områden planerades utbyggnad inom 8–15 år (2023–2030). Av dessa 23 utbyggnadsområden har 10 områden helt eller delvis identifierats i projektets GIS-analys.

Figur 18. Smedjebackens kommun – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 16. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Smedjebackens kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWEREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärendet) är för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																								Totalpoäng
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Kolviken/Kölnäs	1325	519238	6669090	1	1	0	0	0	0	0	0	3	3	0	2	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	0	0	16
Myggnäset/Viksberg	132	537127	6651003	3	0	1	0	0	0	1	0	3	3	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	2023-2030	16	
Åsmansbo	2056	526601	6675039	1	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1	2	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	0	16	
Kolpebo/Grådåkärret	173	538967	6653673	3	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	2023-2030	15		
Saxenäs/Ösänget	621	531645	6661354	2	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	1	0	3	1	0	2	0	0	15		
Skommarbo	1110	519447	6667935	3	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	2016-2022	15		
Korsheden	694	532755	6662849	2	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	2	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	14		
Lilla Tolvsbo	315	530264	6656322	1	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	2	0	0	0	1	0	3	1	0	0	2016-2022	14		
Östermören	1107	520558	6667919	2	0	0	0	-1	0	0	0	3	3	1	0	0	-1	0	1	0	3	1	0	2	0	14		
Hagen/Näset	996	515411	6666355	1	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	13		
Fallbyn/Sjövik	171	535579	6653429	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	2	2023-2030	12		
Fösarbo/Skarviksviken	1115	516359	6667442	1	1	0	0	-1	0	0	0	3	3	1	0	0	-1	0	1	0	3	1	0	0	0	12		
Getbo	1482	525325	6670729	1	0	1	0	-1	0	1	0	0	3	1	0	0	0	1	1	3	1	0	0	0	0	12		
Kolviken	1371	518872	6669997	1	0	0	0	-1	0	0	0	3	3	0	2	0	-1	0	1	1	3	0	0	0	2016-2022	12		
Läsarbo	156	536111	6652496	1	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	2023-2030	12		
Skarviken	1254	514837	6668280	3	0	0	0	-1	0	0	0	3	3	1	0	0	-1	0	0	3	1	0	0	0	0	12		
Norra Bisen	66	527723	6647433	1	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	11		
Torbo by	1327	527234	6669353	1	0	0	0	-1	0	0	0	3	3	1	0	0	-1	0	1	1	0	1	0	2	2016-2022	11		
Hägen	422	528729	6658619	1	0	0	0	-1	0	0	0	3	3	0	0	0	-1	0	1	0	3	1	0	0	2016-2022	10		
Norsbotten	1137	514459	6667792	1	1	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	10		
Svartviken	1097	529258	6667246	1	1	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	10		
Gyltbacken	1144	519423	6668048	1	0	0	0	-1	0	0	0	3	3	0	0	0	-1	0	1	1	3	1	0	0	0	8		
Huggnora	214	533505	6655004	1	0	0	0	-1	0	0	0	3	3	0	0	0	0	-1	1	0	3	0	0	0	2023-2030	8		
Lilla Snöån/Nyå kern	454	514177	6659163	1	0	1	0	-1	0	-1	1	0	3	0	0	0	-1	1	0	3	1	0	0	0	2023-2030	8		
Sörbo	247	534926	6655686	1	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2016-2022	8	
Älgsjöbo/Älgsjön	418	538899	6658197	1	0	0	0	-1	0	0	0	3	3	0	0	0	0	-1	1	0	3	0	0	0	0	8		

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																								Total-poäng
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Storsand	1095	528024	6667238	1	1	0	0	-1	0	0	0	0	3	0	0	0	-1	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	7
Hällsjön	292	507969	6656334	1	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	1	0	0	0	-1	1	1	3	1	0	0	0	0	6	
Språkla	1651	517045	6671631	1	0	1	0	-1	0	0	0	3	1	0	0	-1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	6	
Söräng	452	532966	6659058	1	0	0	0	-1	-1	0	0	3	0	0	0	0	0	-1	1	0	3	1	0	0	0	0	6	
Barkaränget	944	528686	6665875	1	1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	
Risingsbo	1178	519684	6668335	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Pjantbo	655	512746	6662506	1	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	1	0	0	0	-2	

7.15 Säters kommun

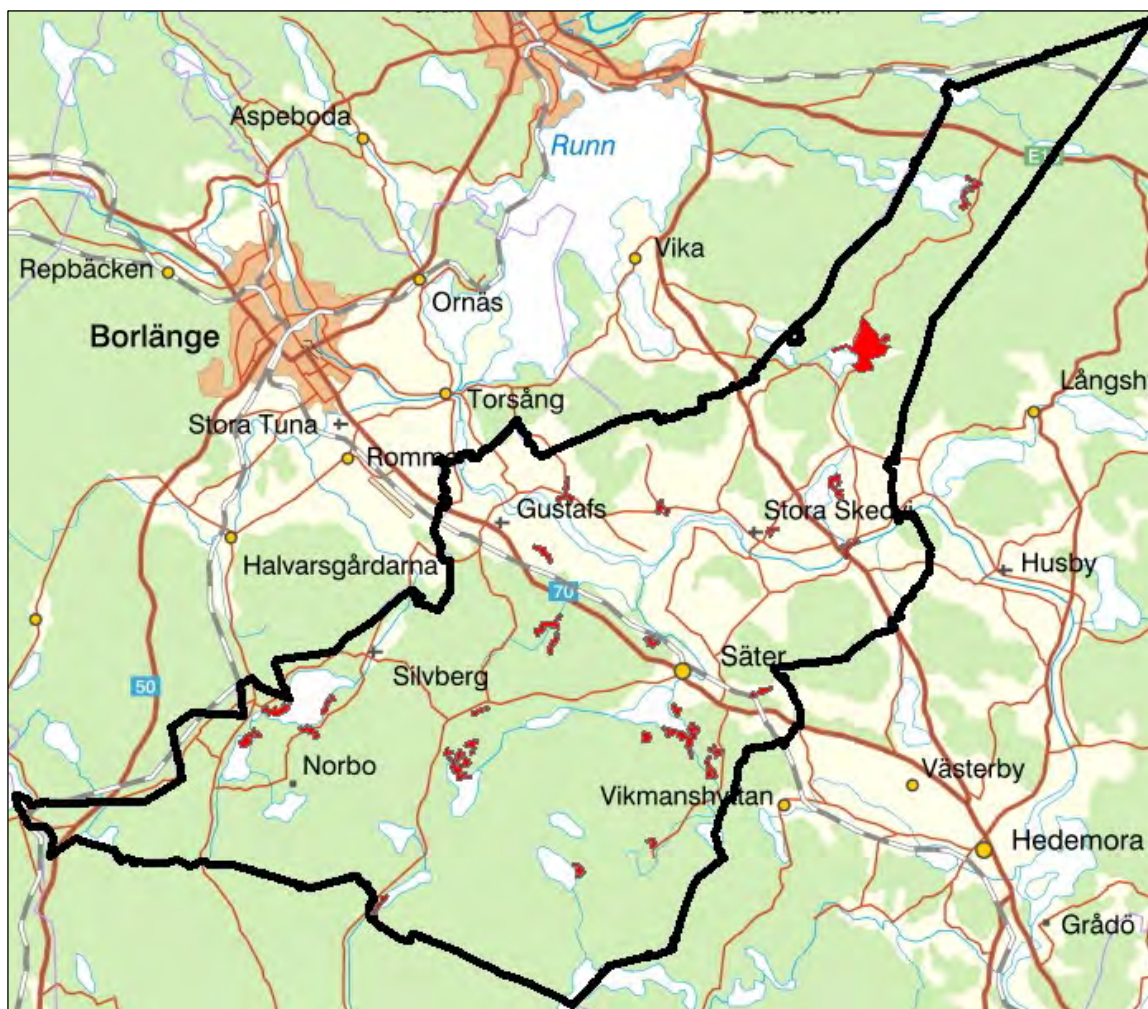
Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Säters kommun identifierades 27 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Därefter har Säters kommun rapporterat till Länsstyrelsen om nya beslutade verksamhetsområden. Den information som lagts till i GIS-lagret efter mars 2019 har inte beaktats i denna rapport, men kommer att vara med vid uppdatering av GIS-lager (Bilaga 5). Konsekvensen är att det sannolikt finns områden med samlad bebyggelse vars eventuella behov av allmänna vattentjänster bedömts i projektet som redan omfattas av kommunala verksamhetsområden.

Projektets GIS-analys har identifierat flera separata områden som kommunen troligen ser som ett större sammanhängande område (ex. Nyhyttan, Dammsjön).

7.15.1 Fastställd VA-plan

Säters kommun saknar fastställd VA-plan.

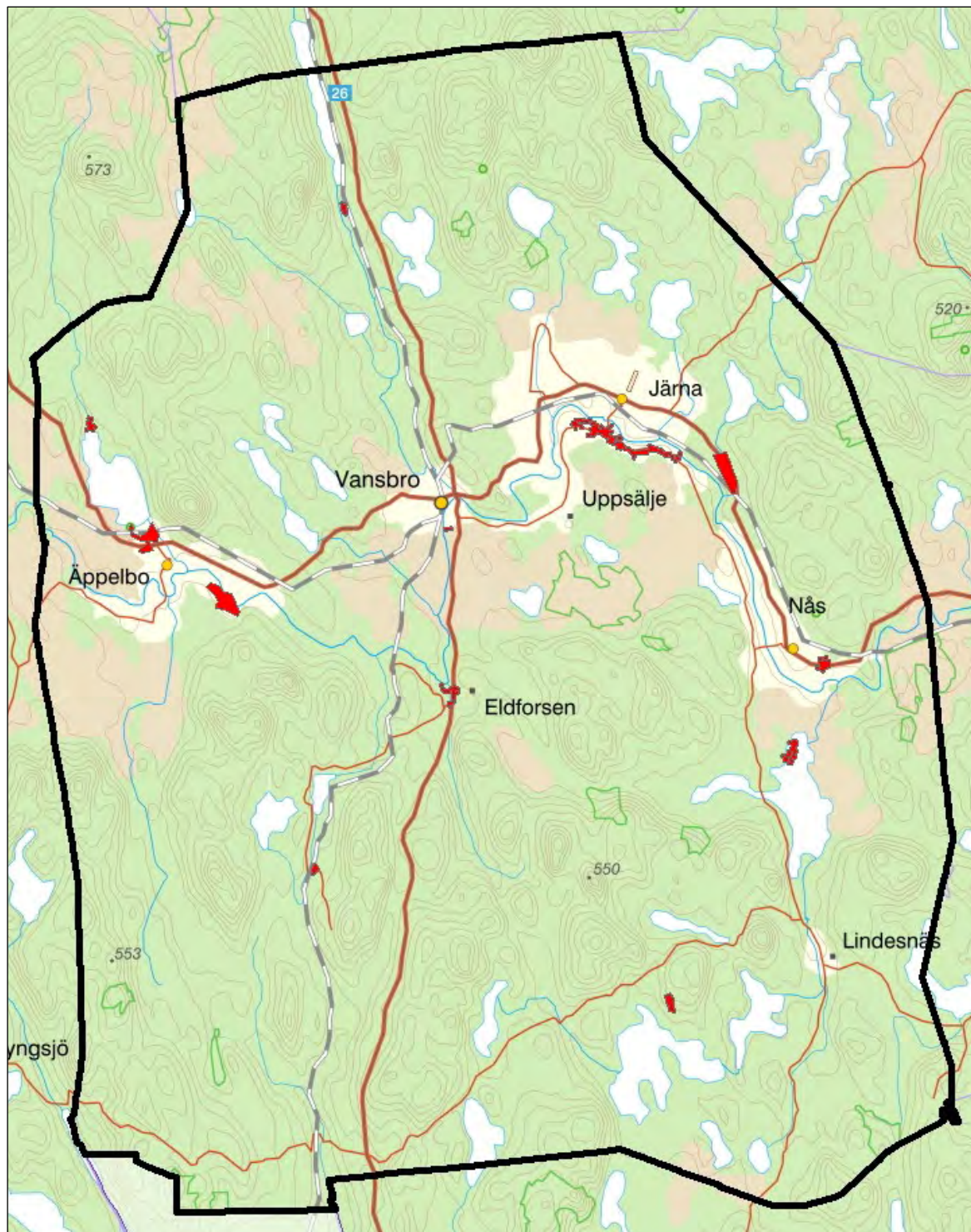
Figur 19. Säters kommun – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

7.16 Vansbro kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Vansbro kommun identifierades 13 områden med samlad bebyggelse som kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

7.16.1 Fastställd VA-plan

Vansbro kommun saknar fastställd VA-plan.

Figur 20. Vansbro kommun – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Tabell 18. Tabellen visar samtliga identifierade områden med samlad bebyggelse i Vansbro kommun oavsett vilket behov de har av allmänna vattentjänster. Detta är ett av flera underlag som kommunen kan behöva för att bedöma behovet. För varje område framgår områdets namn, objectID (ID), centrumkoordinater (SWEREF99_TM), poäng för parametrarna 1–22 (Tabell 4), för parameter 23 (VA-plan) anges planerade utbyggnadsår, för parameter 24 (LAV-ärende) år för beslut och slutligen områdets totala poäng. För färgade parametrar har underlag tillhandahållits direkt av kommunen som är ansvarig för dess kvalitet. Områden som saknar ID har tillkommit efter GIS-analysen. Områden som vid bedömningen har fått samma totalpoäng redovisas i bokstavsordning.

Namn på område	ID	Centrumkoordinater		Parameter nr (se Tabell 4)																								Totalpoäng	
		E	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
Busjön - Nordbyn		444749	6706865	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	1			7
Morn till Högolstad	6672	465577	6710880	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0			6
Närsjö	4788	472728	6697340	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0			5
Van	7903	453231	6721101	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0			5
Eldforsen	5133	457887	6699944	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0			4
Morn/Vikarheden	6694	463517	6711739	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0			4
Grossheden-Roddarheden		447863	6704136	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0			3
Storkvan/Larsmorheden	6703	442159	6711651	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0			3
Hjulbäcks by (Nås)	5322	474162	6701213	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0			2
Nårnen	3413	467466	6686445	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0			2
Snöbyn		469933	6709828	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0			2
Vakern	4067	451950	6692252	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0			2
Grönalid (södra)	6040	457765	6707117	1	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	1	0	0	0			0

7.17 Älvdalens kommun

Projektets identifiering av områden för bedömning gjordes i mars 2019. I Älvdalens kommun identifierades 73 områden med samlad bebyggelse som eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV. Kartan och tabellen nedan visar samtliga identifierade områden oavsett vilket behov de har.

Därefter har Älvdalens kommun rapporterat till Länsstyrelsen om nya beslutade verksamhetsområden. Den information som lagts till i GIS-lagret efter mars 2019 har inte beaktats i denna rapport, men kommer att vara med vid uppdatering av GIS-lager (Bilaga 5). Konsekvensen är att det sannolikt finns områden med samlad bebyggelse vars eventuella behov av allmänna vattentjänster bedömts i projektet som redan omfattas av kommunala verksamhetsområden.

Projektets GIS-analys har identifierat flera separata områden som det visat sig att kommunen hanterar som ett större sammanhängande område (ex. Storbo, Östomsjön).

7.17.1 Fastställd VA-plan

Älvdalens kommun fastställde 2019 en VA-plan för perioden 2019–2023. I VA-översikten finns en bedömning av behov och möjligheter för utbyggnad av allmän VA-anläggning i 97 områden. I VA-planen finns åtgärder för utbyggnad av 1 område under perioden 2019–2027 och eventuell utvidgning av allmänt VA i 2 områden under perioden 2020–2023. Av dessa 3 utbyggnadsområden har 2 identifierats i projektets GIS-analys.

7.17.2 Ärenden enligt 6 § LAV

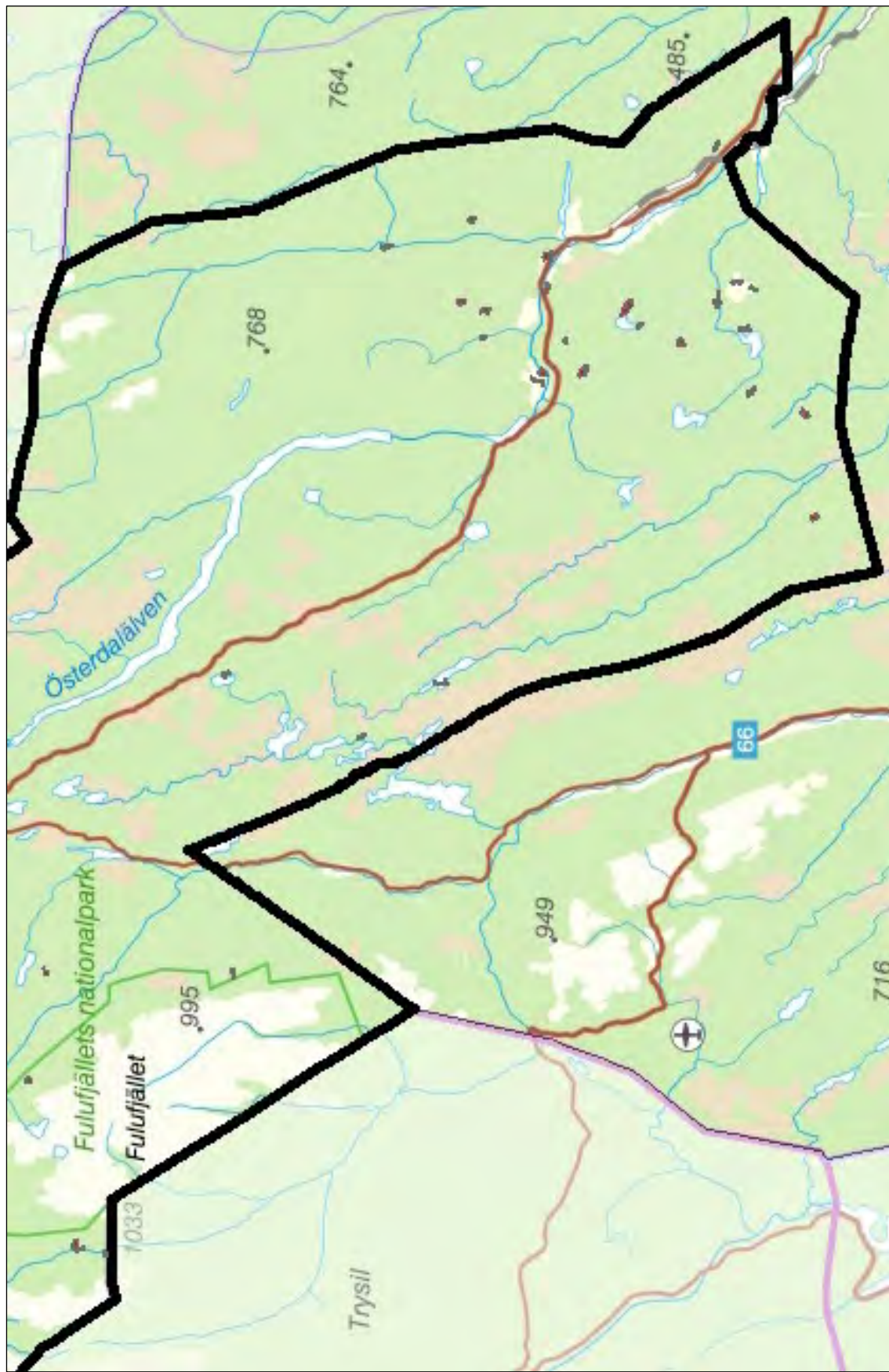
Gördalen och Lindbäcken

LAV-ärende med beslut 2013. Ärendet initierades av flertalet boende i området då avloppssituationen uppfattades som ohållbar. Flera små avlopp hade blivit utdömda av den kommunala miljönämnden. Länsstyrelsen beslutade att inte förelägga kommunen att förse området med allmänna vattentjänster. Beslutet motiverades dels med att de bristfälliga små avloppen ansågs möjliga att åtgärda genom kommunens miljöbalkstillsyn för att undvika risk för människors hälsa eller miljö, dels att det i området fanns ett betydande antal slutna avloppstankar. Dessutom bedömdes inte området uppfylla kravet på *större sammanhang* (6 § LAV) för allmänna vattentjänster då antalet permanenta fastigheter uppskattades till färre än 15.

I den bedömning som gjorts här utgör Gördalen och Lindbäcken två separata områden vars eventuella behov av kommunalt VA har bedömts var för sig. I Gördalen är antalet hus idag tillräckligt för att uppfylla kravet på *större sammanhang* (84 hus) och ytterligare bebyggelse förväntas. LAV tar inte hänsyn till husens permanentningsgrad, dvs. skiljer inte på åretruntbostad och fritidshus. Det finns gemensamhetsanläggningar, men om behov uppstår kan kommunen vara skyldig att ordna verksamhetsområde för allmänna vattentjänster. I kommunens VA-plan är inget av de nämnda områdena utpekade för framtida utbyggnad av kommunalt VA.

Figur 21. Älvdalens kommun (norra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Figur 21. Älvdalens kommun (södra delen) – Med röd färg markeras de områden med samlad bebyggelse som bedömts med avseende på eventuellt behov av allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

8 Referenser

Havs- och vattenmyndigheten (2014). Vägledning för kommunal VA-planering. Rapport 2014:1. 62 pp

Havs- och vattenmyndigheten (2015). Juridiken kring vatten och avlopp – En översiktlig genomgång av juridiken kring dricksvattenförsörjning samt avledning och rening av spillvatten och dagvatten. Rapport 2015:15. 165 pp

Hjelmqvist, Jane, Emma Sjögren & Christian Lundberg (2018). GIS-stöd för små avlopp – slutrapport beskrivning. WSP Sverige Rapport. 24 pp

Kalmar kommun (2016). Vatten och avlopp – Tematiskt tillägg till översiktsplanen. Antagen av kommunfullmäktige den 25 januari 2016. KS 2015/0385. 179 pp

Karlstads kommun (2015). VA-plan 2014 (Bilaga 1). Antagen i kommunfullmäktige 2015-05-21 §19. 43 pp

Kotiranta Lundberg, Katja (2013). VA-system i tillväxtområden: Bedömning av kapacitetsförstärkande åtgärdsalternativ genom multikriterieanalys. Examensarbete, Civilingenjörsexamen, Väg- och vattenbyggnadsteknik. Luleå tekniska universitet, Institutionen för samhällsbyggnad och naturresurser. 57 pp

Länsstyrelsen Dalarnas län (2018). Vattentjänster för kommunens utveckling – En introduktion till vatten- och avloppsplanering. Broschyr. 7 pp

Länsstyrelsen i Jönköpings län (2018). GIS-stöd för små avlopp – Handledning. Rapport. 20 pp

Länsstyrelsen Västmanlands län (2009). Allmänna vattentjänster – Ökad användning av lagen om allmänna vattentjänster för skydd av människors hälsa och miljön. Rapport 2009:23. 30 pp

Länsstyrelsen Västmanlands län (2018). Var ska vi börja? – Prioritering av bebyggelse utifrån lag om allmänna vattentjänster och skyddsvärda vattenförekomster. Rapport 2018:04. 22 pp

Malung-Sälens kommun (2018). Vatten- och avloppsplan för Malung-Sälens kommun. 99 pp

Norrtälje kommun (2018). VA-plan för Norrtälje kommun 2018. Version 1.1. Huvuddokument, 65 pp. Bilaga 2, 40 pp

Piteå kommun (2016). Planering för vatten och avlopp. Förslag till riktlinjer, nya verksamhetsområden och VA-taxa. 88 pp

Umeå kommun (2016). En hållbar väg för tillväxt – Utvecklingsstrategi för vatten och avlopp i Umeå kommun. Antagandehandling november 2016. 62 pp

Bilaga 1 - Projektets mål och organisation

Mål

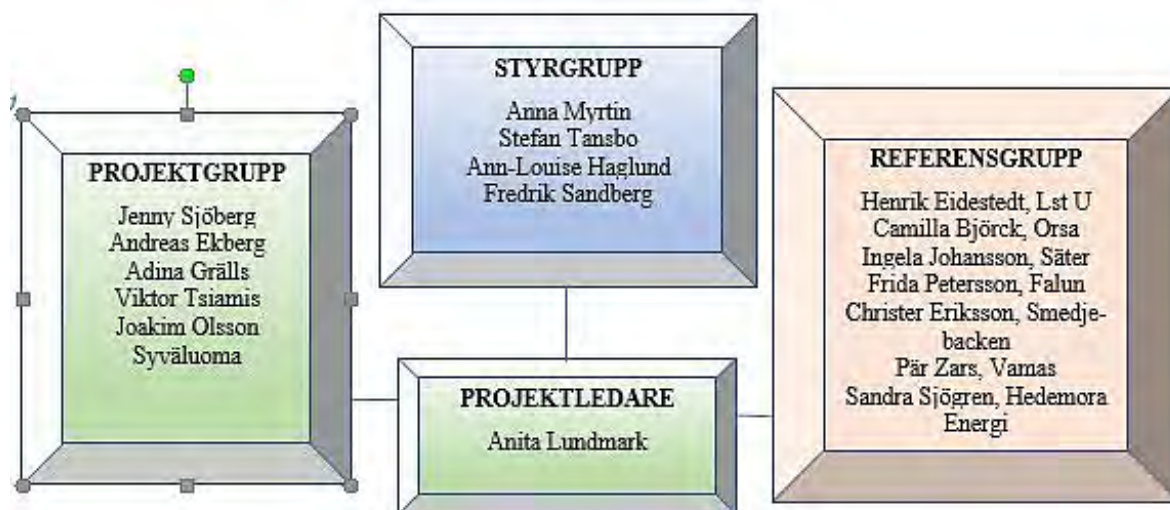
Effektmål

- I Dalarnas län minimera negativa effekter på människors hälsa orsakade av föroreningar i dricksvatten och/eller avlopp.
- Uppnå och bibehålla minst god ekologisk och kemisk status i Dalarnas vattenförekomster.

Projektmål

- Genom kommunikation internt på Länsstyrelsen och externt med kommuner och VA-huvudmän publicera en rapport med sammanställning och beskrivning av befintliga bebyggelseområden i Dalarnas kommuner där det kan vara aktuellt att införa allmänna vattentjänster.
- I rapporten redovisa vilka underlag som har använts och hur resultaten tagits fram.
- Sprida rapporten och dess innehåll till berörda förvaltningar och bolag i länets samtliga kommuner.
- Beskriva praktiska och ekonomiska förutsättningar för att producera, ajourhålla och tillgängliggöra GIS-lager med områden i Dalarnas kommuner som kan ha behov av allmänna vattentjänster.

Projektorganisation

En styrgrupp med chefer vid Länsstyrelsen i Dalarnas län, initierade och planerade projektet med projektstart i januari 2019. Den har regelbundet informerats om arbetet och beslutat om justeringar.

I referensgruppen ingick representanter från Länsstyrelsen i Västmanlands län och från sex Dala-kommuner (Falun, Hedemora, Malung-Sälen, Orsa, Smedjebacken och Säter) med två kommunrepresentanter från miljöförvaltning, två från plan-/byggförvaltning och två från VA-huvudmän. Referensgruppen har träffats tre gånger, har bistått projektet i viktiga skeden och påverkat slutresultatet och dess användbarhet för kommunerna.

Projektgruppens fem medlemmar har representerat olika sakområden/kompetenser vid Länsstyrelsen i Dalarnas län. Gruppen har träffats vid 16 tillfällen för fortlöpande planering, avstämning och justering av arbetet.

Bilaga 2 - Metod för bedömning

Innehållet i denna bilaga kompletterar den beskrivning av metoden som ges i kapitel 4. Här finns detaljer gällande:

- den metod som har använts för identifiering av tätbebyggda områden,
- de bedömningsparametrar som ingår i den använda modellen samt
- hur varje område tilldelats poäng för var och en av parametrarna.

1 Identifiering av områden

Vid den GIS-analys som användes för att identifiera bebyggda områden angavs följande kriterier för identifiering och avgränsning av områden:

- minst 20 hus (hus/fritidshus) per område,
- högst 150 meter mellan husen och
- utanför beslutat kommunalt verksamhetsområde för vattenförsörjning och/eller avloppsanläggningar.

Antal hus

Kriteriet om att det skulle finnas minst 20 hus inom ett område valdes för att förarbetena till LAV beskriver att 20–30 fastigheter kan tänkas utgöra en samlad bebyggelse med behov av allmänna vattentjänster. Även i ett område med färre hus än 20 kan dock kommunen, om behov finns för skydd av hälsa och miljö, vara skyldig att tillhandahålla allmänna vattentjänster.

Ingen hänsyn togs till den så kallade permanentningsgraden, dvs. om husen är åretruntbostäder eller fritidshus. Gällande lagstiftning om allmänna vattentjänster beaktar inte bebyggelsens permanentningsgrad. I metoden avser ”hus” således samtliga byggnader för bostadsändamål men även enklare hus såsom fäbodstugor och kolonistugor utan dricksvatten och avlopp. Dessutom kan även byggnader för samhällsfunktioner och industrier ingå, men sådana byggnader bedöms stå för en marginell del av antalet hus i de aktuella områdena.

Avstånd mellan husen

Det saknas tydlig praxis kring vad som bedöms vara ett maximalt avstånd mellan hus för att de ska anses utgöra samlad bebyggelse. Modellen har utgått från SCB:s definition för småort. En småort ska ha sammanhängande bebyggelse med högst 150 meter mellan husen.

Beslutat kommunalt verksamhetsområde

Det finns områden med samlad bebyggelse som saknar allmänna vattentjänster trots att de ligger inom befintliga verksamhetsområden för VA. Kriteriet att området skulle ligga utanför beslutade verksamhetsområden för vattenförsörjning och/eller avloppsanläggningar valdes för att kommunen i sådana områden redan har ett ansvar att tillhandahålla allmänna vattentjänster.

GIS-analys

För analysen användes GIS-lager enligt avsnitt 4.1. I Lantmäteriets GIS-lager med hus och fritidshus⁸ skapades inledningsvis runt varje enskilt hus

⁸ Även enklare hus såsom fäbodstugor och kolonistugor kan ingå, liksom byggnader för samhällsfunktioner och industrier.

cirkelformade ytor med huset i centrum och 75 meters radie. Cirkclar som överlappade varandra sammanfogades till att bilda ett *område*. Avståndet mellan två intilliggande hus i ett område var alltså högst 150 meter. Därefter analyserades antalet hus i varje område och enbart områden med 20 hus eller fler inkluderades i den fortsatta analysen (GIS-lager *Områden*).

Med utgångspunkt från Länsstyrelsens GIS-lager *Områden* och Länsstyrelsens GIS-lager med beslutade kommunala verksamhetsområden (VO) för vattenförsörjning och avloppsanläggningar skapades fyra nya GIS-lager:

1. områden inom VO för såväl vattenförsörjning som avloppsanläggningar.
2. områden inom VO för enbart vattenförsörjning,
3. områden inom VO för enbart avloppsanläggningar,
4. områden utanför VO för vattenförsörjning och avloppsanläggningar.

GIS-lager nr 1 uteslöts ur den fortsatta analysen eftersom dessa områden redan ingår i kommunala verksamhetsområden där kommunen har ansvar för försörjning med allmänna vattentjänster. Slutligen sammanfördes GIS-lager 2–4 med Lantmäteriets GIS-lager med kommungränser för att avgöra vilken kommun vart och ett av områdena ligger i.

Komplettering med ytterligare områden

Förteckningen över områden med samlad bebyggelse utifrån GIS-analys skickades till kommunerna. Vissa kommuner valde att komplettera förteckningen med ytterligare områden som eventuellt kan vara aktuella för allmänna vattentjänster. Förteckningen har dessutom kompletterats med områden som finns med i utbyggnadsplaner i kommunernas fastställda VA-planer, men som inte identifierats i GIS-analysen. Områdesförteckningen har dock endast kompletterats med områden som har ≥ 20 hus.

2 Metodens 24 bedömningsparametrar

2.1 Områdets storlek

Parameter nr 1 – Antal hus

Parametern beskriver risker för människors hälsa och miljön. Antalet hus är ett indirekt mått på antal personer med behov av dricksvatten och avlopp vilket har betydelse för bedömning av riskerna. Om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmänna vattentjänster.

Underlagen utgjordes av Lantmäteriets GIS-lager baserat på fastighetsregistrets uppgifter om byggnader. För tillagda områden har uppgift om antalet hus hämtats ur kommunens svar på förfrågan eller fastställda VA-planer. Bedömning och poängsättning gjordes enligt följande: <20 hus gav 0 poäng, 20–49 hus gav +1 poäng, 50–79 hus gav +2 poäng och >79 hus gav området +3 poäng.

I Lantmäteriets GIS-lager med byggnader, som baserats på fastighetsregistret, ingår förutom åretruntbostäder och fritidshus även enklare hus såsom fäbodstugor och kolonistugor utan dricksvatten och avlopp vilket är en viktig felkälla i områden där sådana hus dominerar. I GIS-lagret ingår även byggnader för samhällsfunktioner och industrier, men sådana byggnader antas stå för en marginell del av antalet hus i de aktuella områdena.

2.2 Bebyggelsetryck

Parameter nr 2 – Förväntad ökning av antalet ansökningar/ förhandsbesked om bygglov, t.ex. med anledning av DP, ÖP, FÖP och/eller LIS-plan

Parametern beskriver risker för människors hälsa och miljön. Uppgifter om planerad och förväntad ny bebyggelse i de identifierade områdena är ett sätt att inkludera i bedömningen en prognos för eventuella framtida risker. Ett ökat antal hus i området kan innebära ett ökat behov av allmänna vattentjänster. Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området +1 poäng. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng.

En brist är att områden som inte identifierats i GIS-analysen (på grund av för få hus eller för stort avstånd mellan hus), men där kommunen kan förutse ett stort bebyggelsetryck inte kommer med i materialet.

2.3 Grundvatten

Parameter nr 3 – På grundvattenförekomst med miljökvalitetsnorm

Parametern beskriver risker för människors hälsa och miljön genom förorening av grundvatten. Grundvattenförekomsterna är ofta utpekade för att de används för dricksvatten, har stor uttagsmöjlighet eller är viktiga för anslutna ekosystem. De omfattas av miljökvalitetsnormer som ska följas. Bland annat finns riktvärden för nitrat, nitrit och ammonium och små avlopp är potentiella källor till dessa ämnen.

Underlaget utgjordes av kartlagret *Vattenmyndighetens Vattenförekomster inklusive preliminära (2017–2021)* som analyserades med GIS. Identifierade områden med samlad bebyggelse som överlappar grundvattenförekomsters utbredning fick +1 poäng, övriga områden fick 0 poäng.

2.4 Dricksvatten

Parameter nr 4 – Område inom verksamhetsområde för avlopp som saknar allmänt vatten

Parametern beskriver risker för människors hälsa. Befintligt verksamhetsområde (VO) för avlopp innebär minskad risk för hälsa och miljö men om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att även ordna VO för allmän dricksvattenförsörjning. Underlagen utgjordes av Länsstyrelsens GIS-lager med kommunala VO för enbart avloppsanläggningar. Ett område inom VO för avlopp men utanför VO för dricksvatten fick –1 poäng och ett område som låg utanför VO för både avloppsanläggning och dricksvattenförsörjning fick 0 poäng.

En felkälla är att Länsstyrelsens GIS-lager med VO för vattenförsörjning/avloppsanläggningar inte är helt aktuella på grund av utebliven uppdatering från kommunerna.

Parameter nr 5 – Finns kommunalt dricksvatten med avtalslösningar

Parametern beskriver risker för människors hälsa och miljön. I områden där kommunen inte beslutat om verksamhetsområde kan det finnas hus som är anslutna till allmän VA-anläggning. I många fall har varje enskild fastighet anslutits genom separata avtal med kommunen, s.k. avtalslösningar. Orsakerna kan variera men kan vara exempelvis tidigare problem med tillgång/kvalitet på dricksvatten, närhet till kommunala överföringsledningar eller för att tillmötesgå fastighetsägarnas önskemål om kommunalt dricksvatten.

Avtalslösningar för dricksvatten bedöms innebära minskad risk för hälsa genom minskad risk för problem med dricksvattentillgång eller dess kvalitet, men kan innebära otydlighet gällande ansvar och skyldigheter för VA-anläggningen. Om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmänna vattentjänster. Inom ett verksamhetsområde finns enligt LAV tydliga rättigheter och skyldigheter för både VA-huvudman och fastighetsägare.

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området –1 poäng. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng. Områden som, enligt Länsstyrelsens GIS-lager, ligger inom kommunalt verksamhetsområde för vattenförsörjning och där kommunen svarat JA för avtalslösningar har fått 0 poäng för parameter nr 5. Detta för att inte ge området två minuspoäng för samma tjänst.

En felkälla uppstod genom ett felformulerat påstående till kommunerna. Påståendet lød: *Det finns kommunalt dricksvatten och/eller spillvatten med avtalslösningar*. Vissa kommuner har förtydligat svaret så att det framgår om området har avtalslösning för både dricksvatten och avlopp eller bara för den ena vattentjänsten. Framgår det av kommunens svar att det finns avtalslösningar för dricksvatten eller för både dricksvatten och avlopp har området fått –1 poäng. Även områden där kommunen angett att det *delvis* finns avtalslösningar har fått –1 poäng. Framgår det av svaret att det finns avtalslösningar för enbart avlopp har området fått 0 poäng för parameter nr 5. I de fall kommunen inte har förtydligat har Länsstyrelsen tolkat det som att kommunens svar avser båda tjänsterna.

Parameter nr 6 – Mer än hälften av bostäderna har enskild gemensam dricksvattenanläggning

Parametern beskriver risker för människors hälsa och miljön. Om mer än hälften av bostäderna i ett område har gemensam dricksvattenanläggning är bedömningen att det innebär minskad risk för problem med dricksvattentillgång/-kvalitet och därmed minskad risk för hälsa. Orsakerna till gemensamhetsanläggningen kan variera men kan exempelvis bero på tidigare problem med tillgång/kvalitet på dricksvatten. I en gemensam anläggning kan vattentäkten lokaliseras till ett lågriskområde. Försörjer anläggningen >50 personer eller producerar i genomsnitt >10 m³/dygn krävs kontrollprogram och kommunen har tillsyn, vilket dock inte gäller mindre gemensamhetsanläggningar. En gemensam anläggning förvaltas ofta av en samfällighetsförening som kan ha ekonomiska förutsättningar att lösa eventuella problem. Om behov uppstår kan emellertid kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmänna vattentjänster.

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området –1 poäng. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng. Områden som, enligt Länsstyrelsens GIS-lager, ligger inom kommunalt verksamhetsområde för dricksvattenförsörjning och där kommunen svarat JA för gemensamhetsanläggningar har fått 0 poäng för parameter nr 6. Detta för att inte ge området två minuspoäng för samma tjänst.

En felkälla är att det kan finnas mindre gemensamma dricksvattenanläggningar som kommunen inte har tillsyn över och därför inte kännedom om.

En felkälla uppstod genom ett felformulerat påstående till kommunerna. Påståendet löd: *Mer än hälften av bostäderna har enskild gemensam spillvatten- och/eller dricksvattenanläggning*. Vissa kommuner har förtydligt svaret så att det framgår om området har gemensamhetsanläggning för både dricksvatten och avlopp eller bara för den ena tjänsten. Framgår det av kommunens svar att det finns gemensamhetsanläggning för dricksvatten eller för både dricksvatten och avlopp har området fått –1 poäng. Även områden där kommunen angett att det *delvis* finns gemensamhetsanläggningar har fått –1 poäng. Framgår det av svaret att det finns gemensamhetsanläggning för enbart avlopp har området fått 0 poäng för parameter nr 6. I de fall kommunen inte har förtydligt har Länsstyrelsen tolkat det som att kommunens svar avser båda tjänsterna.

Åtminstone ett par kommuner har missuppfattat påståendet *Mer än hälften av bostäderna har enskild gemensam spillvatten- och/eller dricksvattenanläggning* och tolkat att det avsåg enskilda anläggningar i stället för gemensamhetsanläggningar. Där missuppfattningen upptäckts har kommunsvaren korrigerats, men felaktiga svar från övriga kommuner kan inte uteslutas.

Parameter nr 7 – Ligger helt eller delvis inom beslutat vattenskyddsområde

Parametern beskriver risker för människors hälsa. Om området ligger helt eller delvis inom ett vattenskyddsområde är risken för påverkan på vattentäckens kvalitet förhöjd, exempelvis från undermåliga små avlopp eller annan verksamhet knuten till bebyggelsen. Om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmänna vattentjänster.

Underlagen utgjordes av Länsstyrelsens GIS-lager över beslutade och interimistiska⁹ vattenskyddsområden. Ett område med samlad bebyggelse som ligger helt eller delvis inom vattenskyddsområde har fått +1 poäng, eftersom det bedöms innebära en risk för förorening av vattentäkten. Ett område som helt och hållet ligger utanför vattenskyddsområde bedöms innebära försumbar risk för förorening av vattentäkten och har därför fått 0 poäng.

En felkälla är att interimistiska vattenskyddsområden ingått i analysen (gäller kommunerna Mora och Orsa). Det är inte säkert att hela det interimistiska området kommer att omfattas av beslut om vattenskyddsområde när utredningen är klar. Det kan innebära att vissa områden i dessa kommuner felaktigt har fått +1 poäng för parameter nr 7.

Parameter nr 8 – Avstånd (0–300 m) från större gemensam vattentäkt (>50 personer eller >10 m³/dygn)

Parametern beskriver risker för människors hälsa. Om området ligger nära en större gemensam vattentäkt¹⁰ kan det medföra en förhöjd risk för påverkan på dricksvattnets kvalitet, exempelvis från små avlopp eller annan verksamhet knuten till bebyggelsen. Risken för sådan påverkan beror på avståndet till vattentäkten, men också till stor del på andra faktorer som topografi och markbeskaffenhet. De sistnämnda har inte beaktats i den använda

⁹ Ett interimistiskt vattenskyddsområde har tidsbegränsade skyddsbestämmelser i väntan på att frågan om att bilda ett vattenskyddsområde definitivt har avgjorts.

¹⁰ En *större gemensam vattentäkt* betjänar >50 personer eller producerar i genomsnitt >10 m³/dygn.

bedömningsmodellen, där enbart avståndet till vattentäkten beaktats. Om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmän vattenförsörjning.

Underlagen utgjordes av Länsstyrelsens interna GIS-lager över större gemensamma vattentäkter. Avståndet mättes från vattentäkten, som en punkt, till närmaste ytterkant på det identifierade området med samlad bebyggelse.

I den använda bedömningsmodellen har risken för förorening bedömts vara större ju närmare vattentäkten området ligger och 300 meter har ansetts vara det största avståndet för potentiell påverkan. För bedömningen har avståndet mellan vattentäkt och områdets ytterkant delats in i tre intervall utifrån uppskattad risk. Om avståndet var <50 meter fick området +3 poäng, 50–99 meter gav +2 poäng, 100–300 meter gav +1 poäng och om området låg >300 meter från vattentäkten fick området 0 poäng.

En felkälla kan vara att brunnslokaliseringen inte anges i länsstyrelsens interna GIS-lager. I stället har vattenverkets koordinater använts. Om vattenverket inte ligger på samma plats som brunnen kan det innebära en felbedömning av risken.

Parameter nr 9 – Kända problem med tillgång på dricksvatten

Parametern beskriver risker för människors hälsa. Återkommande problem med tillgång på dricksvatten i ett område kan vara en indikation på kapacitetsbrist. Om inte befintliga vattentäkter kan leverera den mängd vatten som behövs i området kan det innebära en hälsorisk. I första hand ska fastighetsägarna själva undersöka och åtgärda problemet, men om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmän vattenförsörjning.

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området +3 poäng, eftersom det bedöms vara en olägenhet för människors hälsa att inte ha tillgång till dricksvatten av tillräcklig mängd. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng. Områden som, enligt Länsstyrelsens GIS-lager, ligger inom kommunalt verksamhetsområde för vattenförsörjning och där kommunen svarat JA på att det finns kända problem med tillgång på dricksvatten har fått 0 poäng för parameter nr 9.

Parameter nr 10 – Kända problem med dricksvattenkvalitet

Parametern beskriver risker för människors hälsa. Återkommande problem med dricksvattnets kvalitet som inte går att lösa med rening, ny vattentäkt eller genom att eliminera källan till förorening (exempelvis undermåliga små avlopp) kan innebära en hälsorisk. Om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmän dricksvattenförsörjning.

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området +3 poäng, eftersom det bedöms vara en olägenhet för människors hälsa att inte ha tillgång till dricksvatten av god kvalitet. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng. Områden som, enligt Länsstyrelsens GIS-lager, ligger inom kommunalt verksamhetsområde för vattenförsörjning och där kommunen svarat JA på att det finns kända problem med dricksvattenkvalitet har fått 0 poäng för parameter nr 10. Även områden där det finns kända problem med dricksvattenkvalitet

och som delvis ligger inom kommunalt verksamhetsområde för vattenförsörjning – det finns alltså hus inom det identifierade området som ligger utanför verksamhetsområdet – har fått 0 poäng för parameter nr 10. Eftersom området helt eller delvis är försett med allmänt dricksvatten bedöms problemen vara helt eller delvis åtgärdade.

Den bedömningsmodell som använts visar om ett område har, eller har haft, problem med dricksvattenkvalitet men ger ofullständig information om vad problemen beror på samt hur allvarliga och hur utbredda problemen är, vilket är en felkälla.

2.5 Förorenade områden

Parameter nr 11 – Riskklassat MIFO-objekt inom eller upp till 50 m från området

Parametern beskriver risker för människors hälsa. Föroreningar kan spridas från förorenade områden till bland annat grund- och dricksvatten och därigenom innebära hälsorisker. Riskerna beror på en mängd olika faktorer, exempelvis vilken typ av förorening det är och förutsättningar för att den ska spridas. Om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmän vattenförsörjning. Vissa förorenade områden som inventerats enligt MIFO-metodiken¹¹ har klassificerats utifrån en skala där riskklass 1 tilldelas ett förorenat område som innebär mycket stor risk för människors hälsa och miljön medan ett område med riskklass 4 innebär liten risk.

Underlaget utgjordes av Länsstyrelsens GIS-lager med inventerade och riskklassade förorenade områden (MIFO-objekt). Objekten är punkter i GIS-lagret oavsett geografisk utbredning. För varje objekt framgår om det tilldelats en riskklass och i så fall vilken. Avståndet mättes från MIFO-objektet/punkten till närmaste ytterkant på området med samlad bebyggelse.

I den använda modellen har MIFO-objekt som ligger inom, eller högst 50 meter från, ett område bedömts innebära en påverkansrisk som graderats utifrån objektets riskklass. Om objektet har riskklass 1 fick området +3 poäng, riskklass 2 gav +2 poäng och riskklass 3–4 gav +1 poäng. Utifrån försiktighetsprincipen fick även områden med ej riskklassade MIFO-objekt +1 poäng, då dessa i framtiden kan tilldelas en riskklass och därför inte kan avskrivas.

En brist hos parametern är att MIFO-objekten registrerats som punkter i GIS-lagren trots att de i regel har en geografisk utbredning. Det innebär att objekten potentiellt kan påverka bland annat yt- och grundvatten inom ett större område. Vid en noggrannare analys av ett områdes behov av allmän vattenförsörjning behöver relevanta MIFO-objekt analyseras grundligare.

2.6 Badvatten

Parameter nr 12 – Finns eller riskerar att bli problem med badvattenkvaliteten kopplat till små avlopp

Parametern beskriver risker för människors hälsa. I vissa fall kan badvattenkvaliteten i en sjö eller ett vattendrag påverkas negativt av läckage från intilliggande avlopp och utgöra en hälsorisk för de badande. Det kan gå att undvika sådan påverkan genom att undermåliga små avlopp åtgärdas. Om behov

¹¹ MIFO betyder Metodik för Inventering av Förorenade Områden.

uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmänna vattentjänster.

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Det finns ett nationellt register med allmänförklarade badplatser¹². För att även få med badplatser som inte är allmänförklarade, men som nyttjas regelbundet, efterfrågades underlaget från kommunerna. Det kan vara EU-bad, kommunala friluftsbad eller andra frekventerade friluftsbad.

Kommunerna besvarade påståendet *Det finns eller riskerar att bli problem med badvattenkvaliteten kopplat till små avlopp vid ett kommunalt friluftsbad eller annan känd badplats inom eller i närheten (ca 250 meter) av området*. Om kommunen svarade JA fick området +2 poäng. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng. Om svaret var JA ombads kommunen uppge koordinater för badplatsen.

En brist hos parametern är att alla privata och andra badplatser som kommunen inte känner till, där problem finns med vattenkvaliteten kopplat till små avlopp, inte kommer med i bedömningen.

2.7 Avlopp

Parameter nr 13 – Område inom verksamhetsområde för vatten som saknar allmänt avlopp

Parametern beskriver risker för människors hälsa och miljön. Befintligt verksamhetsområde (VO) för dricksvattenförsörjning innebär minskad risk för hälsa men om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att även ordna VO med allmän avloppsanläggning. Underlagen utgjordes av Länsstyrelsens GIS-lager med kommunala VO med enbart vattenförsörjning. Ett område inom VO för vattenförsörjning men utanför VO för avlopp fick –1 poäng och ett område som låg utanför VO för både vattenförsörjning och avlopp fick 0 poäng.

En felkälla är att Länsstyrelsens GIS-lager med VO för dricksvattenförsörjning/avlopp inte är helt aktuella på grund av utebliven uppdatering från kommunerna.

Parameter nr 14 – Finns kommunalt spillvatten med avtalslösningar

Parametern beskriver risker för människors hälsa och miljön. I områden där kommunen inte beslutat om verksamhetsområde kan det finnas hus som är anslutna till allmän VA-anläggning. I många fall har varje enskild fastighet anslutits genom separata avtal med kommunen, s.k. avtalslösningar. Orsakerna kan variera men kan vara exempelvis tidigare problem med små avlopp, närhet till kommunala överföringsledningar eller för att tillmötesgå fastighetsägarnas önskemål om kommunalt avlopp.

Avtalslösningar för spillvatten bedöms innebära minskad risk för hälsa och miljö, men kan innebära otydlighet gällande ansvar och skyldigheter för VA-anläggningen. Om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde för allmänna vattentjänster. Inom ett verksamhetsområde

¹² Registret tillhandahålls av Havs- och vattenmyndigheten (<https://www.havochvatten.se/hav/fiske--fritid/badvatten/kommuner-och-badplatser.html>).

finns enligt LAV tydliga rättigheter och skyldigheter för både VA-huvudman och fastighetsägare.

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området -1 poäng. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng. Områden som, enligt Länsstyrelsens GIS-lager, ligger inom kommunalt verksamhetsområde för avloppsanläggning och där kommunen svarat JA för avtalslösningar har fått 0 poäng för parameter nr 14. Detta för att inte ge området två minuspoäng för samma tjänst.

En felkälla uppstod genom ett felformulerat påstående till kommunerna. Påståendet löd: *Det finns kommunalt dricksvatten och/eller spillvatten med avtalslösningar*. Vissa kommuner har förtydligt svaret så att det framgår om området har avtalslösning för både spillvatten och dricksvatten eller bara för den ena tjänsten. Framgår det av kommunens svar att det finns avtalslösningar för spillvatten eller för både spillvatten och dricksvatten har området fått -1 poäng. Även områden där kommunen angett att det *delvis* finns avtalslösningar har fått -1 poäng. Framgår det av svaret att det finns avtalslösningar för enbart dricksvatten har området fått 0 poäng för parameter nr 14. I de fall kommunen inte har förtydligt har Länsstyrelsen tolkat det som att kommunens svar avser båda tjänsterna.

Parameter nr 15 – Där mer än hälften av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning

Parametern beskriver risker för människors hälsa och miljön. Om mer än hälften av bostäderna i ett område har gemensam spillvattenanläggning är bedömningen att det innebär minskade risker, förutsatt att anläggningen drivs och underhålls på ett korrekt sätt. Orsakerna till gemensamhetsanläggningen kan variera men kan exempelvis bero på tidigare problem med små avlopp. En gemensam anläggning förvaltas ofta av en samfällighetsförening som kan ha ekonomiska förutsättningar att lösa eventuella problem. Om behov uppstår kan emellertid kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmänna vattentjänster.

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området -1 poäng. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng. Områden som, enligt Länsstyrelsens GIS-lager, ligger inom kommunalt verksamhetsområde för avloppsanläggning och där kommunen svarat JA för gemensamhetsanläggningar har fått 0 poäng för parameter nr 15. Detta för att inte ge området två minuspoäng för samma tjänst.

En felkälla uppstod genom ett felformulerat påstående till kommunerna. Påståendet löd: *Mer än hälften av bostäderna har enskild gemensam spillvatten- och/eller dricksvattenanläggning*. Vissa kommuner har förtydligt svaret så att det framgår om området har gemensamhetsanläggning för både spillvatten och dricksvatten eller bara för den ena tjänsten. Framgår det av kommunens svar att det finns gemensamhetsanläggning för spillvatten eller för både spillvatten och dricksvatten har området fått -1 poäng. Även områden där kommunen angett att det *delvis* finns gemensamhetsanläggning har fått -1 poäng. Framgår det av svaret att det finns gemensamhetsanläggning för enbart dricksvatten har området fått 0 poäng för parameter nr 15. I de fall kommunen

inte har förtydligt har Länsstyrelsen tolkat det som att kommunens svar avser båda tjänsterna.

Åtminstone ett par kommuner har missuppfattat påståendet *Mer än hälften av bostäderna har enskild gemensam spillvatten- och/eller dricksvattenanläggning* och tolkat att det avsåg enskilda anläggningar i stället för gemensamhetsanläggningar. Där missuppfattningen upptäckts har kommunsvaren korrigerats, men felaktiga svar från övriga kommuner kan inte uteslutas.

Parameter nr 16 – Mer än hälften av bostäderna har WC-avlopp med markbaserad rening

Parametern beskriver risker för människors hälsa och miljön. Bedömningen är att ju större andel av bostäderna i ett område som har små avlopp (enskilda WC-avlopp) med markbaserad rening desto större är riskerna för hälsa och miljö genom oönskad påverkan på grund- och ytvatten. Det kan vara möjligt att undvika risker genom att eventuella undermåliga avlopp åtgärdas via kommunens information, tillsyn och förelägganden. Om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmänna vattentjänster.

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området +1 poäng. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng.

Parameter nr 17 – Mer än hälften av de små avloppen, med WC anslutet, är bristfälliga

Parametern beskriver risker för människors hälsa och miljön. Små avloppsanläggningar med anslutet WC bedöms innebära större risk för hälsa och miljö än om enbart BDT-avlopp är anslutet. Bedömningen är också att ju högre andel av de små WC-avloppen i ett område som är bristfälliga desto större är riskerna för hälsa och miljö genom oönskad påverkan på grund- och ytvatten. Det kan vara möjligt att avhjälpa problemen och undvika risker genom att eventuella undermåliga avlopp åtgärdas via kommunens information, tillsyn och förelägganden. Om behov uppstår kan kommunen bli skyldig att ordna verksamhetsområde med allmänna vattentjänster.

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området +1 poäng. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng.

Parameter nr 18 – Kända problem med att anlägga små avlopp

Parametern beskriver förutsättningar för små avlopp vilket indirekt beskriver risker för människors hälsa och miljön. De naturgivna förutsättningarna för att anlägga små avlopp kan, tillsammans med bebyggelsens omfattning och täthet, vara avgörande för ett områdes behov av allmänna vattentjänster. Naturgivna förutsättningar som behöver beaktas är exempelvis topografi, infiltrationsmöjligheter, berg i dagen, tunna jordlager, jordart, höga grundvattennivåer och översvämningsrisk.

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området +3 poäng. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng.

Områden som, enligt Länsstyrelsens GIS-lager, ligger inom kommunalt verksamhetsområde för avloppsanläggning och där kommunen svarat JA för att det

finns kända problem med att anlägga små avlopp, har fått 0 poäng för parameter nr 18. Även ett område med sådana problem som delvis ligger inom kommunalt verksamhetsområde för avloppsanläggning – det finns alltså hus inom det identifierade området som ligger utanför verksamhetsområdet – har fått 0 poäng för parameter nr 18. Eftersom området helt eller delvis är försett med allmänt avlopp bedöms problemen vara helt eller delvis åtgärdade.

Däremot har områden med avtalslösningar eller gemensamhetsanläggningar för avlopp där kommunen svarat JA för att det finns kända problem med att anlägga små avlopp fått +3 poäng för parameter nr 18. Kommunen har i dessa områden inte samma ansvar för avloppet som inom beslutat verksamhetsområde vilket kan innebära en större risk för hälsa och miljö. I områden med avtalslösningar/gemensamhetsanläggningar kan, om behov uppstår, kommunen vara skyldig att inrätta verksamhetsområde och ordna med allmänna vattentjänster.

Den bedömningsmodell som använts visar om ett område har, eller har haft, problem med att anlägga små avlopp men ger ofullständig information om vad problemen beror på samt hur allvarliga och hur utbredda problemen är, vilket är en felkälla.

2.8 Ytvatten

Parameter nr 19 – Vattenförekomst/recipient inom 100 m från området

Parametern beskriver risker för miljön. Undermåliga små avlopp kan vara källa till oönskade utsläpp av bland annat gödande ämnen till sjöar och vattendrag. Ytvattenförekomster är vattendrag och sjöar, utpekade inom vattenförvaltningen¹³, som omfattas av miljö kvalitetsnormer som ska följas. Exempelvis finns riktvärden för näringsämnen.

Underlaget utgjordes av kartlagret *Vattenmyndighetens Vattenförekomster inklusive preliminära (2017–2021)* som analyserades med GIS. Avståndet mättes från ytterkant på det identifierade området med samlad bebyggelse till ytterkant på närmast belägna vattenförekomst (sjö/vattendrag). Om avståndet till närmaste vattenförekomst var ≤ 100 meter fick området +1 poäng och om avståndet var > 100 meter fick området 0 poäng.

Sjöar och vattendrag som inte är utpekade som vattenförekomster saknas i underlaget som använts för denna parameter. Det betyder att det kan finnas recipienter som inte beaktats i bedömningen, därför ställdes även en fråga till kommunen om ytvattenpåverkan i parameter 21.

Parameter nr 20 – Vattenförekomst/recipient med övergödningsproblematik

Parametern beskriver risker för miljön. Undermåliga små avlopp kan vara källa till oönskade utsläpp av bland annat gödande ämnen till sjöar och vattendrag. Behovet av att åtgärda bristfälliga avlopp – eller risken för miljön om det inte görs – bedöms vara större om det redan konstaterats att recipienten har övergödningsproblem. Det gäller även om problemen huvudsakligen kan härledas till andra källor, exempelvis läckage från jordbruksmark.

¹³ Vattenförvaltningen utförs av myndigheter och syftar till att uppfylla kraven i bl.a. ramdirektivet för vatten (2000/60/EG).

Ytvattenförekomster är vattendrag och sjöar, utpekade inom vattenförvaltningen¹⁴, som omfattas av miljö kvalitetsnormer som ska följas. Exempelvis finns riktvärden för näringsämnen. Inom vattenförvaltningen tilldelas ytvattenförekomster någon av följande klasser utifrån påverkan av näringsämnen: *Hög, God, Måttlig, Otillfredsställande* och *Dålig*.

Underlaget utgjordes av kartlagret *Vattenmyndighetens Vattenförekomster inklusive preliminära (2017–2021)* som analyserades med GIS. Endast ytvattenförekomster som pekats ut genom analys enligt parameter nr 19 ingick i bedömningen.

Beroende på ytvattenförekomstens klassning för påverkan av näringsämnen fick området poäng enligt följande. Om klassen var *Otillfredsställande* fick området +3 poäng, klassen *Dålig* gav området +2 poäng, klassen *Måttlig* gav området +1 poäng och klasserna *God* och *Hög* gav området 0 poäng. Också i de fall ingen ytvattenförekomst finns inom 100 meter fick området 0 poäng.

Parameter nr 21 – Ytvatten med känd eller misstänkt näringspåverkan från t.ex. avlopp

Parametern beskriver risker för miljön. Undermåliga små avlopp kan vara källa till oönskade utsläpp av bland annat gödande ämnen till ytvatten som sjöar och vattendrag. Behovet av att åtgärda bristfälliga avlopp – eller risken för miljön om det inte görs – bedöms vara större om det är känt att recipienten är utsatt för oönskad påverkan av näringsämnen från exempelvis små avlopp. Det gäller även om problemen huvudsakligen kan härledas till andra källor, exempelvis läckage från jordbruksmark.

Det finns vattenförekomster för vilka det saknas information om näringsstatus. Det finns dessutom ytvatten som inte pekats ut som vattenförekomster i vattenförvaltningsarbetet och som därför saknar klassning och miljö kvalitetsnormer (jfr parameter nr 19 och nr 20).

Underlaget till parametern levererades av kommunerna. Om kommunen svarade JA fick området +2 poäng. Om kommunen svarade NEJ, VET EJ eller inte lämnade något svar fick området 0 poäng.

Områden som fått >0 poäng för både parameter nr 19 och nr 20 har fått 0 poäng för parameter nr 21 oavsett vad kommunen har svarat. Har området däremot fått >0 poäng för parameter nr 19 och 0 poäng för parameter nr 20 har området tilldelats poäng för parameter nr 21 utifrån kommunens svar. Motivet är att områdets eventuella behov av allmänna vattentjänster inte ska bedömas med två parametrar som båda beskriver samma sak, nämligen näringspåverkan på ytvatten.

2.9 Annat skyddsvärde

Parameter nr 22 – Annat skyddsvärde som kan påverkas av vatten- och/eller avloppshantering

Parametern beskriver risker för miljön. Skyddade höga naturvärden hör till de värden som kan påverkas negativt av såväl dricksvatten- som

¹⁴ Jfr fotnot 13.

avloppsanläggningar. Det kan dock vara fallet oavsett om VA-tjänsterna är enskilda eller allmänna och tillhandahålls av kommunen.

Underlagen utgjordes av kartlagret *Naturvårdsverkets VicNatur Naturreservat* (innefattar även Natura 2000-områden). I den använda modellen bedömdes den samlade bebyggelsens VA-försörjning kunna utgöra en risk för de skyddade naturvärdena, oavsett vilka värden det är. Identifierade områden med samlad bebyggelse som överlappar naturreservat/Natura 2000-områden fick +1 poäng medan övriga fick 0 poäng.

Eftersom syftet med skyddet av naturvärdena inte nödvändigtvis påverkas av bebyggelsens VA-försörjning måste en noggrannare bedömning göras för de områden med samlad bebyggelse som överlappar skyddade områden.

2.10 Övrigt

Parameter nr 23 – Prioriterat i fastställd VA-plan

Parametern beskriver om kommunen bedömt områdets behov av allmänna vattentjänster i en fastställd VA-plan. Området bedöms vara prioriterat i VA-planen om det ingår i en utbyggnadsplan med tydlig tidplan.

Underlagen utgjordes av de fastställda kommunala VA-planer som Länsstyrelsen känner till (mars 2019). Länsstyrelsen har granskat dessa VA-planer. Om ett identifierat område med samlad bebyggelse pekas ut i VA-planen med angiven tidplan för utbyggnad av allmänna vattentjänster har detta noterats med årtal eller period för planerad utbyggnad. Däremot har inte området fått någon poäng för det.

Att området finns med i kommunens VA-plan påverkar således inte poängsättningen och därmed heller inte bedömningen av områdets eventuella behov. Ett område som bedöms ha behov av allmänna vattentjänster och som enligt kommunens fastställda VA-plan är prioriterat för utbyggnad, bedöms fortsatt ha behov av allmänna vattentjänster ända tills en utbyggnad är genomförd.

Parameter nr 24 – Länsstyrelsens beslut och motivering i tidigare LAV-ärenden

Parametern beskriver om Länsstyrelsen handlagt/handlägger ett så kallat LAV-ärende i området. Länsstyrelsen har i uppdrag, enligt 51 § LAV, att säkerställa att kommunen fullgör de skyldigheter som framgår av 6 § LAV. Enligt uppdraget ska ett tillsynsärende i ett område (LAV-ärende) avslutas med ett ställningstagande från Länsstyrelsen om att antingen förelägga kommunen att inrätta ett verksamhetsområde för allmänna vattentjänster eller lämna ärendet utan ytterligare åtgärd.

Underlagen utgjordes av beslutsdokument i LAV-ärenden som Länsstyrelsen beslutat innan 2020. Länsstyrelsen har granskat dessa LAV-ärenden för att beskriva dem – vem som initierade dem och varför, vilka beslut som togs och när samt motiv för besluten. Om det funnits/finns ett LAV-ärende i ett identifierat område med samlad bebyggelse har detta noterats med årtal för beslut eller *Pågår*. Däremot har inte området fått någon poäng för det. Att det funnits/finns ett LAV-ärende i området påverkar således inte poängsättningen och därmed heller inte bedömningen av områdets eventuella behov av allmänna vattentjänster.

Ett område kan bedömas ha ett eventuellt behov av allmänna vattentjänster idag oavsett beslut i tidigare LAV-ärenden. Det kan ha tillkommit ny information och kunskap om området. Flera parametrar kan ha förändrats sedan beslutet togs, exempelvis antalet hus eller hur samlad bebyggelsen är. Rättspraxis kan medföra att beslut som togs för flera år sedan skulle bli annorlunda idag.

I det redovisade materialet finns identifierade områden med samlad bebyggelse där Länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen i tidigare LAV-ärenden beslutat att inte förelägga kommunen om allmänna vattentjänster, men där bedömningen enligt den modell som använts här ändå är att området eventuellt kan ha behov av allmänna vattentjänster. Dessa områden kommenteras i kapitel 7 för respektive kommun.

Bilaga 3 - Förfrågan till kommunerna 2019

Innan förfrågan om underlag skickades till kommunerna genomfördes samråd enligt SFS 1982:668 med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) – numera Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Samtliga frågor skickades i april 2019 till miljöförvaltning, plan/bygghänsyn och VA-huvudman i Dalarnas 15 kommuner. Frågorna skickades via mejl i ett Excel-dokument med tillhörande missiv. I förfrågan fanns ett förslag till fördelning av frågorna utifrån mottagare¹⁵. Eftersom kommunernas organisation skiljer sig åt var dock rekommendationen att kommunen själv skulle fördela ansvaret för att besvara frågorna mellan förvaltningarna eller att förvaltningarna skulle besvara dem gemensamt.

Det framgick tydligt att Länsstyrelsen förväntade sig svar på frågorna utifrån kunskap hos befintlig personal. Ingen extra utredning eller arkivstudier behövde genomföras för att besvara frågorna. Vissa frågor kunde vara irrelevanta för en del kommuner men relevanta för andra.

I de fall de namngivna områdena i det utskickade materialet har en annan lokal benämning ombads kommunen korrigera områdets namn i filen. Om kommunen kände till ytterligare områden med eventuellt behov av allmänna vattentjänster än de som fanns med i den utskickade filen ombads kommunen att komplettera filen med dessa.

Kommunen uppmanades att besvara frågorna med JA, NEJ eller VET INTE samt eventuellt förtydligande om det efterfrågades. Det fanns även möjlighet att kommentera svaren i fritext.

En ursprunglig svarstid på 5 veckor fick i flera fall förlängas efter begäran från kommunerna. Länsstyrelsen besökte enstaka kommuner under svarstiden för att bistå i arbetet med att ta fram de efterfrågade underlagen.

På nästa sida finns en sammanställning av den områdesinformation som tillhandahölls av Länsstyrelsen och de frågor om underlag som ställdes till kommunerna.

¹⁵ Miljöförvaltning (frågorna 1–8), plan-/bygghänsyn (fråga 9) och teknisk förvaltning/VA-huvudman (frågorna 10–11).

Områdesinformation från Länsstyrelsen i utskickat material		
ObjectID i GIS-analys		
Områdets namn (Länsstyrelsens benämning)		
Områdets centrumkoordinat (SWEREF99_TM)	E	N
Antal hus i området		
Kartlänk till området i Eniro		

Områdesinformation som efterfrågades från kommunen		
	Kommunens namn på området (om det skiljer sig från Länsstyrelsens benämning)	
1	Det finns återkommande problem med sinande dricksvattenbrunnar.	
2	Det finns eller har funnits problem med kvaliteten på dricksvattnet.	
3	Mer än hälften av bostäderna har enskild gemensam spillvatten- och/eller dricksvattenanläggning.	
4	Mer än hälften av bostäderna har WC-avlopp med markbaserad rening.	
5	Mer än hälften av de små avloppen, med WC anslutet, är bristfälliga.	
6	Det finns kända problem med att anlägga små avlopp. Vilken är den vanligaste anledningen till problemen – berg i dagen, höga grundvattennivåer, förutsättningar att infiltrera, översvämningsrisk eller annat?	
7	Det finns eller riskerar att bli problem med badvattenkvaliteten kopplat till små avlopp vid ett kommunalt friluftsbad eller annan känd badplats inom eller i närheten (ca 250 meter) av området.	
	Ange koordinater för badplatsen (SWEREF99_TM).	E N
8	Det finns ytvatten med känd eller misstänkt näringspåverkan från t.ex. avlopp.	
9	Det förväntas en ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t.ex. med anledning av DP, ÖP, FÖP och/eller LIS-plan.	
10	Det finns kommunalt dricksvatten och/eller spillvatten med avtalslösningar.	
11	Utbyggnad av allmänt VA pågår (verksamhetsområde eller avtalslösningar) eller där investeringen för utbyggnad är beslutad i kommunfullmäktige.	
	Ange år för beslut.	
Kommentarer		

Bilaga 4 - Bedömningsparametrar som inte ingår i modellen

Här listas parametrar som, efter inledande granskning, har uteslutits ur den valda bedömningsmodellen. De redovisas som ett underlag för kommunernas egen bedömning av behov, förutsättningar och möjligheter att förse områden med samlad bebyggelse med allmänna vattentjänster. Parametrarna är indelade i två huvudgrupper:

1. Behov av allmänna vattentjänster.
2. Förutsättningar att tillhandahålla allmänna vattentjänster.

För parametrarna finns en motivering till varför de inte ingår i den bedömningsmodell som valdes. I modellen har de flesta parametrar som beskriver förutsättningar uteslutits eftersom LAV inte beaktar sådana kriterier.

1 Behov av allmänna vattentjänster

Områden som bedöms		Motivering till varför parametern inte ingår i modellen
	Område som ingår helt i beslutat verksamhetsområde bedöms inte	I dessa områden ska kommunen tillhandahålla allmänna vattentjänster.
	Ingår delvis i beslutat verksamhetsområde (s.k. randområde)	Parametrarna beskriver i första hand förutsättningar för, inte behov av, allmänna vattentjänster. LAV beaktar inte förutsättningarna.
	Gränisar direkt till beslutat verksamhetsområde (s.k. randområde)	
	Avstånd till beslutat verksamhetsområde inom 1000 m (m)	
	Avstånd till befintlig anslutningspunkt inom 1000 m (m)	
	Helt fristående område	
	Omvandlingsområde, ex. permanentning av fritidsboende	
Bebyggelsetryck		
	Pågående eller lagakraftvunnen detaljplan som ännu inte bebyggs. Kommer planen att realiseras? Antalet avstyckade tomter?	Parametrarna bedömdes kräva alltför detaljerade underlag från kommunerna. Modellens parameter <i>Det förväntas en ökning av antalet ansökningar /förhandsbesked om bygglov i området, t.ex. med anledning av DP, ÖP, FÖP och /eller LIS-plan</i> bedömdes ge nöjaktig information om utveckling av bebyggelsen.
	Antal ansökningar/förhandsförfrågningar för bostadsbyggande och besked sedan 1 januari 2014	
	Har området idag några kända restriktioner/begränsningar för mer bebyggelse/exploatering och i så fall vad?	
	I direkt anslutning till område med detaljplan	
	Inom tätort/småort	
	Avstånd till tätorts-/småortsgräns inom 1000 m (m)	
	Inom turistcentra/exploateringsområde	
	Avstånd till turistcentra/exploateringsområde (områdescentrum) inom 3000 m (m)	
	Antal nya avloppsansökningar	
	Avstånd till enskild utövare (med enskilt VA) med hög belastning inom 200 m (m)	
	Inga/få begränsningar för ytterligare bebyggelse	

Nyttjandegrad		
	Antal/andel permanentushåll (GIS)	LAV beaktar inte permanentningsgraden, dvs. skiljer inte på året-runtbostad och fritidshus.
	Antal/andel fritidshusåll (GIS)	
Områdets storlek		
	1–20 hushåll	Bedömdes vara för få hus i modellen. Förarbetena till LAV beskriver att 20–30 fastigheter kan tänkas utgöra en samlad bebyggelse med behov av allmänna vattentjänster. För modellen valdes i stället parametern <i>Antal hus</i> med indelningen <20 hus 0 poäng 20–49 hus +1 poäng 50–79 hus +2 poäng >79 hus +3 poäng
	>110 hushåll	
	Antal fastigheter och tomtstorlek	
	Antal avstyckade tomter <2000 m ² utan bostadshus	
	Avstånd mellan fastigheter (<75 meter). Glesbebyggda områden bedöms inte.	
Fastigheternas storlek m.m.		
	Minst hälften av fastigheterna <2000 m ²	Uppgifterna ej möjliga att få fram utifrån tillgängliga GIS-lager. Parametrarna bedömdes kräva alltför detaljerade underlag från kommunerna.
	Avstånd i meter mellan avlopp och vattenbrunn/täkt inom 50 m	
	Avstånd mellan avlopp och vattenbrunn/täkt om avloppet ligger "uppströms"	
Grundvatten		
	Grundvattenkvantitet	Ej relevant för bedömning då alla grundvattenförekomster i Dalarna har <i>God status</i> med avseende på kvantitet.
	Grundvattenkvalitet	Ej relevant för bedömning då alla grundvattenförekomster i Dalarna har <i>God status</i> med avseende på kvalitet utom Faluåsen.
Dricksvatten		
	Avstånd till vattenskyddsområde inom 1000 m (m)	Avståndet 1000 m bedömdes för stort för risk för förorening av dricksvattnet. Modellens parametrar <i>Ligger helt eller delvis inom beslutat vattenskyddsområde</i> och <i>Avstånd från större gemensam vattentäkt</i> bedömdes tillräckliga för riskbedömning.
	Avstånd till dricksvattenmagasin inom 1000 m (m)	
	Avstånd till ytvattentäkt inom 1000 m (m)	
	Avstånd till dricksvattentäkt utan skyddsområde inom 1000 m (m)	
	Hälsomässig risk för dricksvattenförorening	
Gemensamhetslösning dricksvatten		
	Gemensam vattentäkt med små avlopp uppströms	Uppgifterna ej möjliga att få fram utifrån tillgängliga GIS-lager. Parametrarna bedömdes kräva alltför detaljerade underlag från kommunerna.
	Gemensam dricksvattentäkt utan skyddsområde	
	Antal gemensamhetsanläggningar dricksvatten	
	Ungefärlig andel bostadshus/fritidshus/avstyckade tomter med gemensamt (ej kommunalt) dricksvatten i respektive område	

Avlopp		
	Där verksamhetsområde för dricksvatten och/eller spillvatten är beslutat men inte utbyggt. När togs beslutet? Kommer verksamhetsområdet att byggas ut enligt taget beslut?	Jfr modellens parameter <i>Utbyggnad av allmänt VA pågår (verksamhetsområde eller avtalslösningar) eller där investeringen för utbyggnad är beslutad i kommunfullmäktige + Ange år för beslut.</i>
Små avlopp		
	Resultat av avloppsinventering (röd/gul/grön). Årtal för senaste inventering.	Modellens parameter <i>Mer än hälften av de små avloppen, med WC anslutet, är bristfälliga</i> bedömdes tillräcklig för riskbedömning.
	Många ansökningar gällande små spillvattenavlopp. Omvandlingsområde.	Relevant parameter som dock bedömdes kräva alltför detaljerade underlag från kommunerna.
	Övervägande (> 50%) BDT-avlopp	Bedömdes kräva alltför detaljerade underlag från kommunerna. BDT-avlopp innebär mindre risk för hälsa och miljö än WC-avlopp.
	Övervägande (> 50%) WC till slutna tankar	Ej relevant då slutna tankar ska innebära att utsläpp av spillvatten inte sker.
	Övervägande (> 50%) WC till slutna tankar utan BDT	
	Minst 10 avlopp inventerade (årtal)	Bedömdes kräva alltför detaljerade underlag från kommunerna.
	Gamla WC-avlopp (volym och ålder)	
	Nya WC-avlopp	
	Antal förelägganden små avlopp	
Gemensamhetslösning avlopp		
	Antal gemensamhetsanläggningar avlopp	Modellens parameter <i>Mer än hälften av bostäderna har enskild gemensam spillvatten- och/eller dricksvattenanläggning</i> bedömdes tillräcklig för riskbedömning.
	Ungefärlig andel bostadshus/fritidshus/avstyckade tomter med gemensamt (ej kommunalt) spillvattenavlopp i respektive område	Bedömdes kräva alltför detaljerade underlag från kommunerna.
Badvatten (kommunala badplatser)		
	Kommunala badplatser (inkl. koordinater)	Modellens parameter <i>Det finns eller riskerar att bli problem med badvattenkvaliteten kopplat till små avlopp vid ett kommunalt friluftsbad eller annan känd badplats inom eller i närheten (ca 250 meter) av området +Ange koordinater för badplatsen ersätter dessa.</i>
	Konstaterade problem med badvattenkvalitet vid kommunalt friluftsbad (hälsa?)	
	Risk för badvattenkvalitet (kommunala friluftsbad) kopplad till små avlopp	
Riskområde översvämning		
	Risk för återkommande översvämningar oftare än vart tionde år? Hur påverkar översvämningens risken möjligheten att anlägga små avlopp i området?	Modellens parameter <i>Det finns kända problem med att anlägga små avlopp + Vanligaste anledningen till problemen – berg i dagen, höga grundvattennivåer, förutsättningar att infiltrera, översvämningens risk el. annat</i> bedömdes tillräcklig för riskbedömning.
	Minst tre hus inom (eller i direkt anslutning till) zon för 100-årsflöde för större vattendrag	

Lukt och buller		
	Problem med buller på grund av befintlig VA-lösning	Uppgifterna ej möjliga att få fram utifrån tillgängliga GIS-lager. Bedömdes kräva alltför detaljerade underlag från kommunerna.
	Problem med lukt på grund av befintlig VA-lösning	
Vattenförekomster med övergödningsproblem		
	Recipientens ekologiska status	Delvis med i modellens parameter: <i>Vattenförekomst/recipient med övergödningsproblematik.</i>
	Reglerad vattenförekomst	Bedömdes irrelevant.
	Minst 1/3 av områdets yta eller bebyggelse inom 100 m från strandlinje	Modellens parametrar <i>Vattenförekomst/recipient inom 100 m från området, Det finns ytvatten med känd eller misstänkt näringspåverkan från t.ex. avlopp</i> och <i>Vattenförekomst/recipient med övergödningsproblematik</i> bedömdes tillräckliga för riskbedömning.
	Naturligt näringsfattig miljö (ex. karg fjällmiljö)	Delvis med i modellens parameter: <i>Det finns ytvatten med känd eller misstänkt näringspåverkan från t.ex. avlopp.</i>
	Ligger i Bottenhavets vattendistrikt	Ej relevant då de flesta vattenförekomster i Dalarna ligger i Bottenhavets vattendistrikt.
	Mindre än 100 m till ej klassad vattenförekomst med misstänkt näringspåverkan från t.ex. avlopp	Modellens parametrar <i>Vattenförekomst/recipient inom 100 m från området</i> och <i>Det finns ytvatten med känd eller misstänkt näringspåverkan från t.ex. avlopp</i> bedömdes tillräckliga för riskbedömning.
Efterfrågan på kommunal VA-försörjning		
	Boende efterfrågar kommunal dricksvatten- och eller avloppsförsörjning (+ motiv)	LAV beaktar inte opinionen hos de boende.

2 Förutsättningar att tillhandahålla allmänna vattentjänster

Eftersom LAV inte innehåller kriterier för förutsättningar och möjligheter för allmänna vattentjänster ingår sådana parametrar inte i modellen om de inte har en tydlig koppling till skydd av människors hälsa och miljö.

Naturliga förutsättningar	Motivering till varför parametern inte ingår i modellen
Finns tillgänglig mark för en allmän/gemensam VA-anläggning	LAV tar inte hänsyn till denna förutsättning. Modellens parameter <i>Problem att anlägga små avlopp</i> bedöms ersätta dessa.
Tunna jordlager	
Område med övervägande (> 50%) berg och lera, dvs. sämre förutsättningar för avloppsvatteninfiltration.	
Högt grundvatten	
Förutsättningar att infiltrera avloppsvatten	
Berg i dagen eller jordart som minskar förutsättningarna för små avloppsanläggningar	
Terräng som minskar förutsättningarna för små avloppsanläggningar	

Den befintliga VA-anläggningens status och kapacitet		
	Finns lämplig lokal VA-lösning	LAV tar inte hänsyn till dessa förutsättningar.
	Avstånd till befintlig VA-anläggning	
	Svårighetsgrad att utvidga befintligt verksamhetsområde och/eller ansluta till befintligt VA-verk	
	Finns kapacitet i den befintliga VA-anläggningen	
	Finns ledningsnät med tillräcklig kapacitet	
	Avstånd för utbyggnad av ledningsnät för överföring till befintlig anläggning	
	Krävs modifiering av verk	
	Krävs modifiering av ledningar	
	Åtgärder för att kunna ansluta till befintlig VA-anläggning	
	Projekt som måste avslutas innan utbyggnad	
	När kan en anslutning vara möjlig	
Restriktioner		
	Restriktioner enligt gällande planer/avsaknad av planer	Vissa restriktioner är inte relevanta utifrån LAV. Bedömdes kräva alltför detaljerade underlag från kommunerna.
	Restriktioner gällande buller	
	Restriktioner gällande strandskydd	
	Restriktioner gällande fornminnesskydd	
	Restriktioner gällande vindkraft	
	Restriktioner gällande naturskyddet	Modellens parameter <i>Annat skyddsvärde som kan påverkas av vatten- och/eller avloppshantering</i> bedömdes ersätta denna.
	Andra restriktioner	Kan finnas restriktioner som är relevanta utifrån LAV, men de har inte inkluderats.
Ekonomi och finansiering		
	Områdets storlek	Modellens parameter <i>Antal hus</i> bedömdes ersätta dessa.
	Antal fastigheter/tomter	
	Avstånd mellan fastigheter	Ersätts av GIS-analysens kriterium med högst 150 m mellan hus.
	Intäkter från fastigheter som ansluts	LAV tar inte hänsyn till dessa förutsättningar.
	Kostnad för huvudledningar	
	Kostnad för servisledningar	
	Kostnad för överföringsledningar	
	Kostnad för pumpstationer	
	Samordningsvinster	
Samhällsplaneringsvinster		
	Utveckling av bebyggelsen	Bedömdes kräva alltför detaljerade underlag från kommunerna.
	Avstyckning av tomter	
	Större byggrätter	

Bilaga 5 - GIS-lager

1 Skapa GIS-lager

Resultaten ska under år 2020 åskådliggöras i GIS-lager som blir tillgängliga via geodatakatalogen¹⁶ och planeringskatalogen¹⁷. Länsstyrelsen kommer att utvärdera användningen av GIS-lagren inför en eventuell uppdatering tidigast år 2023.

Länsstyrelsens enhet för tillsyn och efterbehandling ska vara ansvarig för GIS-lagren. I GIS-lagren ska identifierade områden med samlad bebyggelse presenteras som ytojekt och till varje område ska finnas kopplad information om poäng för samtliga bedömningsparametrar och områdets totala poäng. Ytojektet ska åskådliggöras med en transparens som gör det möjligt att se detaljer, exempelvis alla hus, i områdena.

GIS-lagren kan vara ett underlag för kommunerna för bland annat långsiktig VA-planering, bedömning av behov av allmänna vattentjänster och tillsyn över små avlopp enligt miljöbalken. GIS-lagren kan även användas av Länsstyrelsen exempelvis vid granskning av planer, handläggning av LAV-ärenden, tillsyn och tillsynsvägledning.

Av GIS-lagren behöver framgå tydligt att de skapats i mars 2019 och att förhållanden kan ha förändrats efter att lagren skapades så att den information som visas där i vissa fall kan vara inaktuell.

Det behöver framgå tydligt för användaren av GIS-lagren att områden i olika kommuner inte ska jämföras med varandra. Det är endast relevant att jämföra områden inom en kommun.

Områden nära kommungräns eller enklav i grannkommun

Vid den GIS-analys som gjordes för att identifiera områden med samlad bebyggelse enligt givna kriterier placerades 8 områden i fel kommun (Tabell 20). Vid utformning av permanenta GIS-lager utifrån materialet behöver kommuntillhörigheten för dessa områden korrigeras.

Tabell 20. Identifierade områden med samlad bebyggelse som vid GIS-analysen i mars 2019 fördes till fel kommun.

Object ID	Namn på område	Centrumkoordinater (SWEREF99_TM)		Tillhör kommun	Vid GIS-analysen felaktigt fört till kommun
		E	N		
3795	Sandvik	525486	6689396	Borlänge	Säter
6896	Gimsbärke	514069	6712832	Borlänge	Gagnef
7405	Båthusen/Dyvik	514290	6716741	Borlänge	Gagnef
8004	Valshed	517653	6721265	Borlänge	Leksand
12519	Maggås	480931	6769319	Orsa	Mora
12748	Vångsgårde	479624	6771960	Orsa	Mora
292	Hällsjön	507969	6656334	Smedjebacken	Ludvika
655	Pjantbo	512746	6662506	Smedjebacken	Ludvika

¹⁶ <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/>

¹⁷ <https://ext-geodatakatalog-forv.lansstyrelsen.se/PlaneringsKatalogen/>

Uppgifter om dricksvattentäkter

GIS-lagren får inte innehålla information som strider mot sekretessen hos Länsstyrelsens interna GIS-lager över större gemensamma vattentäkter som utgör underlag för parameter nr 8.

2 Uppdatera GIS-lager

Enligt Länsstyrelsen är målsättningen att GIS-lager med tillhörande områdesinformation enligt parametrarna 1–24 (Tabell 4) uppdateras vart fjärde år. Det innebär att uppdateringar kommer att ske 2023, 2027, 2031 osv. Eventuella förändringar i lagstiftning behöver beaktas i uppdateringen.

Innan uppdatering av GIS-lagren genomförs bör det göras en utvärdering om planeringsunderlaget har kommit till användning hos kommuner och/eller hos Länsstyrelsen och i så fall vad som använts och på vilket sätt.

Tidsåtgången för Länsstyrelsens arbete med uppdateringen uppskattas till cirka fyra arbetsveckor inklusive förfrågan till kommunerna om underlag samt överföring av detta till GIS. För arbetet krävs GIS-kompetens. Länsstyrelsens enhet för tillsyn och efterbehandling ska vara ansvarig för uppdateringen, men dessutom behöver följande enheter medverka i arbetet:

- enheten för vatten,
- enheten för miljöprövning och vattenverksamhet,
- enheten för kulturmiljö och samhällsplanering.

Identifiering av områden

Uppdateringen måste alltid inledas med en GIS-analys för identifiering av områden med samlad bebyggelse enligt givna kriterier (jfr. 4.1). Resultatet av analysen ligger sedan till grund för vilka områden som kommer att ingå i uppdateringen av bedömning av eventuellt behov av allmänna vattentjänster.

Lantmäteriets GIS-lager med byggnader är mycket inkluderande. Där ingår förutom åretruntbostäder och fritidshus även enklare hus såsom fäbodstugor och kolonistugor utan dricksvatten och avlopp samt byggnader för samhällsfunktioner och industrier. Vid en uppdatering av GIS-lagren bör övervägas att komplettera informationen med data från SCB för att utesluta felaktigt identifierade områden med samlad bebyggelse.

För uppdateringen krävs att kommunerna har rapporterat till Länsstyrelsen om nya beslutade verksamhetsområden för vattenförsörjning och/eller spillvatten. Det är därför lämpligt att påminna kommunerna om detta i god tid innan uppdateringen av GIS-lagren.

Vid analysen kan områden både infogas i och plockas bort ur GIS-lagren. Ett nytt område identifieras och infogas i GIS-lagren om

- det tillkommit ny bebyggelse som gör att antalet hus i ett område har blivit 20 eller fler,
- ett tidigare verksamhetsområde för VA har upphävts,
- kommunen själv väljer att lägga till områden som inte identifierats i GIS-analysen,
- Länsstyrelsen väljer att lägga till områden utifrån fastställda kommunala VA-planer.

Ett tidigare identifierat område plockas bort ur GIS-lagren om området ligger inom nytt/utökat beslutat verksamhetsområde för

- vattenförsörjning och spillvatten,
- vattenförsörjning där det tidigare endast funnits verksamhetsområde för spillvatten,
- spillvatten där det tidigare endast funnits verksamhetsområde för vattenförsörjning.

Länsstyrelsens underlag

Alla de GIS-lager som Länsstyrelsen använder för identifiering av områden med samlad bebyggelse och för bedömningsparametrar ska innehålla aktuell information och kunskap (jfr. 4.2.1). För detaljerad information om vilka underlag som används hänvisas till beskrivningarna av varje enskild parameter i Bilaga 2. GIS-lagren kan ha olika namn beroende på leverantör och namnen kan ändras över tid.

I den bedömning som gjorts beskriver en av parametrarna (nr 4) om ett identifierat område med samlad bebyggelse ligger helt eller delvis inom beslutat vattenskyddsområde. I några fall finns interimistiska vattenskyddsområden (Mora och Orsa kommun) med stor geografisk utbredning inom vilket många områden med samlad bebyggelse ligger. I analysen har de interimistiska vattenskyddsområdena bedömts på samma sätt som fastställda vattenskyddsområden. Det är inte en helt korrekt bedömning då det inte är säkert att hela det interimistiska området, efter avslutad utredning, kommer att bli ett fastställt vattenskyddsområde. Inför uppdatering av GIS-lagren bör en utvärdering göras av hur eventuella interimistiska vattenskyddsområden ska bedömas.

Vid uppdateringen kan det vara intressant att överväga om bedömningsmodellen med en rimlig arbetsinsats kan kompletteras med ytterligare parametrar. Exempel på sådana parametrar är verksamhetsområden för dagvatten samt information om berggrund, jordart och översvämningsrisk.

Kommunernas underlag

Vid uppdateringen ska även de bedömningsparametrar som bygger på underlag från kommunerna uppdateras. Det sker genom att en förteckning med samtliga identifierade områden skickas till respektive kommun tillsammans med en enkät för kommunen att besvara.

Länsstyrelsen måste enligt SFS 1982:668 samråda med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om en enkät som ska skickas till kommuner. Om samma enkät används på nytt vid uppdateringen behövs inget nytt samråd. Om det görs ändringar i enkäten som inte är obetydliga, exempelvis nya frågor, krävs nytt samråd om dessa ändringar. Ändringar betraktas som obetydliga om de avser t.ex. årtal, stavfel, rubriksättning och annat redaktionellt. Samrådet tar i regel 1–2 veckor att genomföra.

Samtliga frågor skickas till miljöförvaltningen, plan-/byggförvaltningen och VA-huvudmannen i respektive kommun. Vid förfrågan om underlag ska alltid de svar som kommunen lämnat vid närmast föregående uppdatering bifogas.

Frågorna skickas via mejl i ett Excel-dokument med tillhörande missiv. Frågorna ska besvaras utifrån kunskap hos befintlig personal. Ingen extra utredning eller arkivstudier efterfrågas. Kommunen själv fördelar ansvaret för att

besvara frågorna mellan olika förvaltningar eller svarar gemensamt. Det ska finnas utrymme att kommentera svaren i fritext. Rekommenderad svarstid är cirka 8 veckor.

Om namngivna områden med samlad bebyggelse i det utskickade materialet har en annan lokal benämning uppmanas kommunen att korrigera områdets namn i dokumentet. Om kommunen har kännedom om ytterligare områden, utöver de som redan finns i den utskickade förteckningen, med eventuellt behov av allmänna vattentjänster uppmanas kommunen att komplettera förteckningen med dem och att besvara frågorna även för dessa områden.

På nästa sida finns ett förslag till områdesinformation som kan tillhandahållas av Länsstyrelsen i det utskickade materialet och frågor om underlag som kan ställas till kommunerna. En viktig aspekt är att se till att frågeställningarna är så tydliga som möjligt och att svarsalternativen ska vara lättolkade. För att underlätta tolkningen av kommunernas svar föreslås att flera av frågorna vid uppdateringen förses med givna svarsalternativ i stället för kommunsvar i fritext. Ett alternativ är att vissa frågor slås ihop, t.ex. kan frågorna 3 och 4 slås ihop till en (*Mer än hälften av bostadshusen i området har gemensamhetsanläggning (ga) för...*) med givna svarsalternativ (*dricksvatten/spillvatten/dricks- och spillvatten*).

Tolkningen kan underlättas om vissa frågor är villkorade. Ett par exempel på detta:

- Om man svarat JA på parameter 4 ska man inte kunna svara JA även på parameter 5.
- Om ett område ligger inom verksamhetsområde för dricksvatten ska man endast kunna svara NEJ på parametrarna 3 och 11.

Med fördel kan en manual bifogas som underlättar för kommunerna att tolka frågorna och att avgöra vilket svarsalternativ som är lämpligast utifrån den kännedom den besvarar frågorna har om respektive område. Exempel på begrepp som vissa kommuner haft svårt att tolka är *markbaserad rening* och *bristfälliga* i parameter 5 och 6.

För bedömning och poängsättning utifrån de svar som kommunerna lämnar hänvisas till beskrivningen av respektive bedömningsparameter i Bilaga 2.

Områdesinformation från Länsstyrelsen i utskickat material		
ObjectID i GIS-analys		
Områdets namn (Länsstyrelsens benämning)		
Områdets centrumkoordinat (SWEREF99_TM)	E	N
Antal hus i området		
Kartlänk till området i Eniro		

Områdesinformation som efterfrågas från kommunen				
	Kommunens namn på området (om det skiljer sig från Länsstyrelsens benämning)			
1	Det finns återkommande problem med sinande dricksvattenbrunnar i området.	Ja	Nej	Vet inte
2	Det finns problem med kvaliteten på dricksvattnet i området.	Ja	Nej	Vet inte
3	Mer än hälften av bostadshusen i området har gemensamhetsanläggning (ga) för dricksvatten.	Ja	Nej	Vet inte
4	Mer än hälften av bostadshusen i området har gemensamhetsanläggning (ga) för spillvatten.	Ja	Nej	Vet inte
5	Mer än hälften av bostadshusen i området har WC-avlopp med markbaserad rening.	Ja	Nej	Vet inte
6	Mer än hälften av de små avloppen, med WC anslutet, i området är bristfälliga.	Ja	Nej	Vet inte
7a	Det finns kända problem med att anlägga små avlopp i området.	Ja	Nej	Vet inte
7b	Vilken är den vanligaste anledningen till problemen – berg i dagen, höga grundvattennivåer, förutsättningar att infiltrera, översvämningsrisk eller annat.	Fritext		
8	Det finns eller riskerar att bli problem med badvattenkvaliteten kopplat till små avlopp vid badplats inom eller i närheten (ca 250 meter) av området.	Ja	Nej	Vet inte
9	Det finns ytvatten i närheten av området med känd eller misstänkt näringspåverkan från t.ex. avlopp.	Ja	Nej	Vet inte
10	Det förväntas en ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov i området, t.ex. med anledning av DP, ÖP, FÖP och/eller LIS-plan.	Ja	Nej	Vet inte
11	Det finns kommunalt dricksvatten med avtalslösningar i området.	Ja	Nej	Vet inte
12	Det finns kommunalt spillvatten med avtalslösningar i området.	Ja	Nej	Vet inte
13a	Utbyggnad av allmänt VA pågår i området (verksamhetsområde eller avtalslösningar) eller investeringen för utbyggnad är beslutad i kommunfullmäktige.	Ja	Nej	
13b	Ange år för beslut.	Fritext		
14	Kommentar	Fritext		

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN